

बहुकक्षा बहुस्तर (MGML) शिक्षण सिकाइ
रुजुसूचि (Checklist)

विषय : गणित संसार

कक्षा : १

माइलस्टोन नं. (Milestone No.)	क्रियाकलापहरू (Activities)	बालगीत	ट्रेस गर्ने	कक्षाकोठा बाहिरी क्रियाकलाप	कक्षाकोठा भित्रको क्रियाकलाप	चित्रकथा	सङ्ख्या र परिमाणको ज्ञान	सङ्ख्याको संरचना	लेखाइ तरिका	जोड	घटाउ	गुणन	भाग	अभ्यास	जोडा मिलाउ	शाब्दिक समस्या	जोड/घटाउ/गुणन तालिका	डाइसको खेल	मूल्याङ्कन	लेखन अभ्यास	बोडको गेम/खेल	पूर्वअभ्यास	अतिरिक्त अभ्यास	सवलीकरण अभ्यास	पजल (टुक्रे चित्र जोड्ने खेल)	सामूहिक खेल	परियोजना कार्य	त्रैमासिक परीक्षा	जम्मा सिकाइ कार्ड (Total Learning Cards)	सिकाइ उपलब्धिहरू (Learning Outcomes)	व्यवहारकुशल सिपहरू (Soft Skills)	थिम/विषयक क्षेत्र (Theme/Subject Area)	अनुमानित पाठ्यघण्टी (Tentative lesson Hours)
		मादल (Madal)	स्टेन्सिल (Stencil)	पेन्गुइन (Penguin)	मयुर (Peacock)	भोजी (Sparrow)	सङ्ख्यापत्ती (Number cards)	रबर सङ्ख्या (Rubber Number)	बाण (Arrow)	भाले (Cock)	सुगा (Parrot)	अष्ट्रिच (Ostrich)	गिद्ध (Vulture)	राजहंस (Swan)	काठफोर (Woodpecker)	लाटोकोसेरो (Owl)	कोठोपद (Square game)	डाइस (Dice)	हंस (Duck)	सिसाकलम (Pencil)	किङफिसर (Kingfisher)	परेवा (Pigeon)	तिन भुपडी (Three huts)	काग (Crow)	रेल (Train)	रुख (Tree)	डाँफे (Danphe)	चिल (Eagle)					
1	आकार प्रकार र स्थान	1, 2		1	1	1, 2								1, 2					1	1		1	1				13	● स्थानको आधारमा वस्तुहरूलाई, सानो-ठूलो, लामो-छोटो, अग्लो-होचो, नजिक-टाढा, भित्र-बाहिर, अगाडि र पछाडि, तल र माथि, दायाँ, बायाँ र बीच छुट्याउन	सहकार्य र प्रयोग सिप	हाम्रो सिर्जना	9		
2	रेखाहरू		1		2				1					3						2, 3							6	● सिधा रेखा र वक्र रेखा पहिचान गर्न, ट्रेस गर्न र चित्र कोर्न				4	
3	ज्यामितिय आकारहरू	3			3									4, 5	1				2	4			2			1	9	● आफ्नो वरपर पाइने वृत्ताकार, त्रिभुजाकार र चतुर्भुजाकार चिन्न				6	
4	९ सम्मका सङ्ख्याहरू	4			4		1-5, 6-9	① १-५ ६-९	2, 3					6	2-4				3					1			21	● ९ सम्मका सङ्ख्याहरू गन्ती गरी देवनागरी पद्धतिमा पढ्न र लेख्न	सञ्चार सिप	म र मेरो परिवार	14		
5	शून्य	5			5		10							7								3					5	● शून्य चिन्न र लेख्न	सञ्चार सिप	सङ्ख्याको ज्ञान; पूर्ण सङ्ख्या	4		
6	दश १०						11							8					4	5			4				5	● १० चिन्न र लेख्न	सञ्चार सिप	म र मेरो परिवार	4		
7	योगफल १० सम्म आउने जोड				6					1-5						1		1	5, 6	6	1, 2	3	5	1			16	● योगफल १० सम्म आउने तिनओटा सम्म सङ्ख्याहरू जोड्न	प्रयोग सिप	म र मेरो परिवार र हाम्रो विद्यालय	10		
8	१० सम्मका सङ्ख्याहरूको घटाउ				7						1-3				5	2-5			7			4	6			2	13	● १० सम्मका सङ्ख्याहरू घटाउन	रचनात्मक सिप			9	
9	११ देखि २० सम्मका सङ्ख्याहरू				8									9					8	7		5	7	2			7	● २० सम्मका सङ्ख्याहरू गन्ती गरी देवनागरी पद्धतिमा पढ्न र लेख्न	सञ्चार सिप	म र मेरो परिवार	5		
10	योगफल २० सम्म आउने जोड				9					6-8						6			9	8		6	8		2		10	● योगफल २०आउने सम्मका सङ्ख्याहरूको जोड गर्न	प्रयोग सिप	हाम्रो विद्यालय	8		
11	२० सम्मका सङ्ख्याहरूको घटाउ				10					9	4					7			10, 11	9		7	9		3		10	● २० सम्मका सङ्ख्याहरूको घटाउ गर्न	रचनात्मक सिप	म र मेरो परिवार र हाम्रो विद्यालय	7		
12	जोर र बिजोर सङ्ख्याहरू				11									10					12			8					4	● २० सम्मका सङ्ख्याहरूलाई जोर र बिजोर सङ्ख्यामा वर्गीकरण गर्न	प्रयोग सिप	हाम्रो समुदाय	3		
13	२० सम्मका सङ्ख्याहरू अक्षरमा													11					13	10							3	● २० सम्मका सङ्ख्याहरूलाई अक्षरमा लेख्न	सञ्चार सिप	हाम्रो समुदाय	2		
14	कमात्मक सङ्ख्याहरू					3								12									2		3	4	4	● पहिलोदेखि दसौसम्मका स्थान ● पहिचान गर्न	प्रयोग सिप	हाम्रो विद्यालय	3		
15	२१ देखि १०० सम्मका सङ्ख्याहरू				12									13-16					14, 15			9	10	3			10	● १०० सम्मका सङ्ख्याहरू देवनागरी सङ्ख्याङ्कन पद्धतिमा पढ्न र लेख्न	सञ्चार सिप	सङ्ख्याको ज्ञान; पूर्ण सङ्ख्याहरू	8		
16	योगफल १०० सम्म आउने जोड				13					10, 11				17				2	16	11			11				8	● हातलागि नआउने र योगफल १०० सम्म आउने दुईओटा सङ्ख्याहरूको जोड गर्न	प्रयोग सिप	हाम्रो विद्यालय	6		
17	दुई अङ्कसम्मका सङ्ख्याहरूको घटाउ				14						5-7			18								10					6	● दुई अङ्कसम्मका सङ्ख्याहरूको सापटी लिनु नपर्ने घटाउ गर्न	रचनात्मक सोच सिप	म र मेरो परिवार र हाम्रो विद्यालय	4		
18	१०० सम्मका हिन्दु अरेविक सङ्ख्याङ्कहरू				15		② ०-9							19	6				17	12, 13		11	12	3		4	11	● १ देखि १०० सम्मका हिन्दु अरेविक सङ्ख्याङ्कहरू पढ्न र लेख्न	सञ्चार सिप	हाम्रो समुदाय	7		
19	समय	6			16									20, 21					18, 19								6	● दैनिक क्रियाकलापका समय क्रमसँग भन्न ● हप्तामा हुने दिनहरू क्रमसँग भन्न र लेख्न	सञ्चार सिप	मेरो दैनिक जीवन	4		
20	सिक्का र नोटहरू				17									22	7, 8												4	● चलन चल्तीमा रहेका रु. १०० सम्मका सिक्का तथा नोट चिन्न	सहकार्य सिप	सञ्चार प्रविधि र बजार	3		
21	लम्बाइ			2										23					20						1, 2		5	● अप्रमाणिक नापोको प्रयोग गरी ठोस वस्तुहरू नापी अग्लो र होचो, लामो र छोटो छुट्याउन	रचनात्मक सिप	हाम्रो समुदाय र सञ्चार प्रविधि र बजार	4		
22	चित्रग्राफ				18									24					21			12				5	5	● दिइएको चित्रग्राफबाट जानकारी लिन र दिन	सूचना साक्षरता सिप	सञ्चार प्रविधि र बजार	4		
	जम्मा	6	1	2	18	3	11	□	3	11	7			24	8	7		2	21	13	2	12	12	3	3	3	2	5	181				128

* ① देखि ② सिकाइ कार्ड नभएको तर उद्देश्य अनुरूपको क्रियाकलापहरू गर्नुपर्ने

सिकाई सिँढी पूरा गरेकोमा बधाइ !

2
Class

5	12	21	24	18	22 चित्रग्राफ	2	1	20	23	2	21 सन्धाइ	
19 समय	6	20	18	16	21	19	20 सिक्का र नोटहरू	17	7	22	8	
4	13	12	12	11	17	19	09238 46073	6	3	15	18 १०० सम्मका हिन्दु अरेविक सङ्ख्याहरू	
11	16	11	11	2	17 दुई अङ्कसम्मका सङ्ख्याहरूको घटाउ	14	18	5	6	10	7	
10	17	13	16 योगफल १०० सम्म आउने जोड	3	15	16	15	10	14	9	14	
13 २० सम्मका सङ्ख्याहरू अक्षरमा	10	11	13	14 क्रममाक सङ्ख्याहरू	3	12	2	3	15 २१ देखि १०० सम्मका सङ्ख्याहरू	12	13	
8	12	10	11	12 जोर र बिजोर सङ्ख्याहरू	3	7	11	9	9	7	10	
6	7	8	9	6	8	8	2	11 २० सम्मका सङ्ख्याहरूको घटाउ	10	9	4	
6	9	10 योगफल २० सम्म आउने जोड	2	5	7	7	8	9	8	9 ११ देखि २० सम्मका सङ्ख्याहरू	2	
7	2	1	3	2	3	4	5	7	4	6	5	
8 १० सम्मका सङ्ख्याहरूको घटाउ	1	2	1	3	5	6	6	6	5	1	4	5
6 दश	11	5	8	4	4	7 योगफल १० सम्म आउने जोड	6	1	2	3	1	
3	7	10	5	5	5 शून्य	1	2	3	4	६-९	9	
4	1	2	3	4	5	१-५	3	2	6	7	8	
3	2	6	4	4 ५ सम्मका सङ्ख्याहरू	1	2	5	3	2	1	4	
2	1	2 रेखाहरू	2	2	1	3	3	1	3 ज्यामितीय आकारहरू	3	4	
1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1 आकार, प्रकार र स्थान	

पूर्ण शिक्षक सहयोग समूह

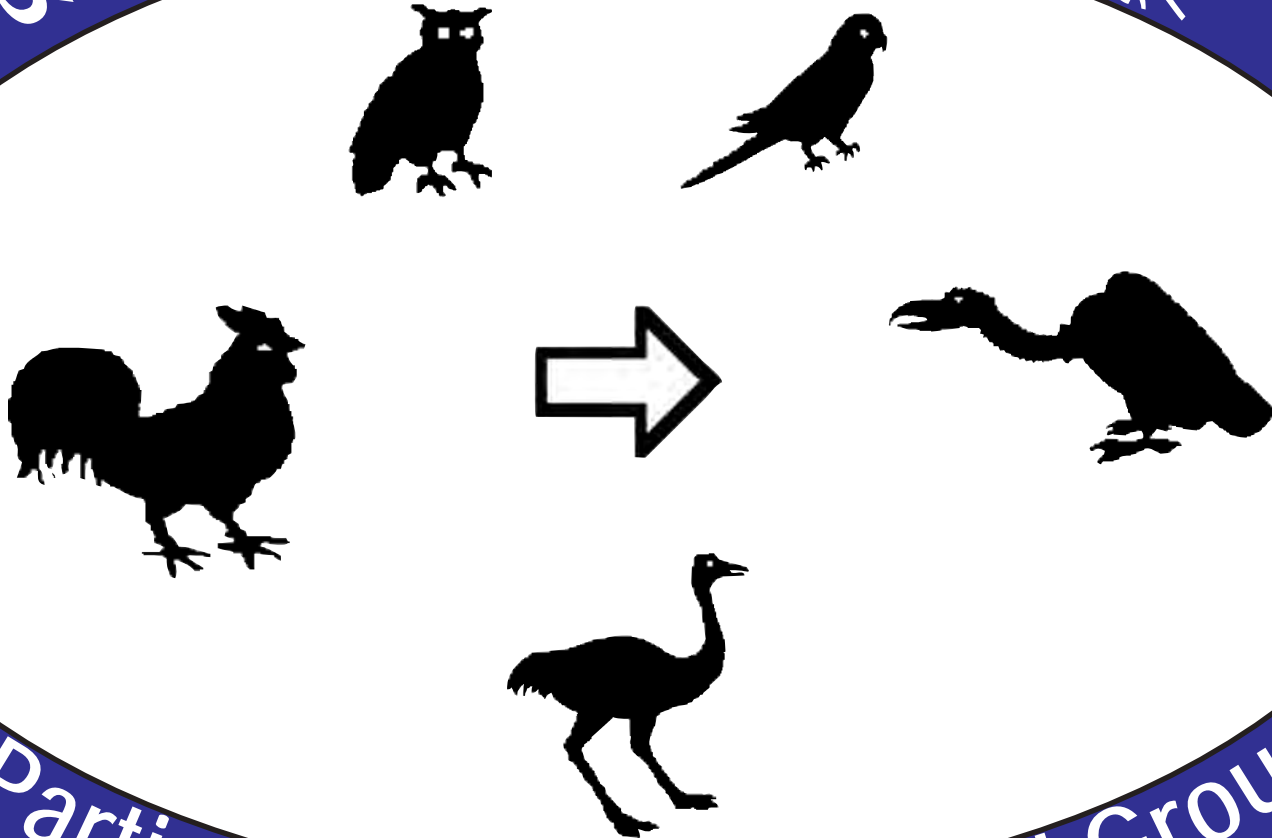

09238
46078

Fully Teacher Supported Group

आंशिक शिक्षक सहयोग समूह

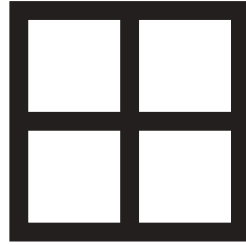
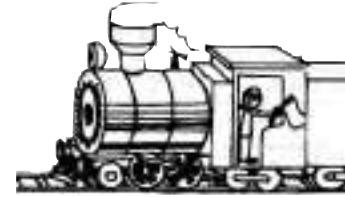
Partial Teacher Supported Group

सहपाठी सहयोग समूह

Peer Supported Group

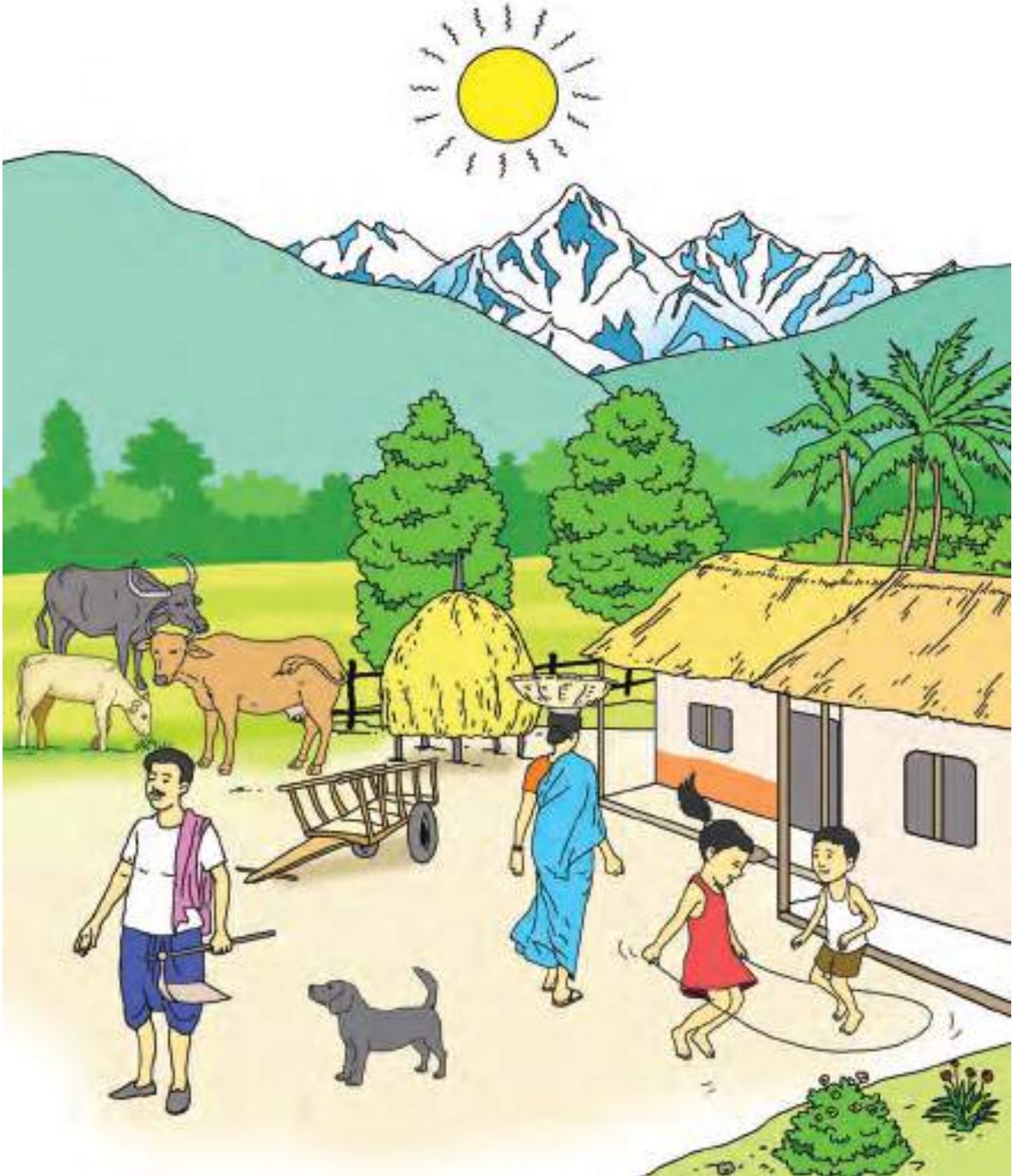
स्वयम् सिकाइ समूह

Self Learning Group

आकार, प्रकार र स्थान

दिइएको चित्र हेरी छलफल गरौं :

शिक्षण निर्देशन : चित्रको माध्यमबाट सानो र ठुलो, लामो र छोटो, अम्लो र होचो, नजिक र टाढा, भित्र र बाहिर, अगाडि र पछाडि, तल र माथि, दायाँबायाँ र बिचसम्बन्धी प्रश्नोत्तर तथा छलफल गर्नुहोस् ।

कविता : भित्र र बाहिर

ढोका खुला देखेर
 भित्र बाहिर हेरेर
 एउटा ढाडे बिरालो
 घरभित्र पसेछ
 दुधको कराई देखेर
 खान अघि बढेछ
 बिरालालाई देखेर
 बालक भित्र गएछ
 डराउँदै बिरालो
 बाहिरतिर भागेछ

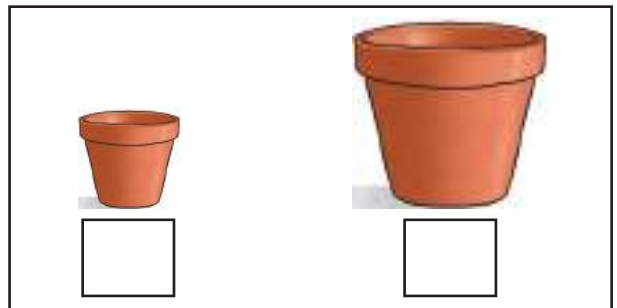
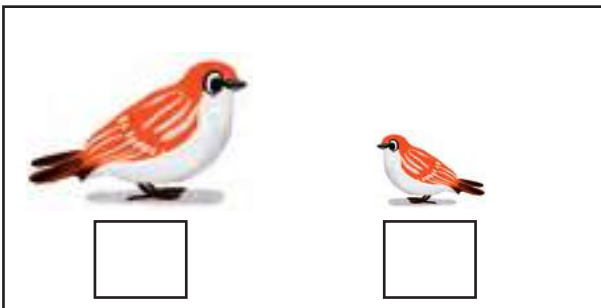
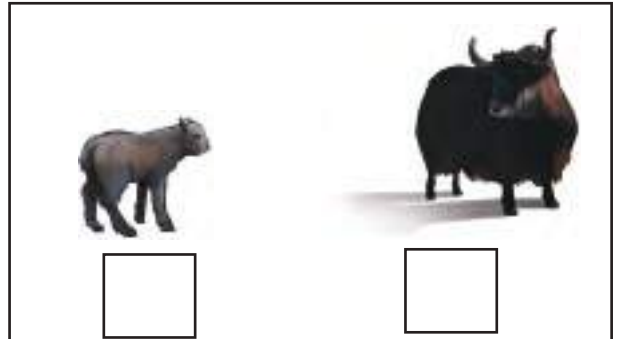
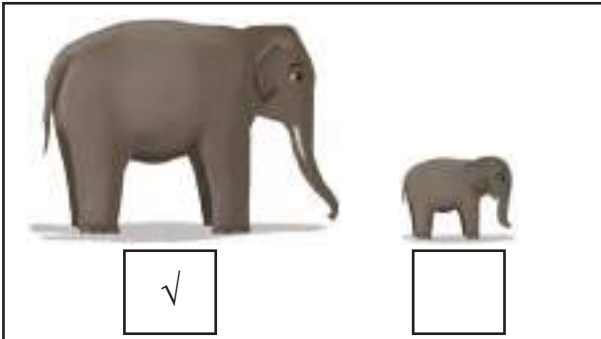

ठुलो र सानो

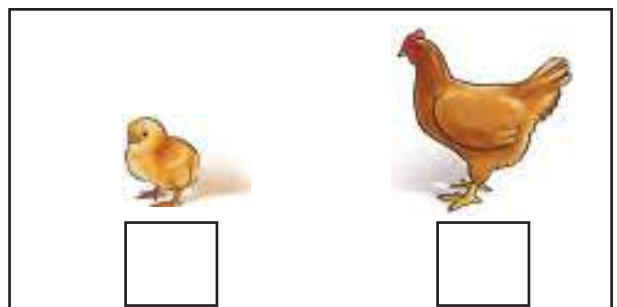
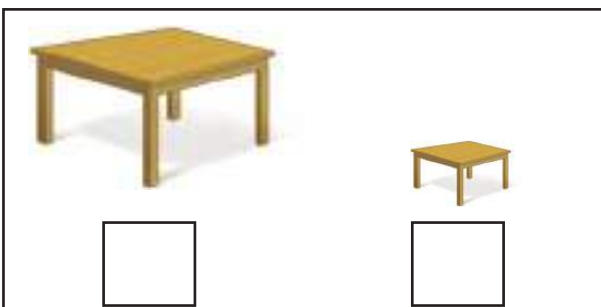
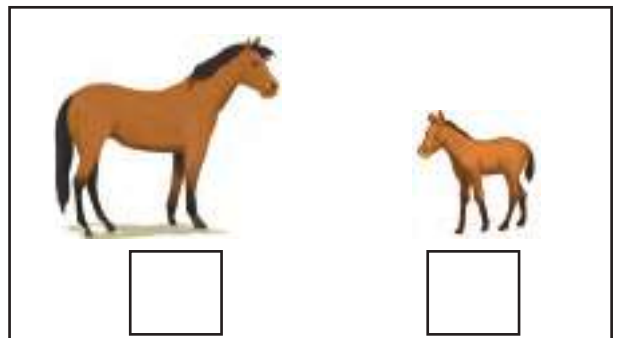
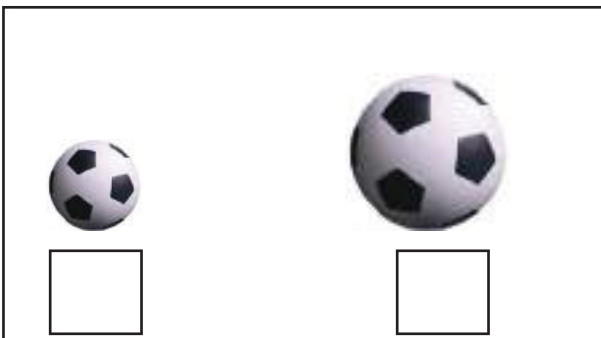
MS 1

1A

▶ ठुलामा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

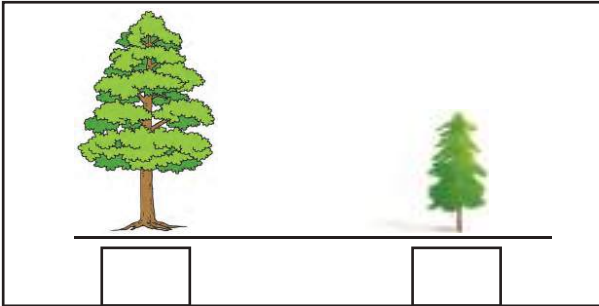
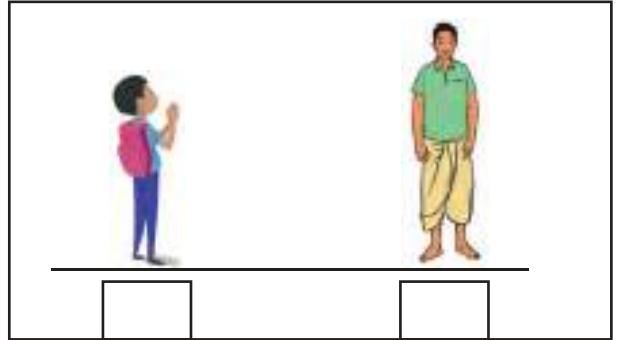
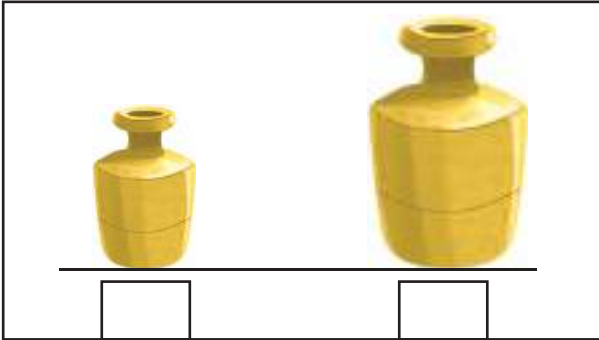

▶ सानामा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

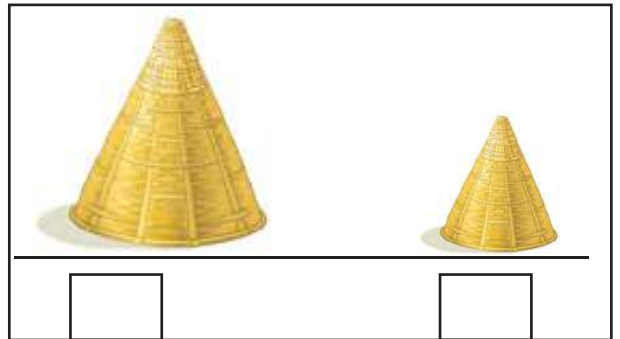
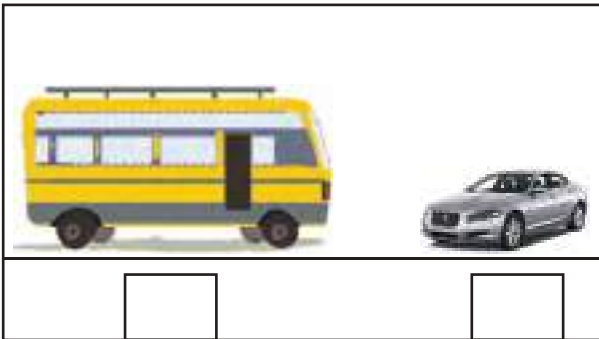

▶ अगलामा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

▶ होचामा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

गीत

▶ विद्यार्थीलाई तलको गीत गाउन लगाउने । गीत सँगसँगै नाच्ने ।

पानको पात

लौ भन त कसको छ लामो हात

त्रिशुली सलल...

रामुभन्दा नानुको लामो हात

उनीहरू खेल्दै छन् एकै साथ

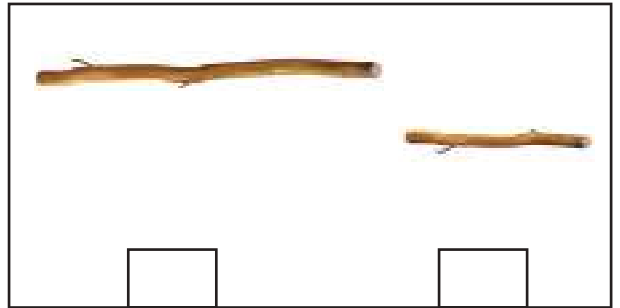
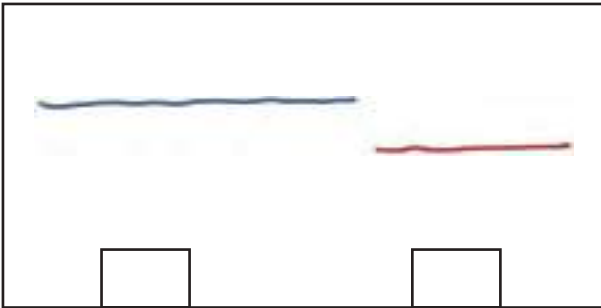
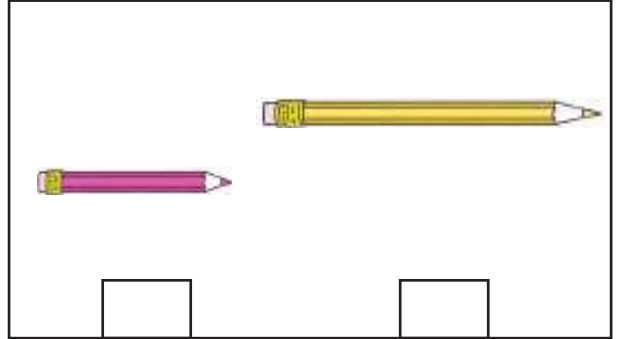
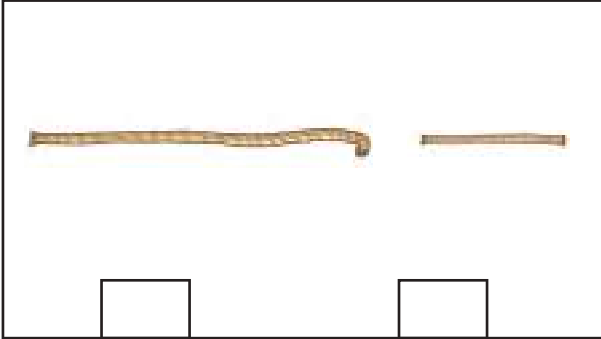
त्रिशुली सलल...

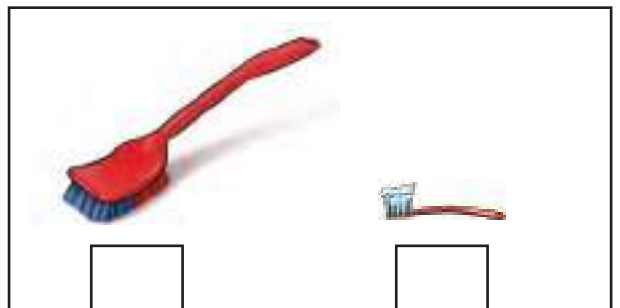
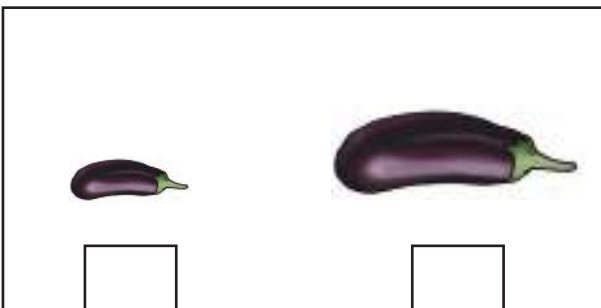
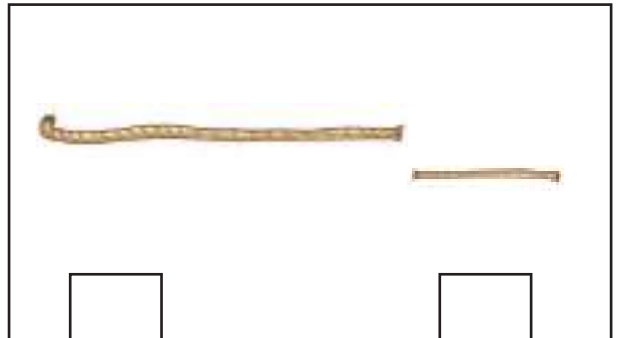
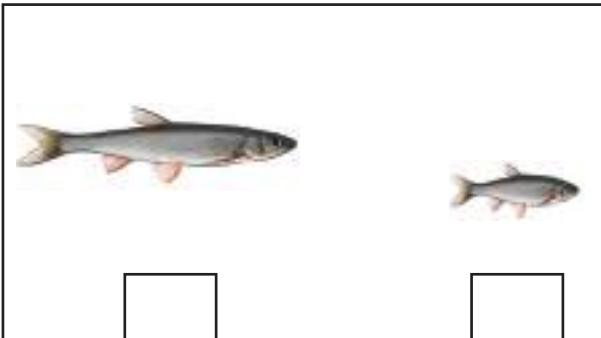
शिक्षण निर्देशन : उल्लेखित गीतमा जस्तै गरी लामोछोटो, तलमाथि, दायाँबायाँसँग मेल खानेगरी गीत बनाई गाउनुहोस् ।

▶ लामामा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

▶ छोटामा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

दायाँ र बायाँ

दायाँ हात माथि उठाउनुहोस् :

दायाँतिर हेर्नुहोस् :

बायाँ हात माथि उठाउनुहोस् :

बायाँतिर हेर्नुहोस् :

▶ दायाँ रहेको चित्रमा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

▶ बायाँ रहेको चित्रमा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

अगाडि, बिच र पछाडि

► चित्र हेरी जवाफ दिनुहोस् :

- (क) हाँसको अगाडि के छ ?
 (ख) हाँसको पछाडि के छ ?
 (ग) सबैभन्दा अगाडि के छ ?
 (घ) सबैभन्दा पछाडि के छ ?
 (ङ) बिचमा के छ ?

► सबैभन्दा अगाडि रहेको चित्रमा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

► सबैभन्दा पछाडि रहेको चित्रमा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

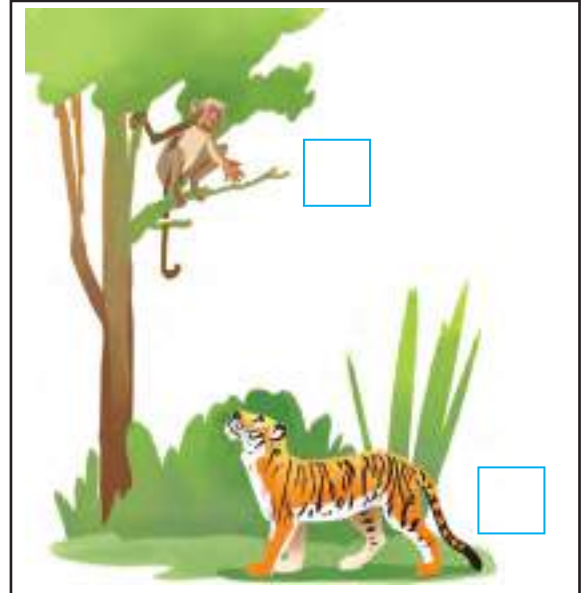
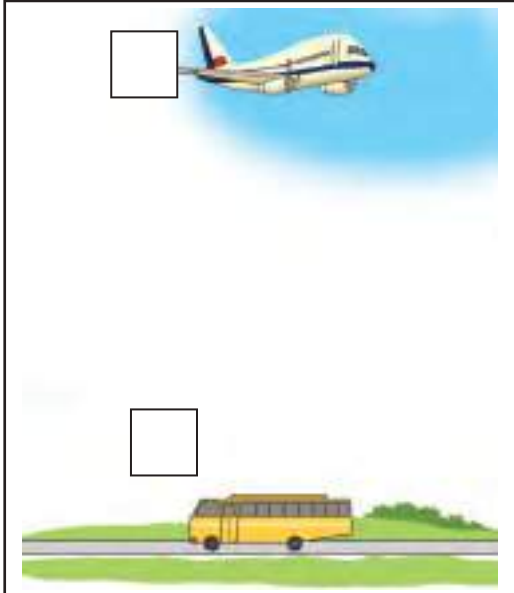

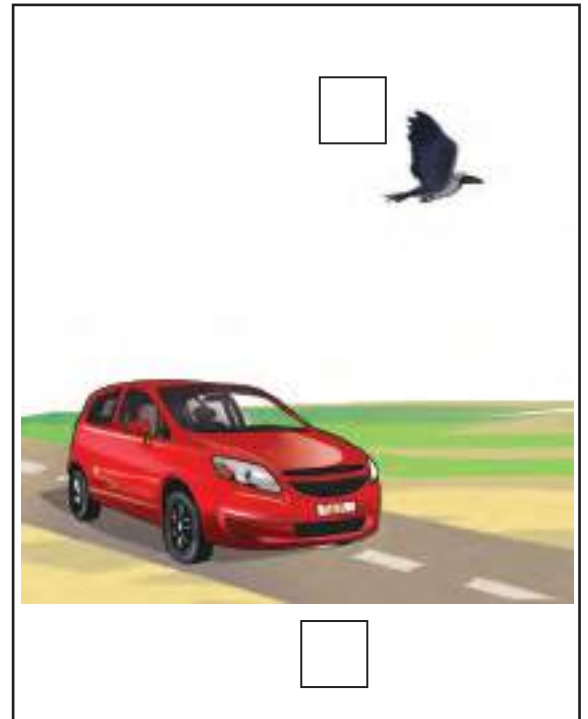
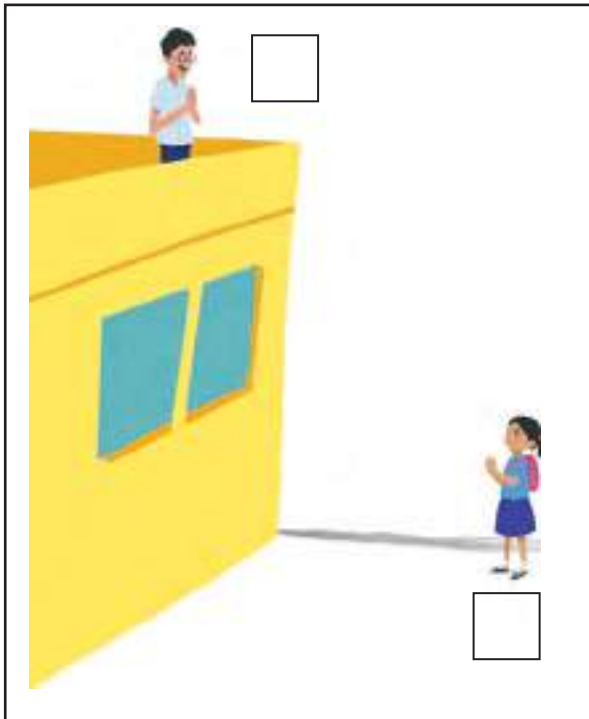

माथि र तल

▶ माथि रहेकालाई ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

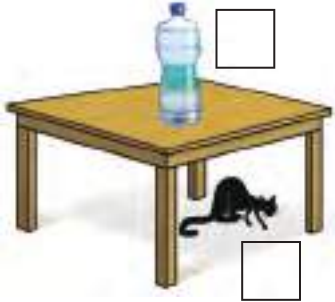

▶ तल रहेकालाई ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

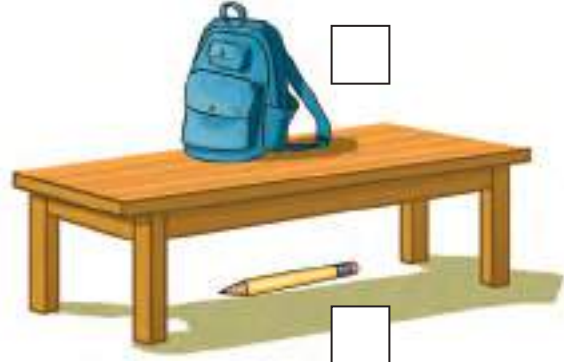

▶ टेबलमाथि रहेकालाई ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

▶ टेबलको तल रहेकालाई ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

नजिक र टाढा

छलफल गरौं :

पिडबाट को नजिक छ ?

पिडबाट को टाढा छ ?

विद्यार्थीहरूबाट घर टाढा छ कि रुख टाढा छ ?

खानाबाट कुन जनावर नजिक छ ?

बिरालाबाट नजिक रहेकालाई ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

हात्तीबाट टाढा रहेकालाई ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

मन्दिरबाट नजिक रहेकालाई ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

आकार प्रकार र स्थानसँग रमाऔँ

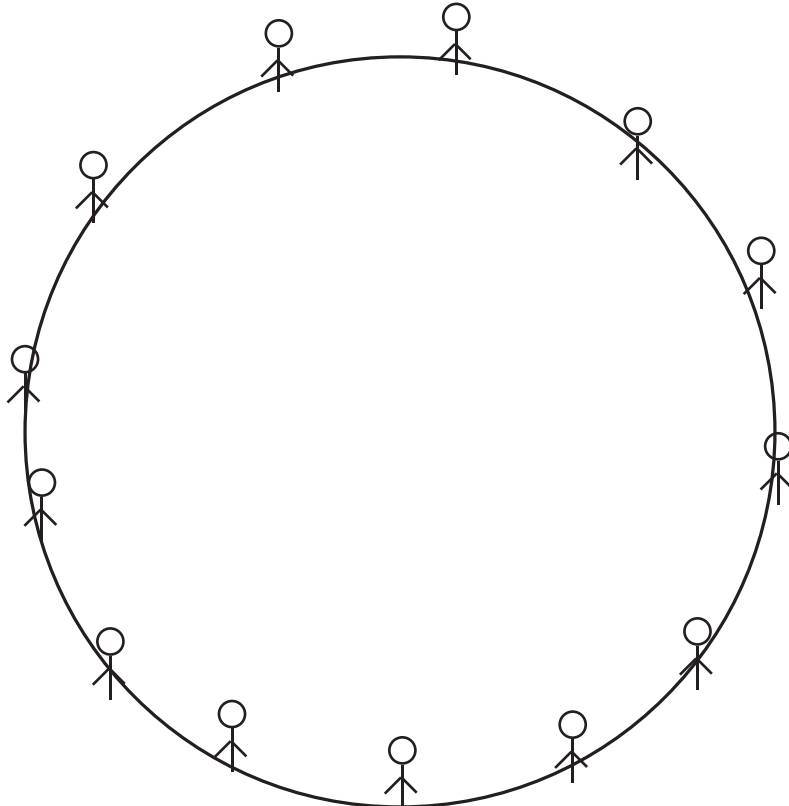
सानो र ठुलो, अग्लो र होचो, नजिक र टाढा, तल र माथि, भित्र र बाहिरको बारेमा छलफल गरौँ :

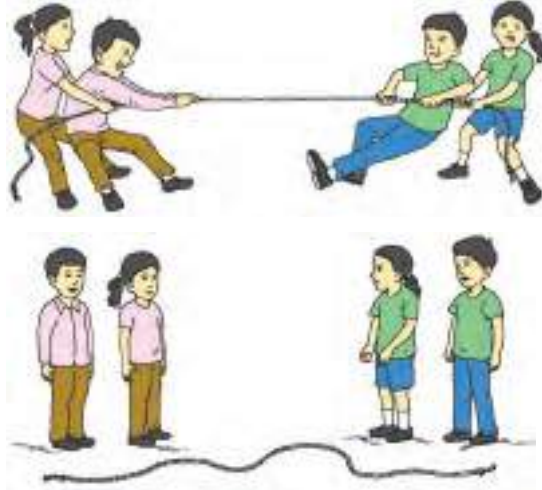
भिन्न बाहिर खेल

- विद्यार्थीहरूलाई गोलो घेरामा राख्नुहोस् ।
- शिक्षकले 'भिन्न' भन्ने निर्देशन दिँदा विद्यार्थीहरूलाई घेराभिन्न पस्न लगाउनुहोस् ।
- शिक्षकले 'बाहिर' भन्ने निर्देशन दिँदा विद्यार्थीहरूलाई घेरा बाहिर निस्कन लगाउनुहोस् ।
- शिक्षकले यस खेललाई रोचक बनाउन 'भिन्न' र 'बाहिर' दोहोर्‍याएर भन्नुहोस् ।
- निर्देशन अनुसार क्रियाकलाप गर्ने विद्यार्थीलाई मात्र क्रमिक रूपमा खेलमा समावेश गराउँदै जानुहोस् ।

छलफल गरौं :

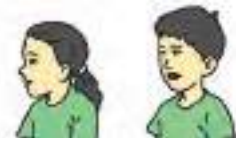

चित्रमा तन्काइएको डोरी सिधा छ ।

चित्रमा नतन्काइएको डोरी बाङ्गो/वक्र छ ।

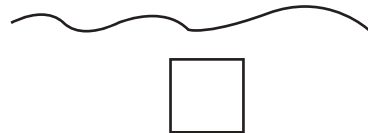
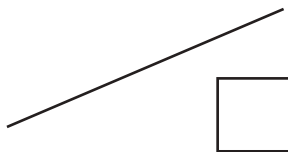

सिधा रेखाहरू

वक्र रेखाहरू

सिधा रेखामा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

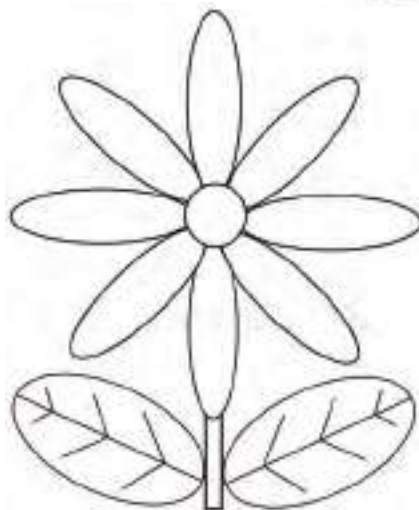
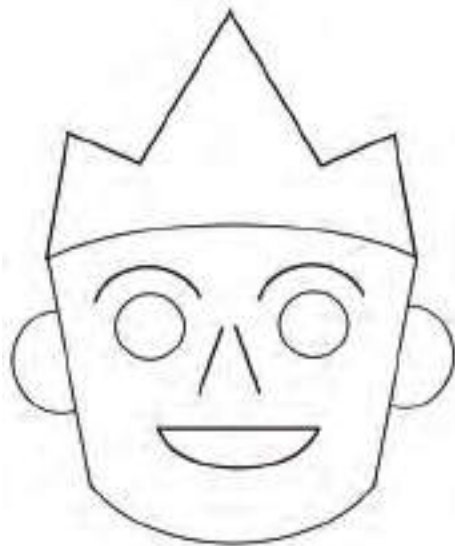
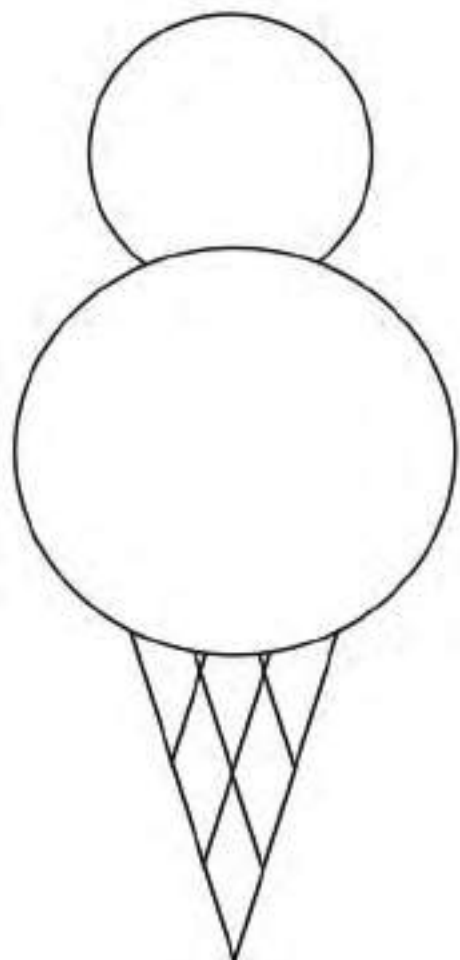
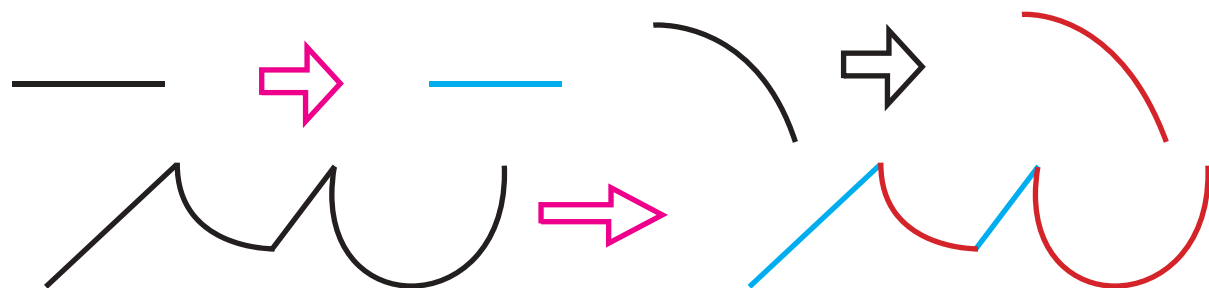
वक्र रेखामा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

रेखाहरू

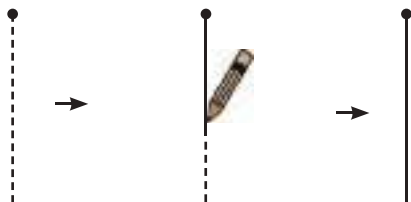
▶ सिधा रेखामा निलो र वक्र रेखामा रातो रङ लगाउनुहोस् :

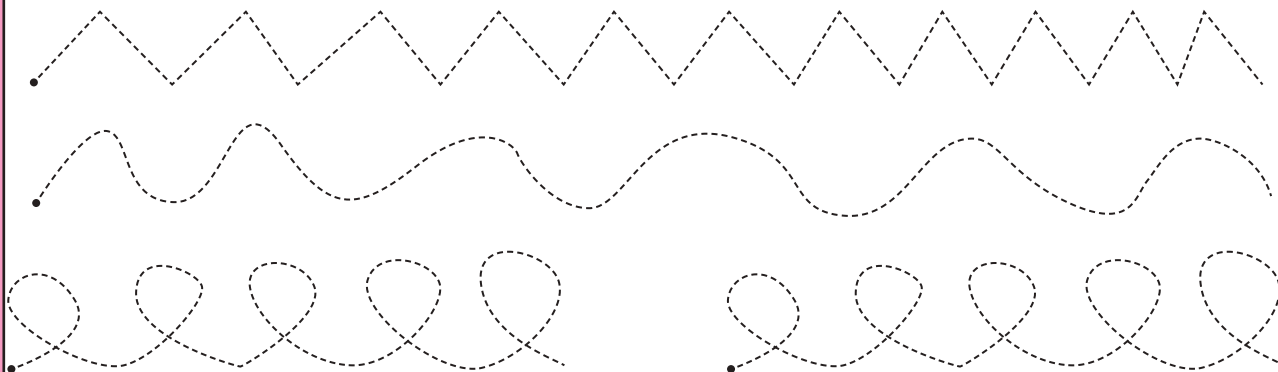
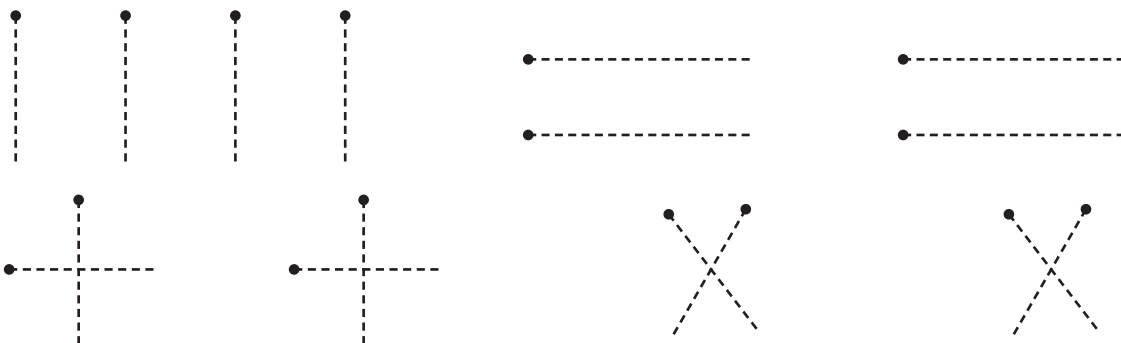

रेखाहरू

रेखा कोरौं :

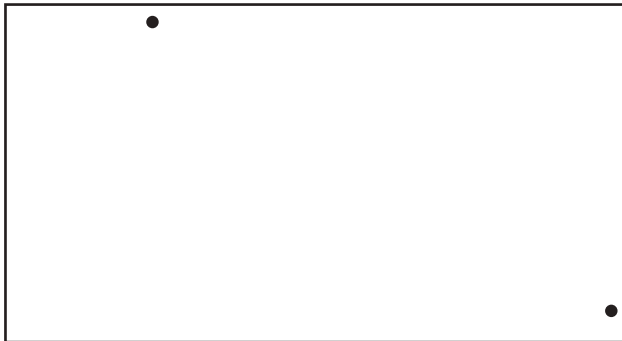
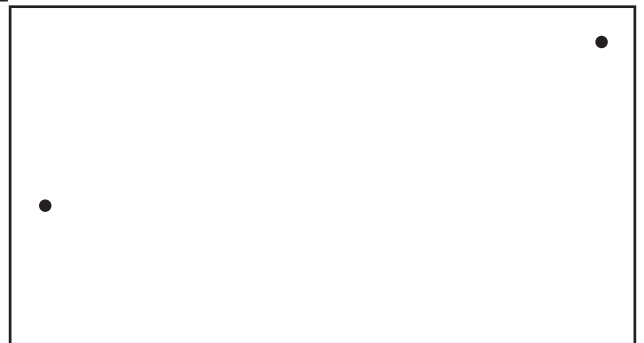

थोप्लाहरू जोडेर रेखा कोर्नुहोस् :

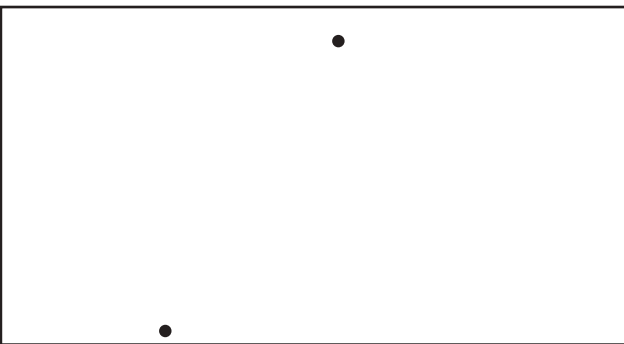
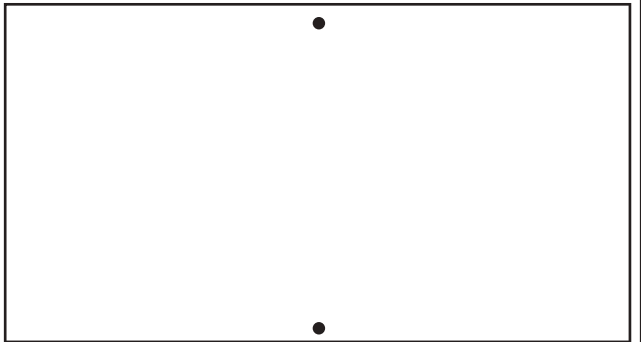

तल दिइएका दुईओटा थोप्लालाई सिधा किनारा भएक
वस्तुको प्रयोग गरी रेखा कोरेर जोड्नुहोस् :

तल दिइएका दुईओटा थोप्लालाई सिधा किनारा भएको वस्तुको प्रयोग नगरी रेखा कोरेर जोड्नुहोस् :

आकृति निर्माण

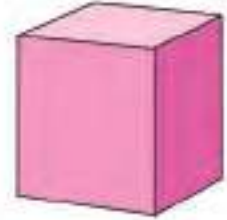
तलका वस्तुहरूलाई ट्रेस गर्नुहोस् :

- (क) पाठ्यपुस्तक
- (ख) तिम्रो हात
- (ग) चकको बट्टा
- (घ) डस्टर
- (ङ) क्रियाकलाप कार्ड
- (च) इरेजर
- (छ) पेन्सिल
- (ज) पेन्सिल कटर
- (झ) सिक्का
- (ञ) त्रिभुजाकार/काठको ब्लक
- (ट) चुरा

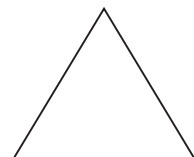
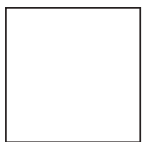
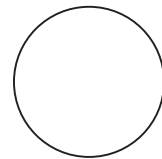
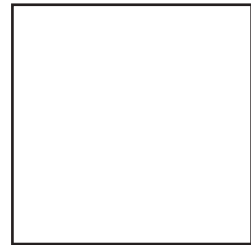
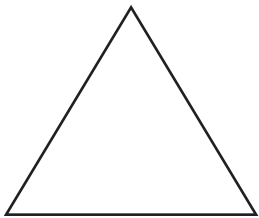
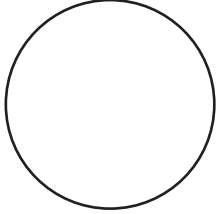
ज्यामितीय आकारहरू

उस्तै आकृति भएका वस्तुलाई जोड्नुहोस् :

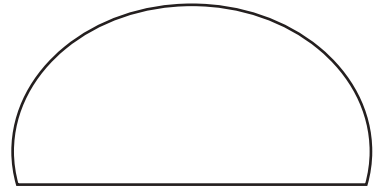
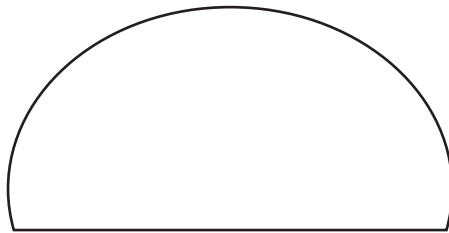
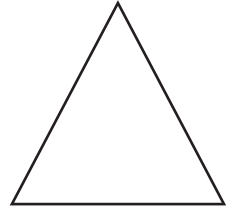
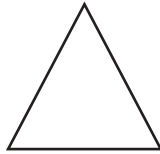
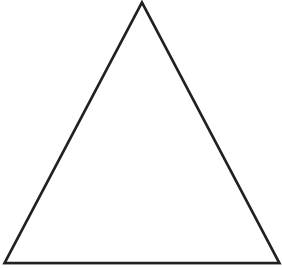
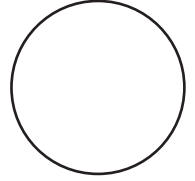
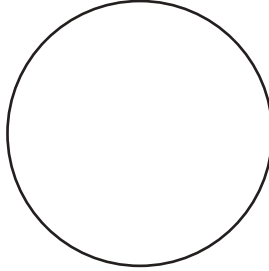
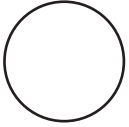
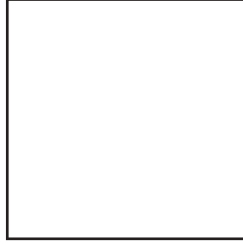
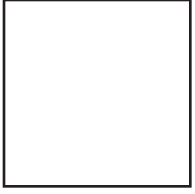
▶ उस्तै आकृतिलाई धर्का (\\) ले जोड्नुहोस् :

रेखाहरू

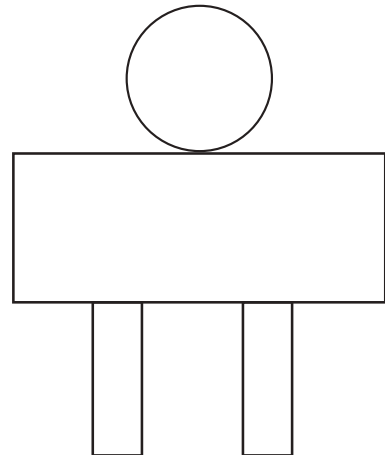
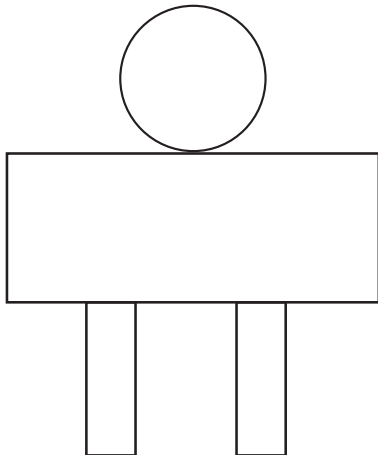
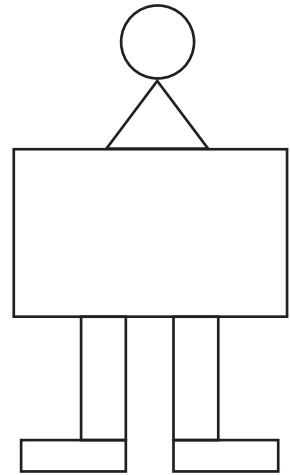
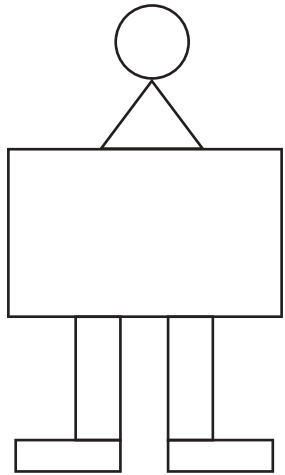
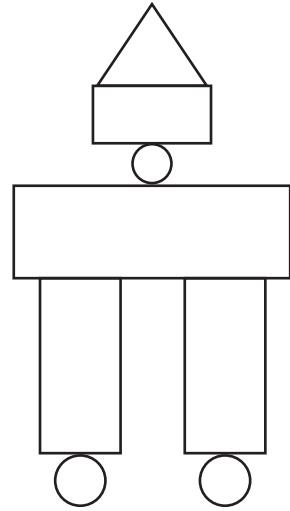
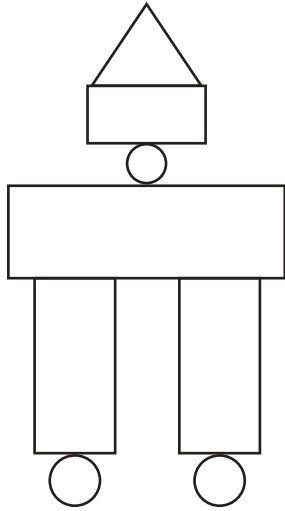

▶ समूहमा सबैभन्दा सानो आकृतिलाई रङ लगाउनुहोस् :

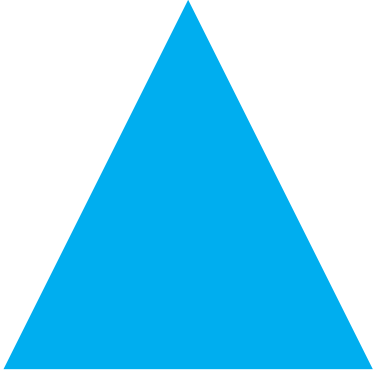

▶ \triangle मा रातो, \square मा निलो र \circ मा हरियो रङ भर्नुहोस् :

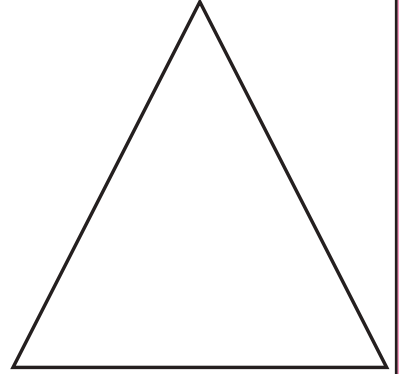

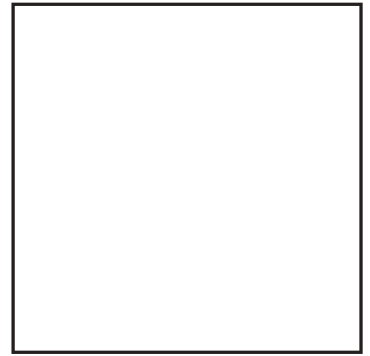
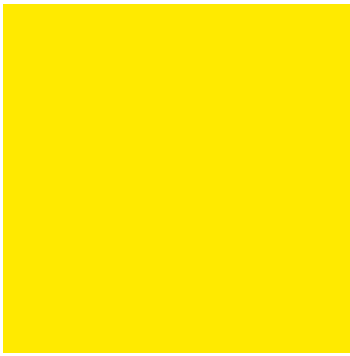
तल दिइयका आकृतिहरू कहाँ कहाँ देख्नुभयो ? छलफल गर्नुहोस् :

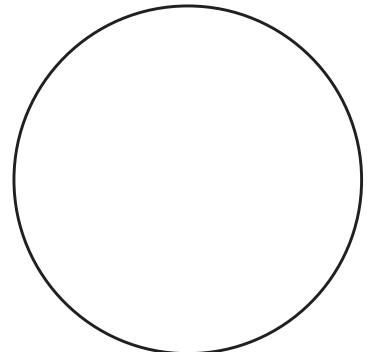
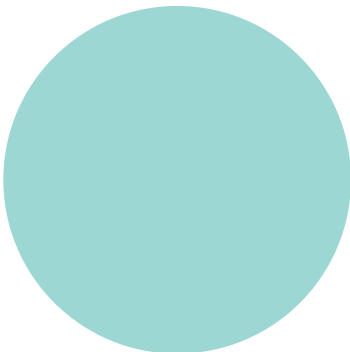
त्रिभुज

चतुर्भुज

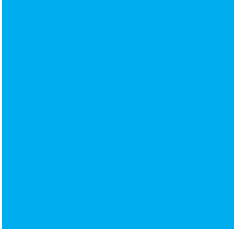

वृत्त

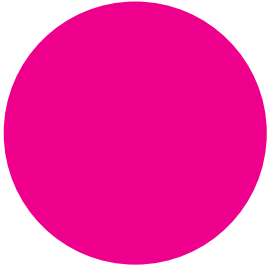
चित्र हेरी ठिक आकृतिमा (✓) चिह्न लगाउनुहोस् :

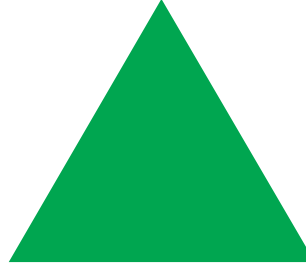
- वृत्त
 त्रिभुज
 चतुर्भुज

- वृत्त
 त्रिभुज
 चतुर्भुज

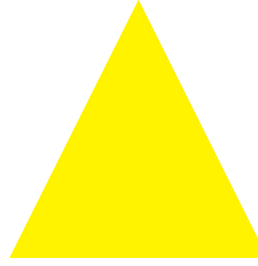
- वृत्त
 त्रिभुज
 चतुर्भुज

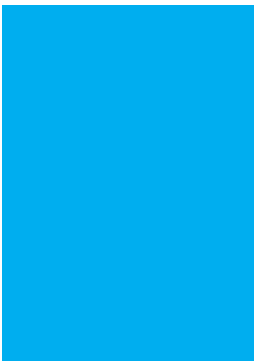
- वृत्त
 त्रिभुज
 चतुर्भुज

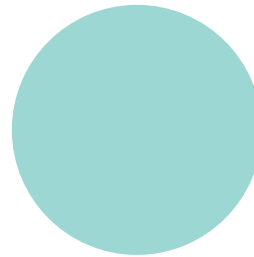
- वृत्त
 त्रिभुज
 चतुर्भुज

- वृत्त
 त्रिभुज
 चतुर्भुज

- वृत्त
 त्रिभुज
 चतुर्भुज

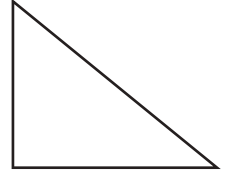
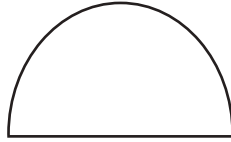
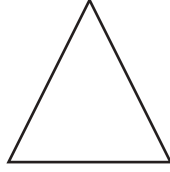
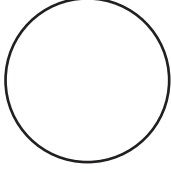

- वृत्त
 त्रिभुज
 चतुर्भुज

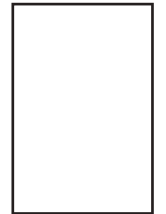
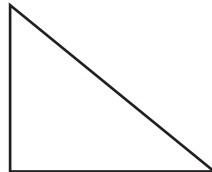
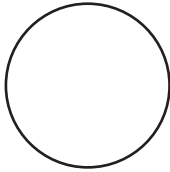
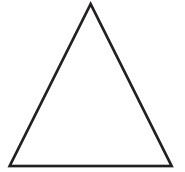
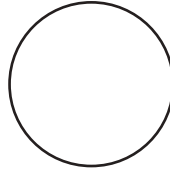
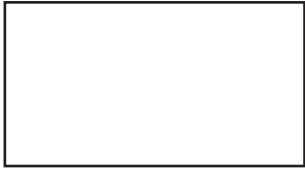

रड भर्नुहोस्

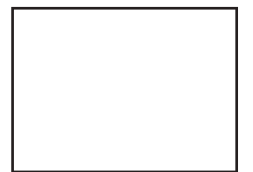
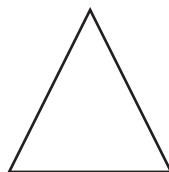
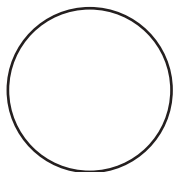
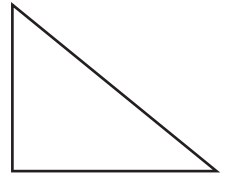
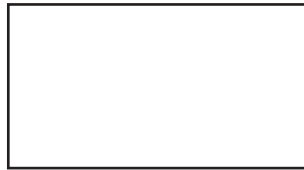
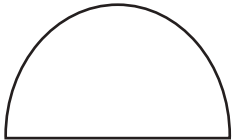
त्रिभुजमा रड भर्नुहोस् :

वृत्तमा रड भर्नुहोस् :

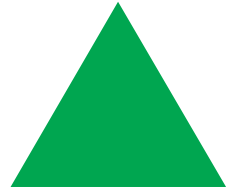
त्रिभुजमा रड भर्नुहोस् :

आकारसम्बन्धी गीत

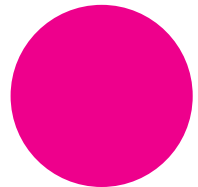
तीन ओटा भुजा जोडिए बन्द आकृति बन्दछ
मेरो सानो भाइ त्यो आकृतिलाई त्रिभुज भन्दछ ।

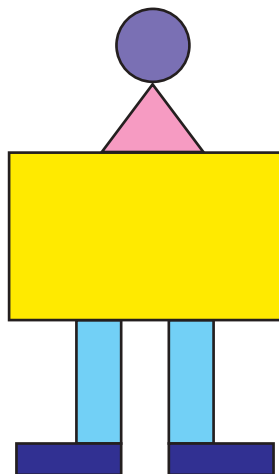
चार ओटा भुजा जोडेर हेरौं अब के बन्दछ ?
चतुर्भुज बन्यो कक्षामा रमेश उठेर भन्दछ ॥

घरको नाइलो वृत्त हो भन्छन् सन्दीप सुशान
गाराको ढुँटा आयत हो भन्छन् लक्ष्मी र भुवन ।

वृत्त चतुर्भुज त्रिभुज कोर्न केही गारो छैन है
कालो पाटीमा कोरौं आकृति हामी सब साथीभाइ ॥

हेरौं, मैले कति सिकेँ ?

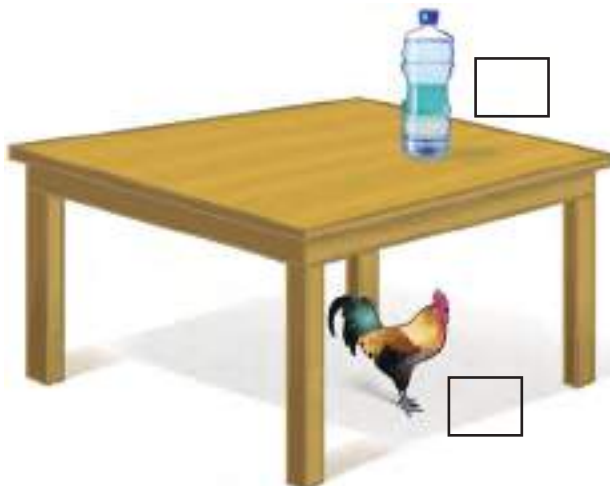
▶ सबैभन्दा पछाडि रहेको चित्रमा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

▶ ठुलामा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

▶ टेबलमाथि रहेकोलाई ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

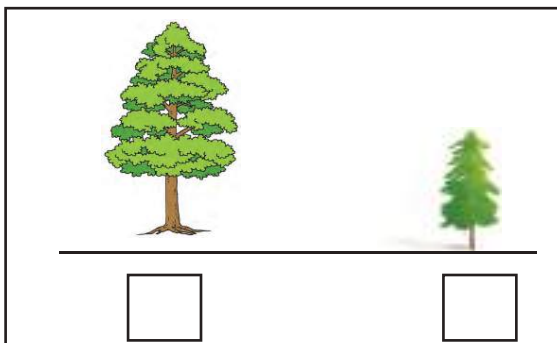

▶ छोटामा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

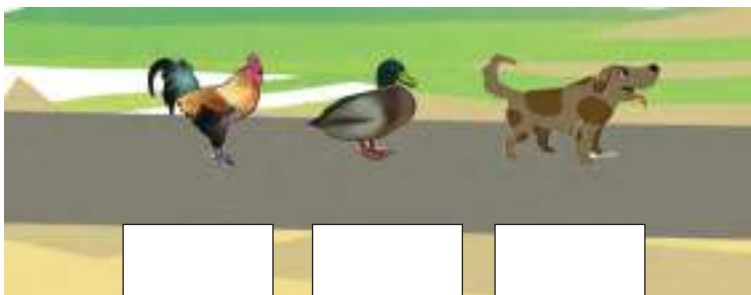
▶ होचामा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

▶ बायाँ रहेको चित्रमा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

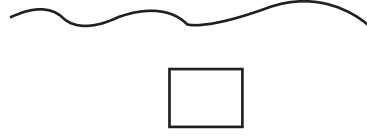
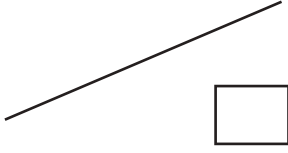

▶ कुकुरबाट नजिक रहेकालाई ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

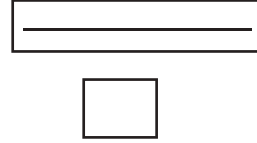
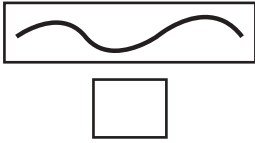

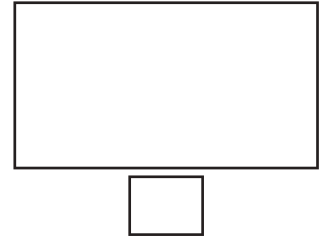
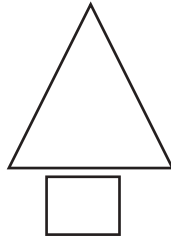
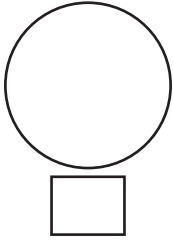
▶ सिधा रेखामा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

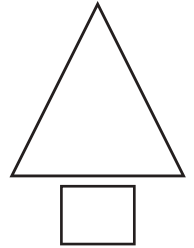
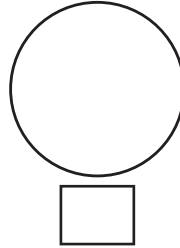
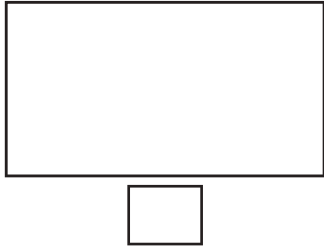
▶ वक्र रेखामा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

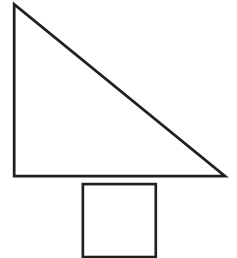
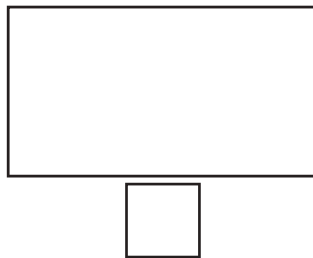
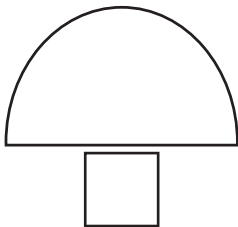
▶ त्रिभुजमा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

▶ वृत्तमा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

▶ चतुर्भुजमा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

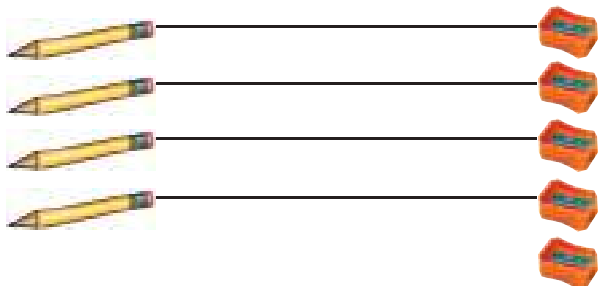

९ सम्मका सङ्ख्याहरू

धेरै र थोरै

चित्रमा भएका सिसाकलम र तिखार्नेमध्ये कुन धेरै छन् ?

एउटा सिसाकलम र एउटा तिखार्ने जोडा मिलाउँदा एउटा तिखार्ने बढी भयो ।

सिसाकलम भन्दा तिखार्ने धेरै छन् ।

धेरैमा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

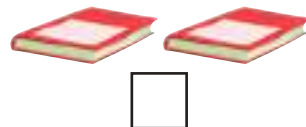

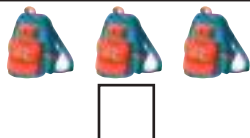

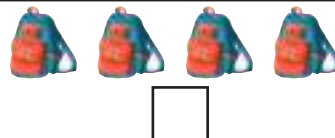

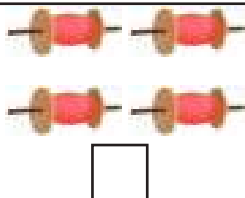
▶ थोरैमा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

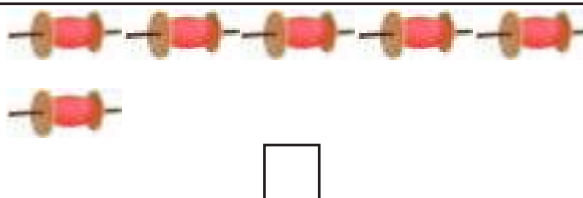

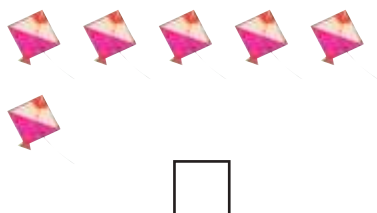

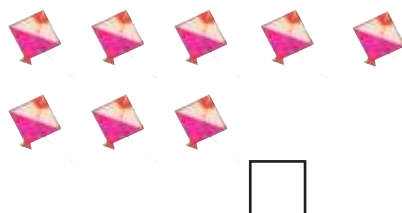

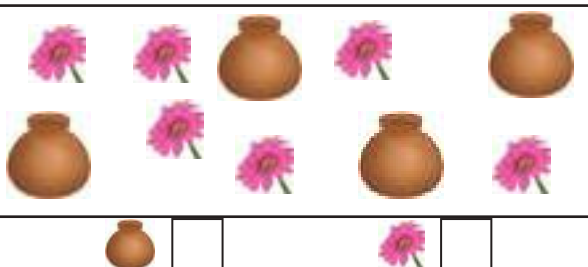

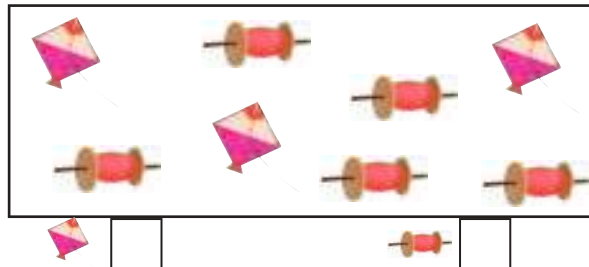

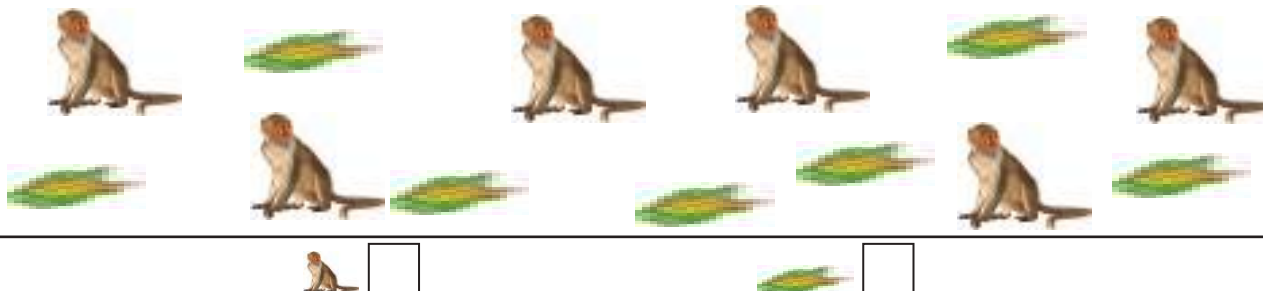
▶ धेरैमा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

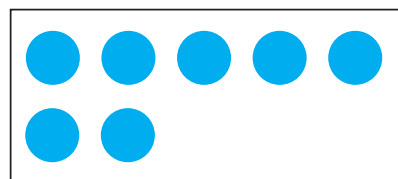
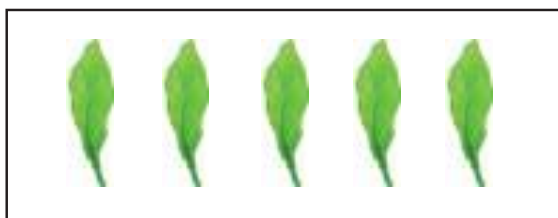
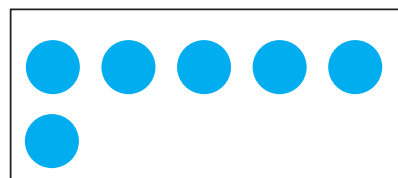
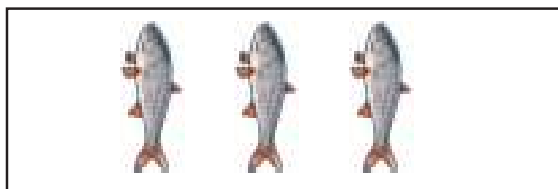
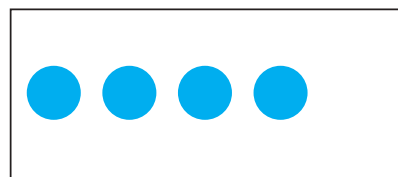
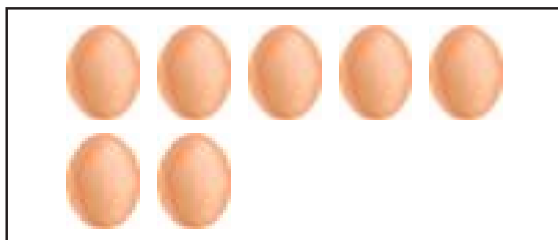
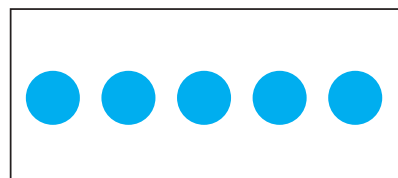
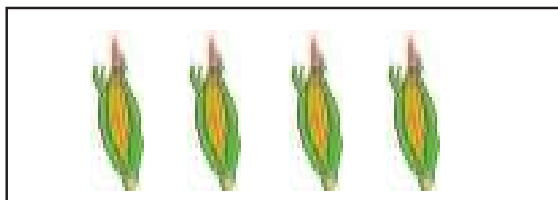
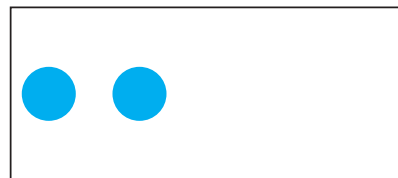
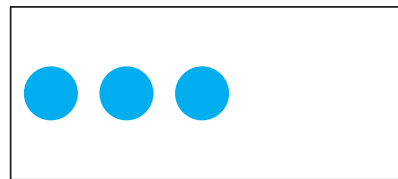

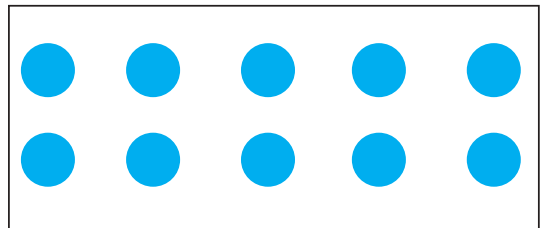
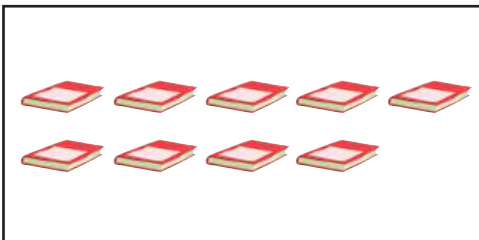
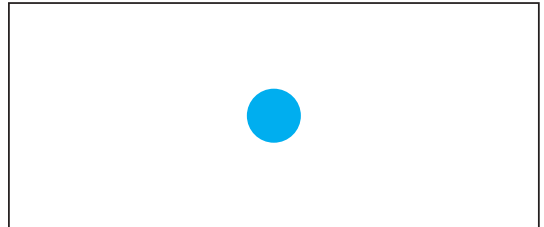
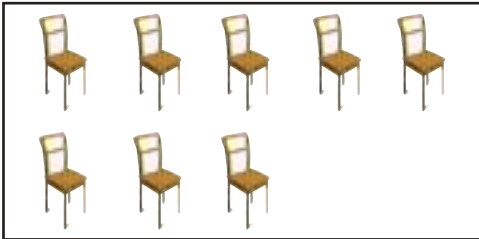
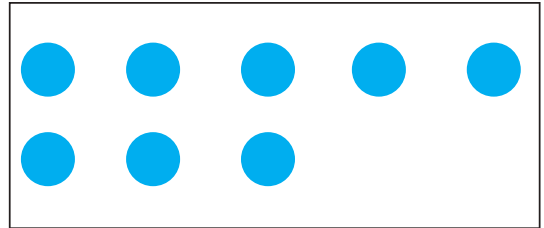
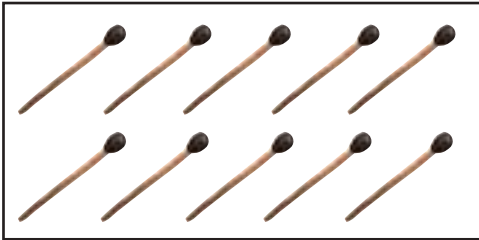
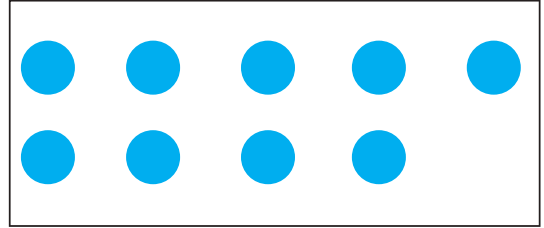

जोडा मिलाउनुहोस् :

▶ जोडा मिलाउनुहोस् :

▶ गीत गाओँ :

एक एक एक
बायाँ खुट्टो टेक

दुई दुई दुई
आऊ मेरो बुई

तीन तीन तीन
क ख ग चिन

चार चार चार
हात खुट्टा सार

पाँच पाँच पाँच
हातका औँला पाँच

▶ गीत गाओँ :

छ छ छ

पाँच र एक छ

सात सात सात

हप्तामा बार सात

आइतबार

सोमबार

मङ्गलबार

बुधबार

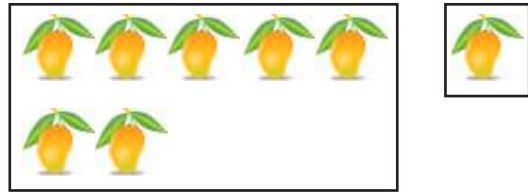
बिहीबार

शुक्रबार

शनिबार

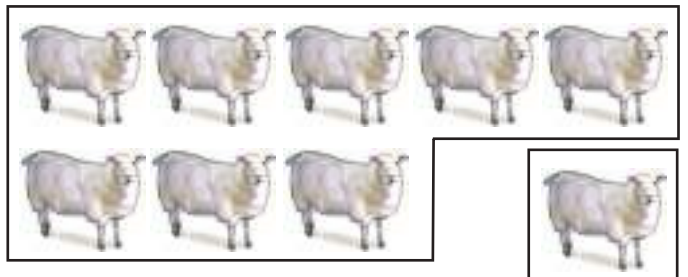
आठ आठ आठ

सात र एक आठ

नौ नौ नौ

आठ र एक नौ

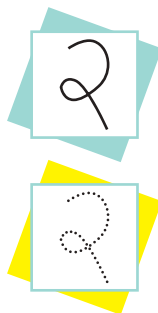
एक

१	१	१	१	१	१	१	१
१	१	१	१	१	१	१	१

२

२	२	२	२	२	२	२	२
२	२	२	२	२	२	२	२

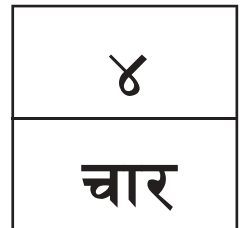
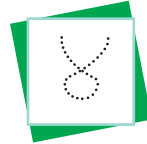
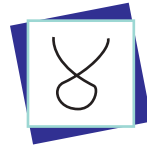
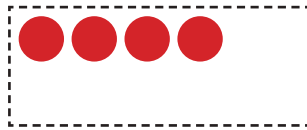
तीन

३	३	३	३	३	३	३	३
३	३	३	३	३	३	३	३

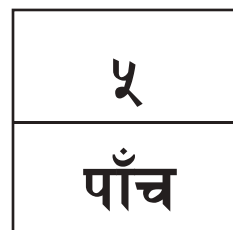

चार

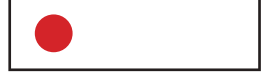
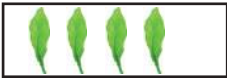
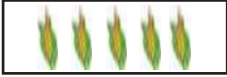
पाँच

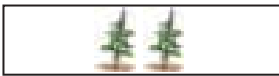
५	५	५	५	५	५	५	५
५	५	५	५	५	५	५	५

जोडा मिलाउनुहोस् :

गन्नुहोस् र जोडा मिलाउनुहोस् :

१

३

५

४

२

▶ लेख्नुहोस् :

१

२

३

४

५

१

२

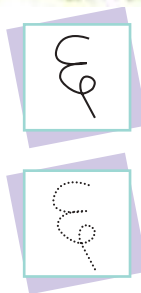
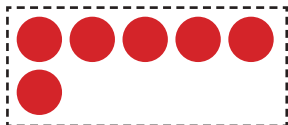
३

४

५

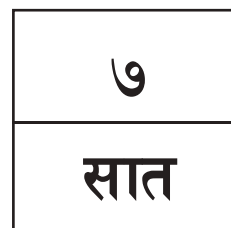
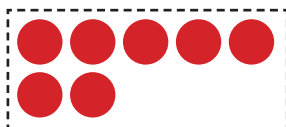
9

9	9	9	9	9	9	9	9
9	9	9	9	9	9	9	9

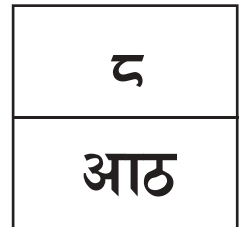
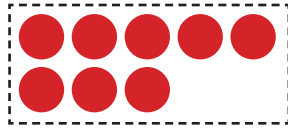
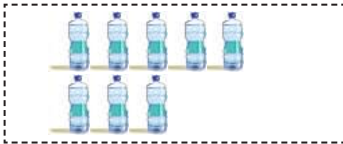
सात

6	6	6	6	6	6	6	6
6	6	6	6	6	6	6	6

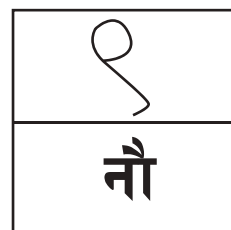
आठ

८	८	८	८	८	८	८	८
८	८	८	८	८	८	८	८

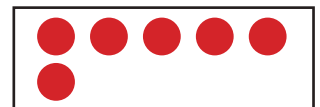
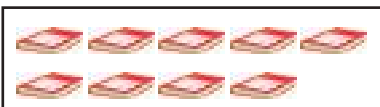
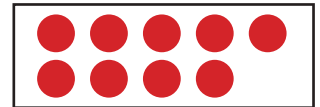
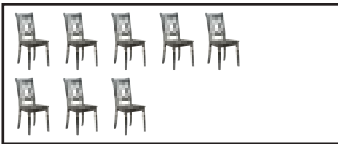
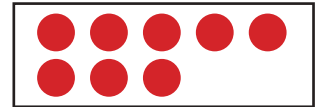
नौ

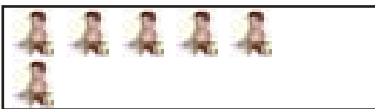
9	9	9	9	9	9	9	9
9	9	9	9	9	9	9	9

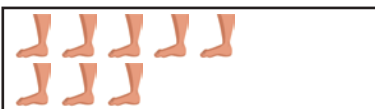
जोडा मिलाउनुहोस् :

गण्नुहोस् र जोडा मिलाउनुहोस् :

७

९

६

५

▶ लेख्नुहोस् :

५	६	७	८	९

▶ क्रमैसँग आउने सङ्ख्याङ्क राखेर खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

१	→		→	३	→		→	५
---	---	--	---	---	---	--	---	---

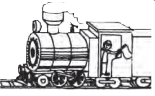
	→	७	→		→	९
--	---	---	---	--	---	---

	→	२	→		→	४	→	
--	---	---	---	--	---	---	---	--

६	→		→	८	→	
---	---	--	---	---	---	--

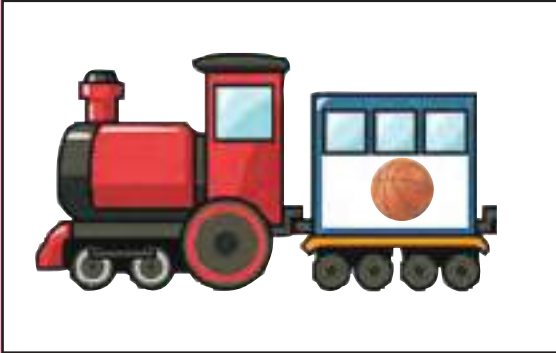

	→		→	३	→		→	५
--	---	--	---	---	---	--	---	---

६	→		→		→	९
---	---	--	---	--	---	---

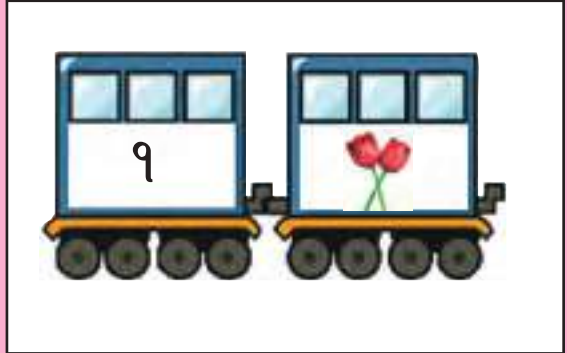
MS 4

1

Mathematics : ◆ GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.048.02 GRADE 1

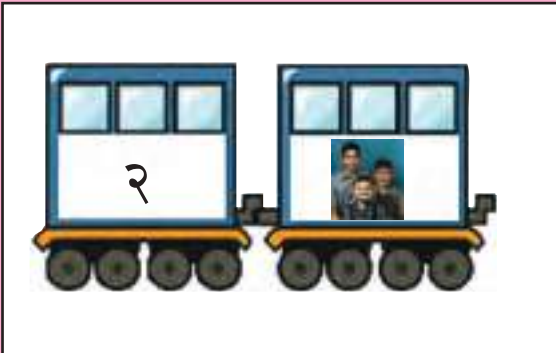

MS 4

1

Mathematics : ◆ GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.048.02 GRADE 1

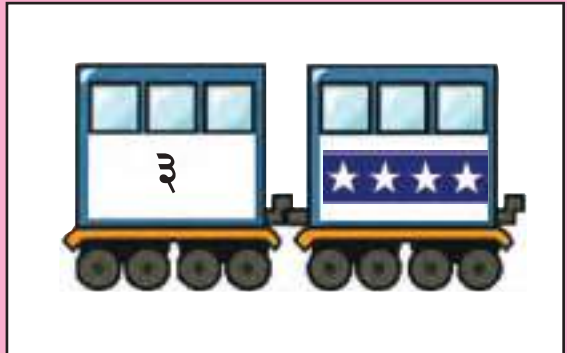

MS 4

1

Mathematics : ◆ GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.048.02 GRADE 1

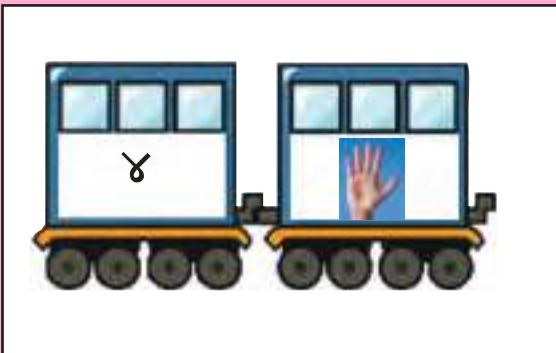
MS 4

1

Mathematics : ◆ GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.048.02 GRADE 1

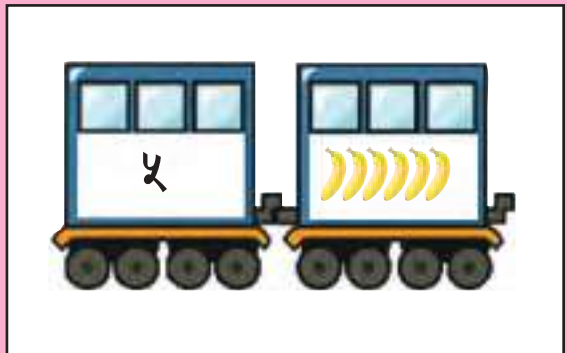
MS 4

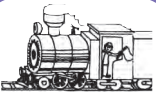
1

Mathematics : ◆ GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.048.02 GRADE 1

MS 4

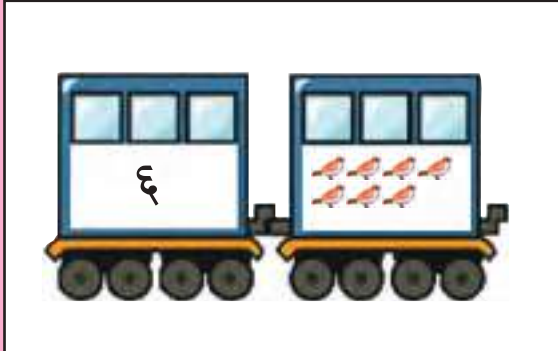
1

Mathematics : ◆ GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.048.02 GRADE 1

MS 4

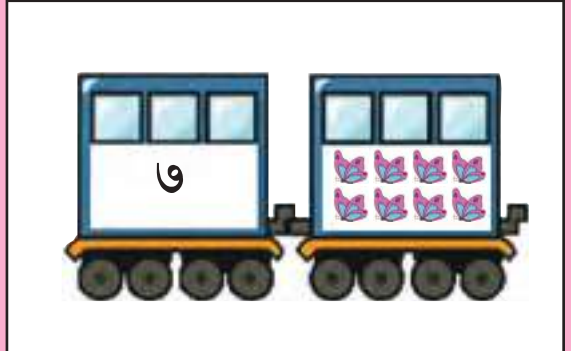
1

Mathematics : ♦ GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.048.02 GRADE 1

MS 4

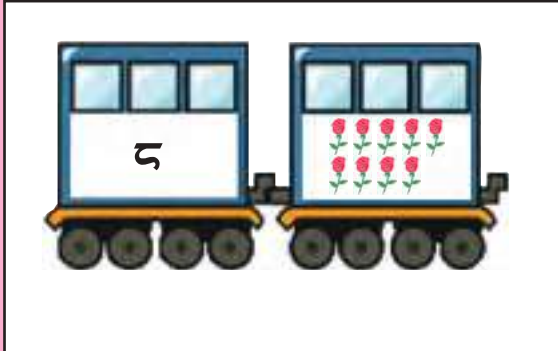
1

Mathematics : ♦ GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.048.02 GRADE 1

MS 4

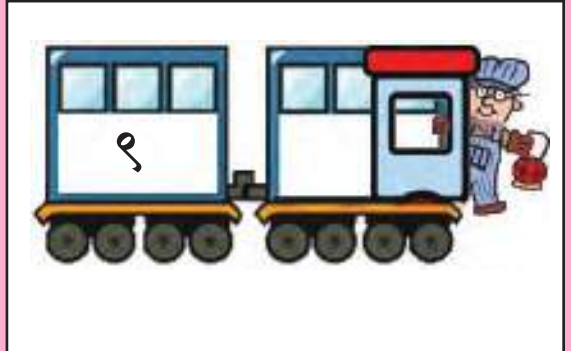
1

Mathematics : ♦ GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.048.02 GRADE 1

MS 4

1

Mathematics : ♦ GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.048.02 GRADE 1

MS 4

1

Mathematics : ♦ GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.048.02 GRADE 1

MS 4

1

Mathematics : ♦ GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.048.02 GRADE 1

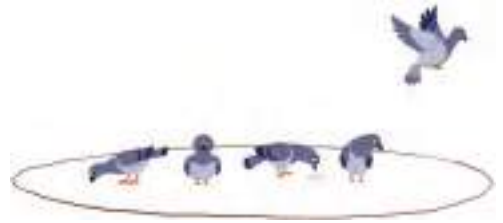
शून्य

सँगसँगे जाऔँ :

पाँचओटा परेवा चारो टिप्दै छन् ।
उड्यो एउटा परेवा बाँकी कति छन् ?

चारओटा परेवा चारो टिप्दै छन् ।
उड्यो एउटा परेवा बाँकी कति छन् ?

तीनओटा परेवा चारो टिप्दै छन् ।
उड्यो एउटा परेवा बाँकी कति छन् ?

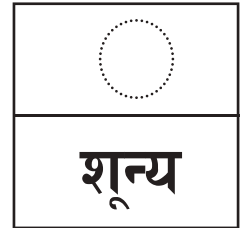
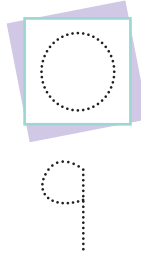
दुईओटा परेवा चारो टिप्दै छन् ।
उड्यो एउटा परेवा बाँकी कति छन् ?

एकओटा परेवा चारो टिप्दै छन् ।
उड्यो एउटा परेवा बाँकी कति छन् ?

छलफल गरौं र लेखौं :

○	○	○	○	○	○	○	○
○	○	○	○	○	○	○	○

शून्य

गन्ती गरी लेख्नुहोस् :

रूखमा कतिओटा चरा छन् ?

पोखरीमा कतिओटा हाँसछन् ?

बेन्चमा कति जना मानिसछन् ?

शिक्षण निर्देशन : माथि दिइएको चित्रमा आधारित रहेर विभिन्न प्रश्नोत्तर गरी शून्यको अवधारणा दिनुहोस् ।

भिन्न भयका भेडा र बाख्रा गन्ती गरी लेख्नुहोस् :

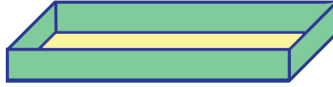

▶ प्रत्येक ट्रेमा भएका वस्तुहरू गन्ती गरी लेख्नुहोस् :

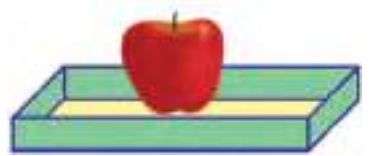

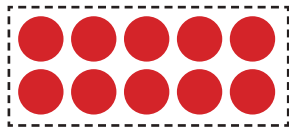

दश

१०

दश

१०

१०

१०

१०

१०

१०

१०

१०

१०

१०

१०

१०

१०

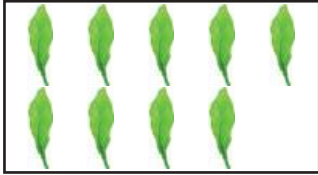
१०

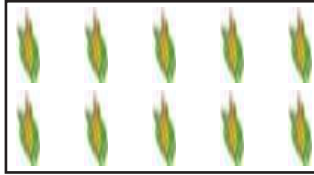
१०

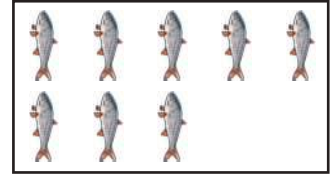
१०

गन्ती गरी सङ्ख्याङ्क लेख्नुहोस् :

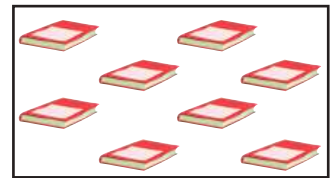

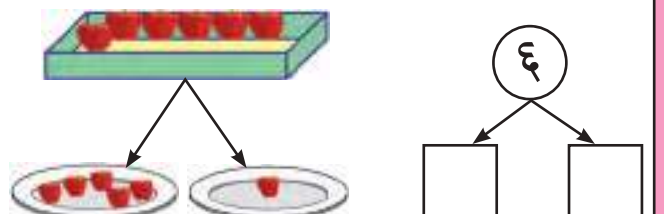
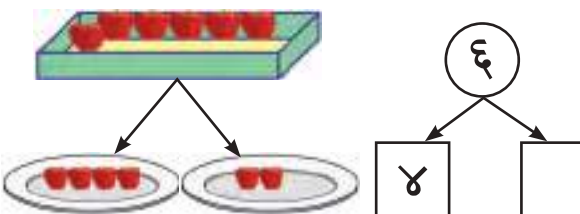
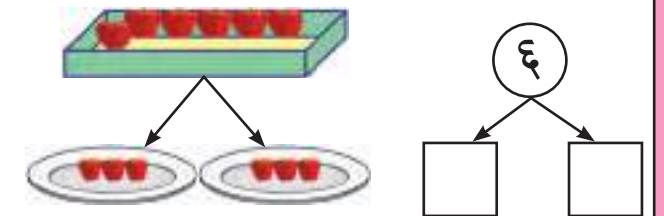
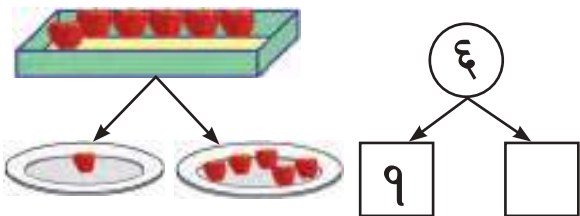
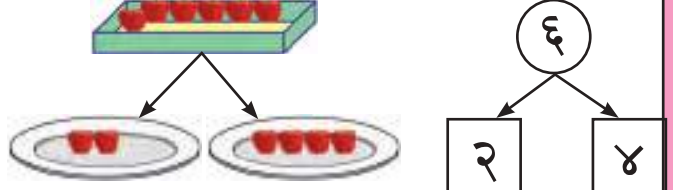
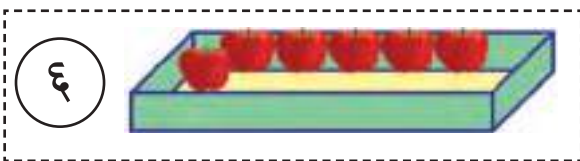
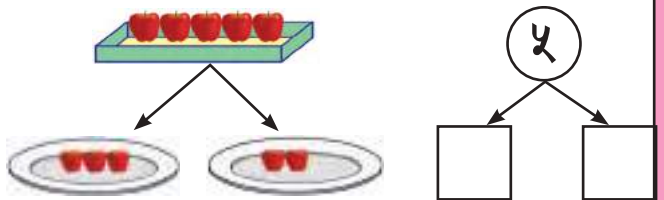
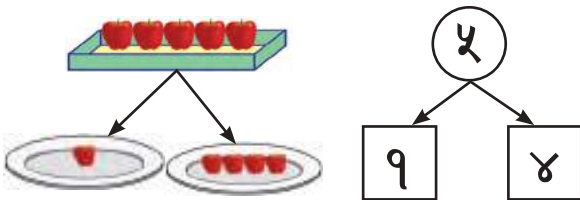
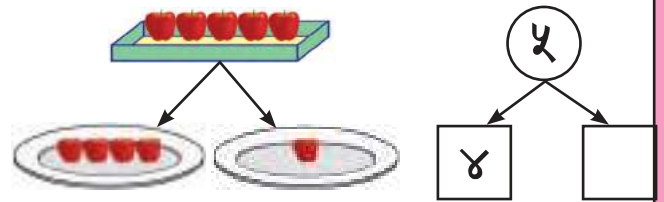
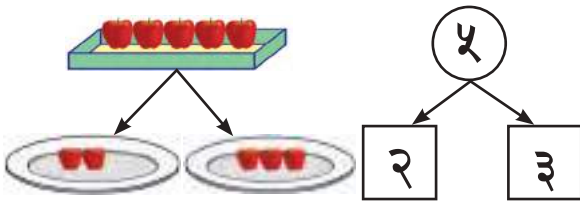
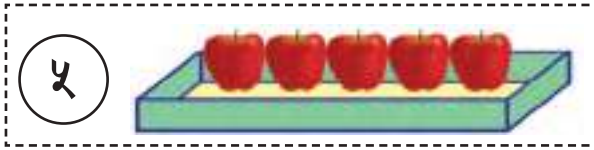

लेख्नुहोस् :

०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०

□ मा ठिक सङ्ख्याङ्क लेख्नुहोस् :

▶ मा ठिक सङ्ख्याङ्क लेख्नुहोस् :

७

७

१

६

१ र ६ मिलाउँदा ७ हुन्छ ।

७

४

४ र मिलाउँदा ७ हुन्छ ।

७

२

२ र मिलाउँदा ७ हुन्छ ।

७

३

३ र मिलाउँदा ७ हुन्छ ।

७

५

५ र मिलाउँदा ७ हुन्छ ।

७

६

६ र मिलाउँदा ७ हुन्छ ।

▶ मा ठिक सङ्ख्याङ्क लेख्नुहोस् :

८

८

५

८

४

८

१

८

२

८

७

३ र मिलाउँदा ८ हुन्छ ।

६ र मिलाउँदा ८ हुन्छ ।

९

९

५

९

१

९

६

९

२

८ र मिलाउँदा ९ हुन्छ ।

७ र मिलाउँदा ९ हुन्छ ।

३ र मिलाउँदा ९ हुन्छ ।

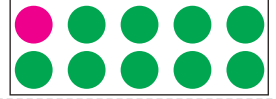
४ र मिलाउँदा ९ हुन्छ ।

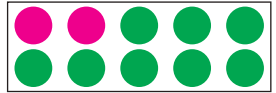
▶ १० बनाउनुहोस् :

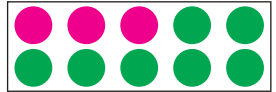
१ र ९

र

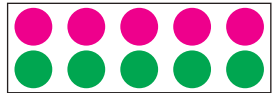
र

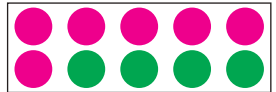
र

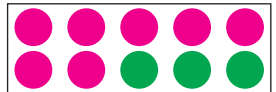
र

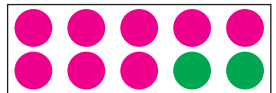
र

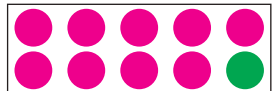
र

र

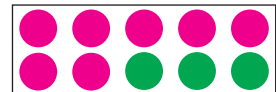

र

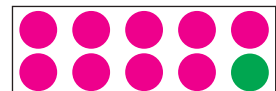

▶ बाकसमा सही अङ्क भर्नुहोस् :

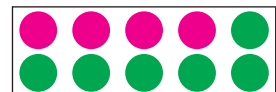
७ मा थप्दा १० हुन्छ ।

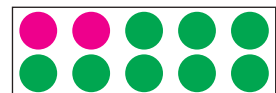
९ मा थप्दा १० हुन्छ ।

४ मा थप्दा १० हुन्छ ।

२ मा थप्दा १० हुन्छ ।

१० सम्मको गन्ती

माथिको चित्रबाट गनेर सङ्ख्या लेख्नुहोस् :

शिक्षण निर्देशन : उल्लेखित चित्रको आधारमा विभिन्न प्रश्नोत्तर तथा छलफल गरी योगफल १० सम्म आउने जोडसम्बन्धी अवधारणा दिनुहोस् ।

▶ १० सम्मका सङ्ख्याहरू जोडौं :

सीतासँग ३ ओटा केरा छन् । हरिसँग २ ओटा केरा छन् । दुवैजनाको जम्मा गर्दा कतिओटा केरा भए ?

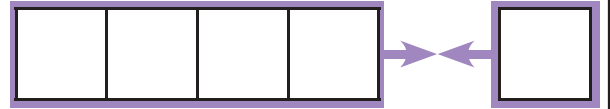
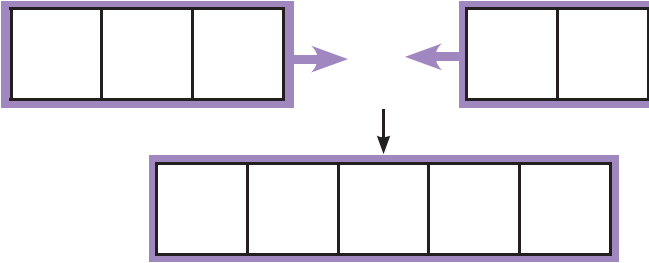

दुवै जनाले ३ ओटा केरा र २ ओटा केरा एकै ठाउँमा राखे भने जम्मा ५ ओटा केरा हुन्छ ।

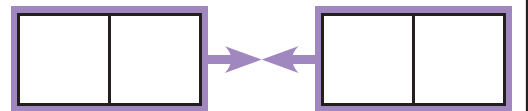
गणितीय वाक्यमा लेख्दा :

$$\begin{array}{ccccccc} ३ & + & २ & = & ५ \\ \text{(तीन)} & + & \text{(दुई)} & = & \text{(पाँच)} \end{array}$$

उत्तर : ५ ओटा केरा

गणितीय वाक्यमा : $\square + \square = \square$ उत्तर : \square केटाकेटीहरू

गणितीय वाक्यमा : $\square + \square = \square$ उत्तर : \square केटाकेटीहरू

जम्मा कति भए ? गणितीय वाक्य बनाउनुहोस् :

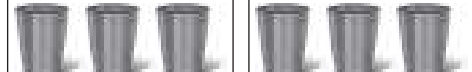
$$\square + \square = \square$$

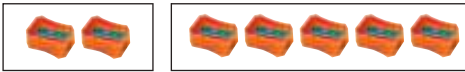
$$\square + \square = \square$$

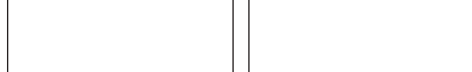
$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

जम्मा कतिओटा स्याउ छन् ?

गणितीय वाक्यमा स्याउ हुन्छन् ।

गणितीय वाक्यमा स्याउ हुन्छन् ।

गणितीय वाक्यमा स्याउ हुन्छन् ।

वस्तुहरू प्रयोग गरी जोडौँ :

$$१ + १ = \square$$

$$२ + १ = \square$$

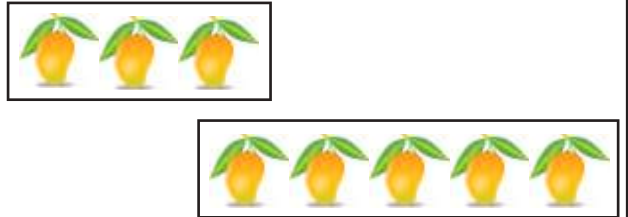
$$१ + ३ = \square$$

$$१ + ४ = \square$$

$$३ + २ = \square$$

$$३ + ५ = \square$$

$$२ + ३ = \square$$

$$५ + २ = \square$$

$$२ + ७ = \square$$

$$३ + ४ = \square$$

जोड़नुहोस् :

$$२ + ३ = \boxed{५}$$

$$४ + २ = \boxed{}$$

$$५ + १ = \boxed{}$$

$$५ + २ = \boxed{}$$

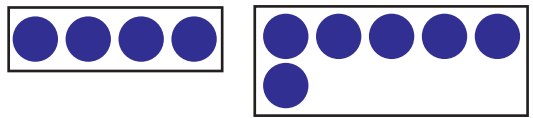
$$५ + ४ = \boxed{}$$

$$५ + ३ = \boxed{}$$

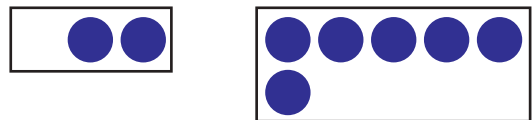
$$६ + २ = \boxed{}$$

$$४ + ६ = \boxed{}$$

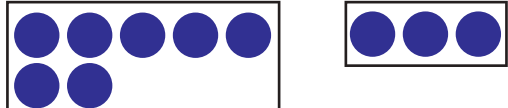
$$५ + २ = \boxed{}$$

$$३ + ६ = \boxed{}$$

$$५ + ३ = \boxed{}$$

$$७ + ३ = \boxed{}$$

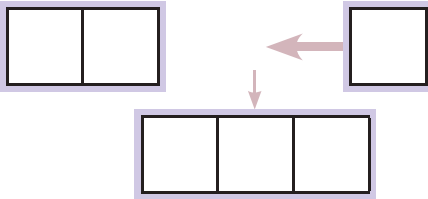

जोड़ौ :

२ जना विद्यार्थीहरू खेलिरहेका थिए । १ जना अर्को थपियो । अब जम्मा कति जना विद्यार्थी भए ?

गणितीय वाक्यमा : $२ + १ = ३$

थपिएपछि जम्मा कति जना विद्यार्थीहरू भएछन् ?

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

थपिरुपछि कति हुन्छ ? गणितीय वाक्यमा लेख्नुहोस् :

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

फूलदानीमा तीनओटा फूल छन् । पाँचओटा फूल थप्दा जम्मा कतिओटा फूल हुन्छन् ।

$$\square + \square = \square$$

जोड्नुहोस् :

$$१ + ३ = \square$$

$$६ + २ = \square$$

$$५ + ५ = \square$$

$$३ + ४ = \square$$

$$२ + ७ = \square$$

$$९ + १ = \square$$

जोड्नुहोस् :

कति माछा भिकिर ?

पहिलो पटक

दोस्रो पटक

$$२ + १ = \square$$

पहिलो पटक

दोस्रो पटक

$$२ + \square = \square$$

पहिलो पटक

दोस्रो पटक

$$\square + \square = \square$$

जोड्नुहोस् :

$$१ + ० = \square$$

$$६ + ० = \square$$

$$५ + ० = \square$$

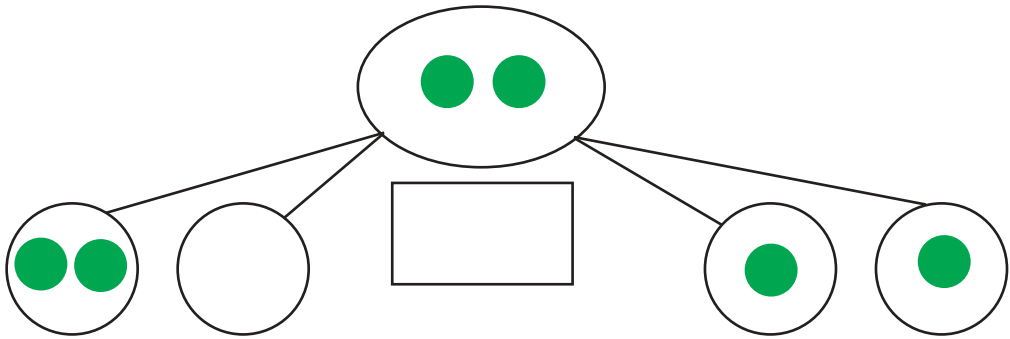
$$० + ४ = \square$$

$$० + ७ = \square$$

$$० + ० = \square$$

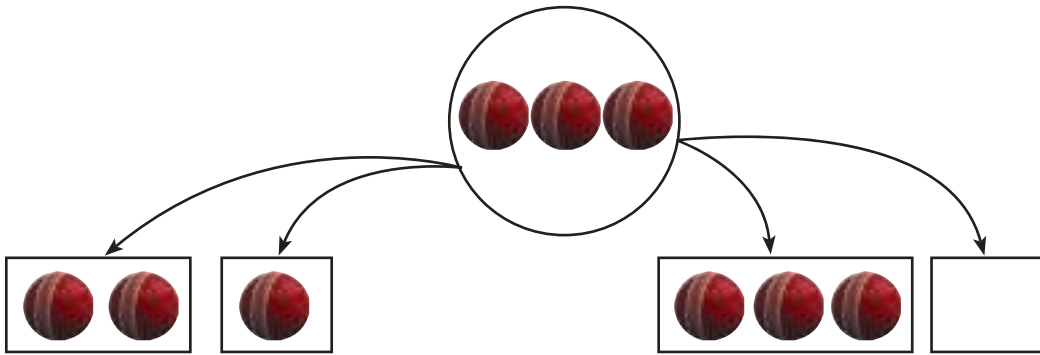

जोड़नुहोस् :

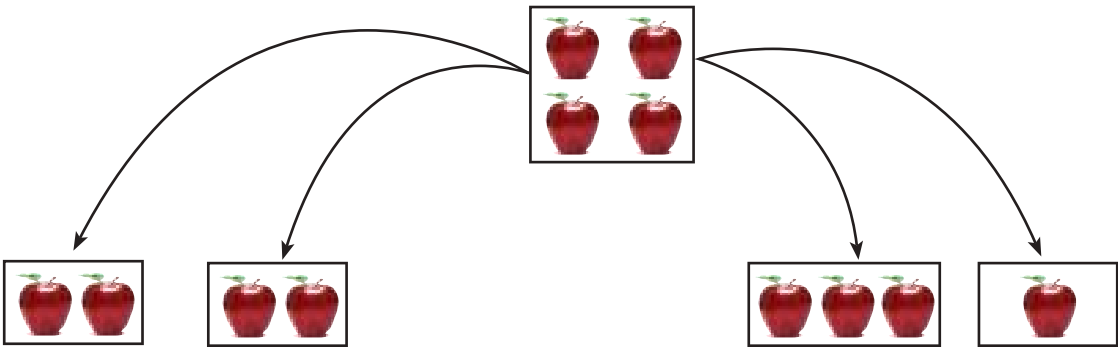
$$२ + ० = \square$$

$$१ + १ = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

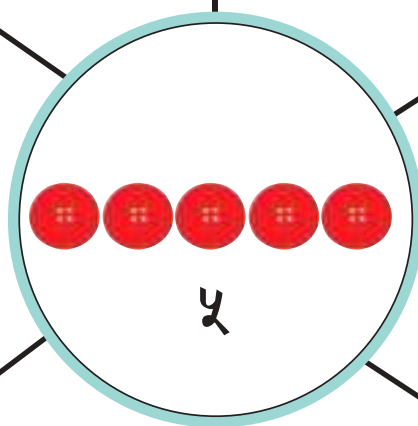
$$\square + \square = \square$$

जोडेर ५ बनाउनुहोस् :

$$\boxed{५} + \boxed{०} = \boxed{५}$$

$$\boxed{४} + \boxed{} = \boxed{५}$$

$$\boxed{१} + \boxed{} = \boxed{}$$

$$\boxed{०} + \boxed{} = \boxed{५}$$

M1.058.02

$$\boxed{५} + \boxed{} = \boxed{९}$$

$$\boxed{३} + \boxed{} = \boxed{५}$$

शिक्षण निर्देशन : उल्लेखित क्रियाकलापका लागि प्रश्नअनुसारको उत्तर हुने गरी सानो सानो चिटमा सङ्ख्यापत्ति तयार गरी क्रियाकलाप गराउनुहोस् ।

दुवै समूहका चरा जम्मा गर्दा कतिओटा हुन्छन् ?

गणितीय वाक्यमा : $६ + ३ = ९$

उत्तर : ९ ओटा चराहरू

हामीले यसलाई ठाडो रूपमा राखेर पनि जोड्न सक्छौं : (ठाडो रूपमा)

$$६ + ३ = ९$$

$$\begin{array}{r} ६ \\ + ३ \\ \hline ९ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} १ \\ + ६ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ३ \\ + ५ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ३ \\ + ४ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ६ \\ + ४ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} २ \\ + ५ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ६ \\ + ३ \\ \hline \end{array}$$

M1.058.02

$$\begin{array}{r} ५ \\ + ३ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ० \\ + ६ \\ \hline \end{array}$$

ठाडो रूपमा राखेर जोड्नुहोस् :

$$\begin{array}{r} ४ \\ + १ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} २ \\ + ३ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ७ \\ + २ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ३ \\ + ५ \\ \hline \square \end{array}$$

$१ + ३ = \square$

$६ + २ = \square$

$४ + ३ = \square$

	१
+	३

$३ + ४ = \square$

$८ + १ = \square$

$७ + २ = \square$

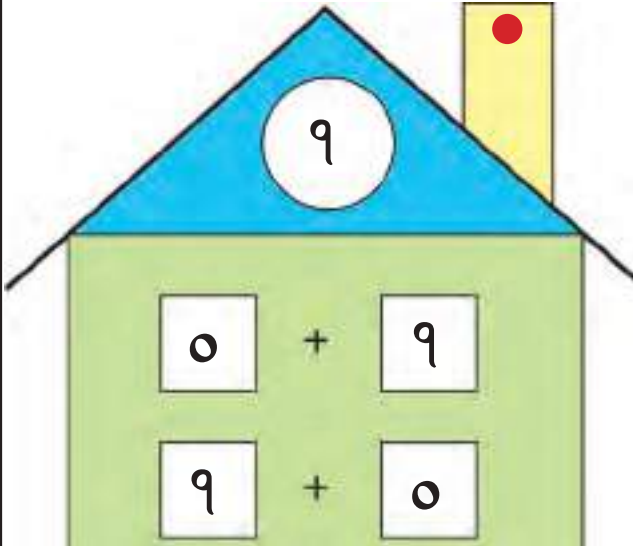
M1.058.02

+	

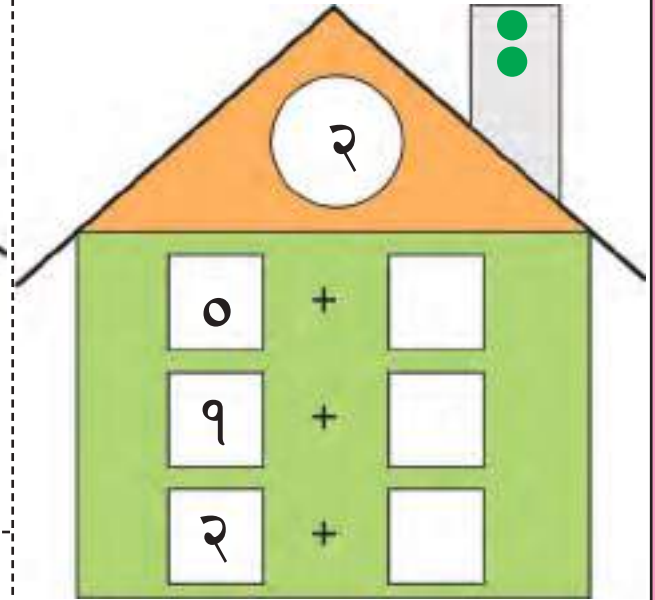

जोड़

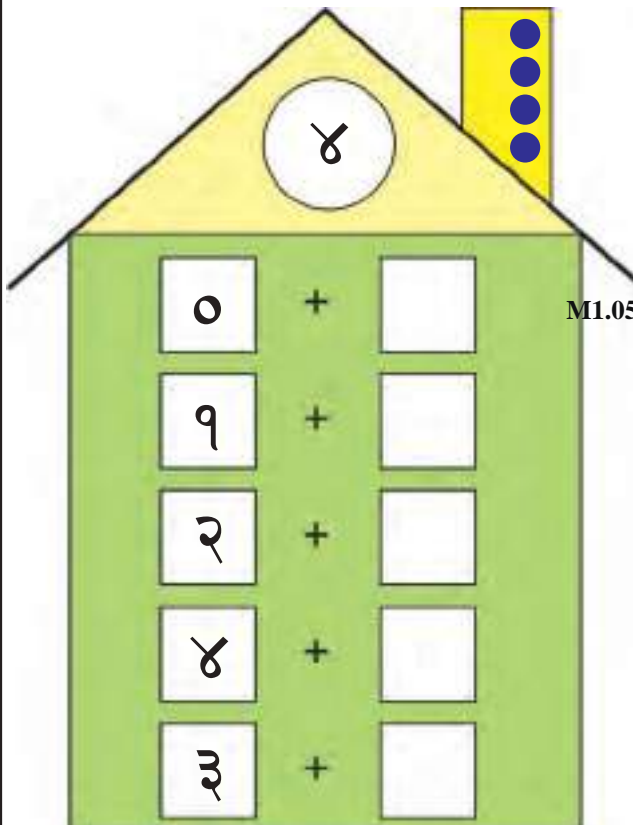
जोड़ेर १ बनाओ :

जोड़ेर २ बनाओ :

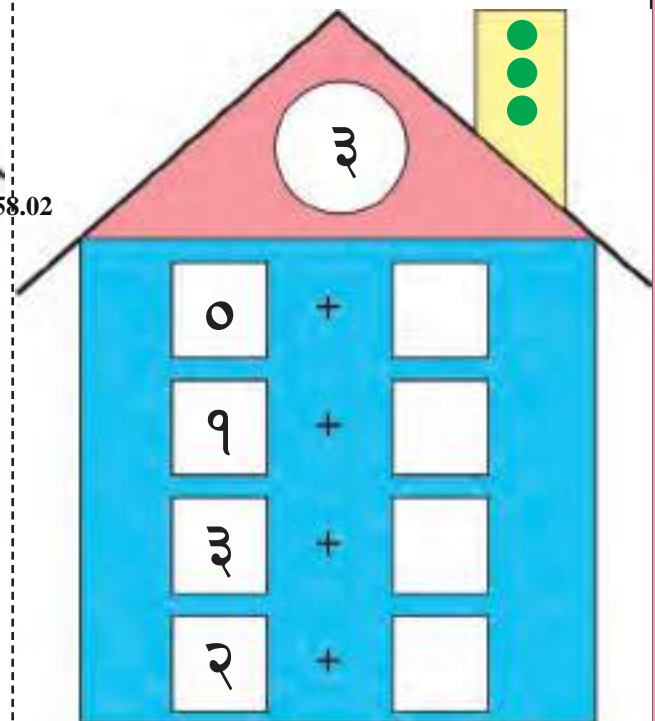

जोड़ेर ४ बनाओ :

M1.058.02

जोड़ेर ३ बनाओ :

▶ जोडेर ५ बनाओँ :

०	+	<input type="text"/>
१	+	<input type="text"/>
२	+	<input type="text"/>
३	+	<input type="text"/>
४	+	<input type="text"/>
५	+	<input type="text"/>

▶ जोडेर ६ बनाओँ :

०	+	<input type="text"/>
१	+	<input type="text"/>
२	+	<input type="text"/>
३	+	<input type="text"/>
६	+	<input type="text"/>
५	+	<input type="text"/>
४	+	<input type="text"/>

जोडेर ७ बनाओ :

३	+	
१	+	
२	+	
०	+	
४	+	
७	+	
६	+	
५	+	

जोडेर ८ बनाओ :

०	+	
१	+	
२	+	
३	+	
४	+	
५	+	
७	+	
६	+	
५	+	

जोडेर ९ बनाओ :

०	+	
१	+	
२	+	
७	+	
४	+	
३	+	
६	+	
९	+	
८	+	
५	+	

जोडेर १० बनाओ :

०	+	
१	+	
२	+	
३	+	
४	+	
५	+	
६	+	
७	+	
८	+	
९	+	
१०	+	

▶ ० देखि ५ सम्म लेखिएको घनाकार गोटी खेली जोड्नुहोस् :

0

+

४

=

४

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

योगफल ५ आउने बाटो पत्ता लगाई चङ्गा भेट्नुहोस् :

5 + 0 ३ + २ १ + ३ १ + १ १ + ३

२ + २ २ + ३ १ + ४ ० + ५ २ + २

३ + १ ० + ४ ३ + ० ४ + १ २ + १

० + ० १ + ४ ४ + १ ० + ५ ३ + १

१ + २ २ + ३ ० + ४ ० + ० २ + २

योगफल १० आउने बाटो पत्ता लगाई भकुण्डो भेट्नुहोस् :

$७ + ३$	$४ + ६$	$९ + १$	$३ + ३$	$८ + १$
$१ + ५$	$४ + ४$	$५ + ५$	$२ + ८$	$६ + ४$
$१ + ३$	$७ + २$	$२ + ५$	$४ + १$	$३ + ७$
$६ + ३$	$६ + ४$	$२ + ८$	$१० + ०$	$१ + ९$
$४ + ५$	$५ + ५$	$४ + २$	$२ + १$	$३ + ५$

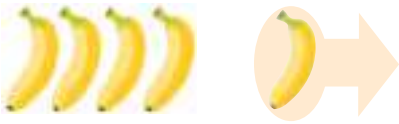

१० सम्मका सङ्ख्याहरूको घटाउ

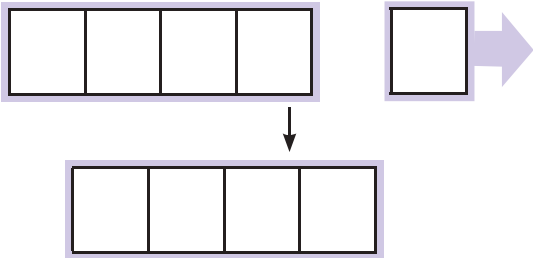
घटाउ गरौं :

सीतासँग ५ ओटा केरा थिए । उनले १ ओटा खाइन् । अब कतिओटा बाँकी रह्यो ?

सीताले १ ओटा केरा खाइन् भने ४ ओटा केरा बाँकी रहन्छ ।

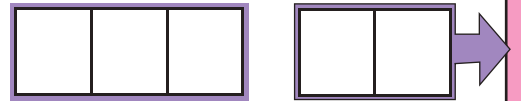
गणितीय वाक्यमा लेख्दा :

$$\begin{array}{r} 5 - 1 = 4 \\ \text{(पाँच)} - \text{(एक)} = \text{(चार)} \end{array}$$

उत्तर : ४ ओटा केरा

ढुङ्गामा कति भ्यागुता बाँकी रहे ?

गणितीय वाक्यमा लेख्दा : $\square - \square = \square$ उत्तर : \square भ्यागुता

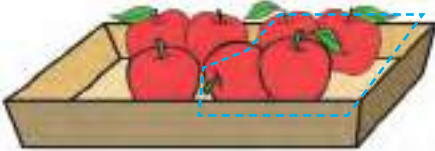

गणितीय वाक्यमा लेख्दा : $\square - \square = \square$ उत्तर : \square भ्यागुता

घटाउनुहोस् :

ट्रेमा जम्मा ७ ओटा स्याउ छन् । तीमध्ये तपाईंले ४ ओटा स्याउ भाइलाई दिनुभयो भने तपाईंसँग जम्मा कतिओटा स्याउ बाँकी रहन्छ ?

गणितीय वाक्यमा लेख्दा : $\square - \square = \square$

उत्तर : \square स्याउ

दायाँपट्टिको चित्र हेर्नुहोस् । कतिओटा परेवा बाँकी रहे ?

गणितीय वाक्यमा लेख्दा : $\square - \square = \square$

उत्तर : \square परेवा

ML.074.02

रामले आफूसँग भएको ५ ओटा फूलका थुँगामध्ये १ ओटा फूलको थुँगा साथीलाई दिए । रामसँग अब कतिओटा फूलका थुँगा बाँकी रहन्छ ?

गणितीय वाक्यमा लेख्दा :

$\square - \square = \square$

उत्तर : \square फूलका थुँगा

चित्रमा ३ जना केटाहरू छन् भने जम्मा कतिजना केटीहरू छन् ?

गणितीय वाक्यमा लेख्दा : $\square - \square = \square$

घटाओँ :

४

बाट

२

दिँदा बाँकी

२

बाट

जाँदा बाँकी

-

=

बाट

उड्दा बाँकी

-

=

बाट

जाँदा बाँकी

-

=

▶ घटाउनुहोस् :

२

-

१

=

१

३

-

१

=

४

-

२

=

५

-

४

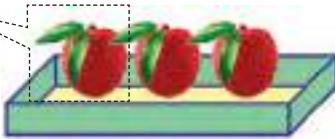
=

घटाऔँ :

सीता, हरि र विन्दु प्रत्येकसँग ३/३ ओटा लिची थिए । सीताले १ ओटा लिची खाइन् । हरिले ३ ओटै लिची खाए र विन्दुले एउटा पनि लिची खाइन् भने प्रत्येकसँग कतिओटा लिची बाँकी रहन्छन् ?

सीता

$$३ - १ = \square$$

हरि

$$३ - \square = \square$$

विन्दु

$$३ - \square = \square$$

घटाउनुहोस् :

$$२ - २ = \square$$

$$८ - ८ = \square$$

$$७ - ० = \square$$

$$१ - ० = \square$$

$$४ - ० = \square$$

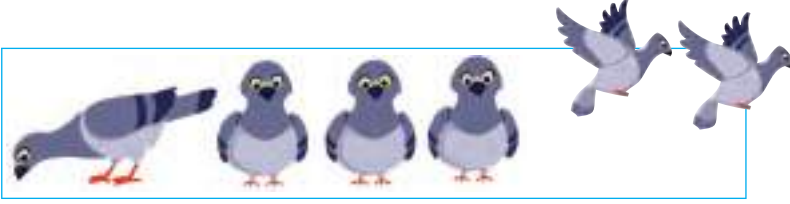
$$५ - ५ = \square$$

$$१० - ० = \square$$

$$६ - ० = \square$$

यदि २ ओटा परेवा उडे भने कति बाँकी रहन्छन् ?

गणितीय वाक्यमा : $६ - २ = ४$

यसलाई ठाडो रूपमा राखेर पनि घटाउन सकिन्छ ।

$$६ - २ = ४ \quad \longrightarrow$$

उत्तर : ४ ओटा परेवा
(ठाडो रूपमा राखेर
घटाउँदा)

$$\begin{array}{r} ६ \\ - २ \\ \hline ४ \end{array}$$

घटाउनुहोस् :

$$\begin{array}{r} ४ \\ - १ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ५ \\ - ३ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ७ \\ - २ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ९ \\ - ५ \\ \hline \square \end{array}$$

तेर्सोमा दिइकालाई घटाएर ठाडो रूपमा लेख्नुहोस् र घटाउनुहोस्:

$$८ - ३ = \square$$

$$३ - २ = \square$$

$$६ - ४ = \square$$

	८
-	३

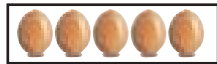
घटाउनुहोस् :

५

- २

५

- ३

५

- ४

५

- १

७

- २

५

- २

९

- २

६

- ३

७

- ३

८

- ३

९

- ३

६

- ४

७

- ४

८

- ४

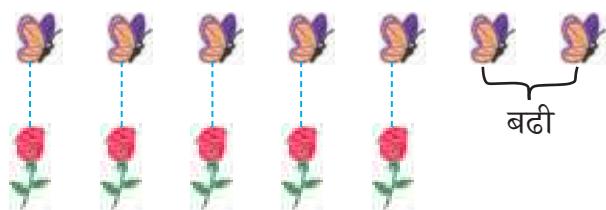
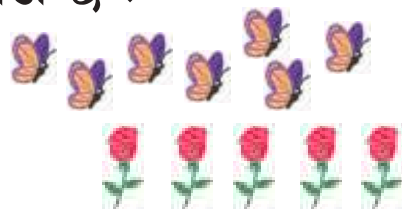
९

- ४

▶ घटाउनुहोस् :

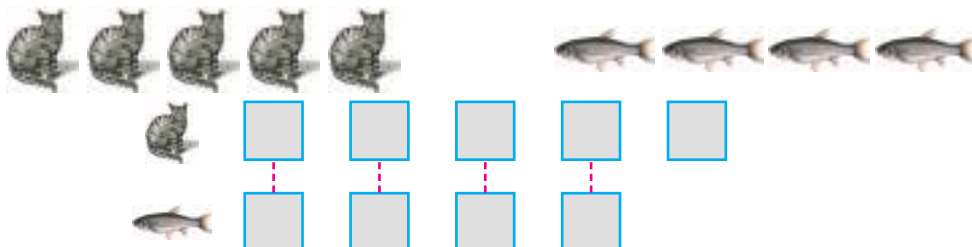
फूलको सङ्ख्याभन्दा पुतलीको सङ्ख्या कतिले बढी छ ?

गणितीय वाक्यमा : $7 - 5 = 2$

उत्तर : ओटा पुतली

▶ माछाको सङ्ख्याभन्दा बिरालाको सङ्ख्या कतिले बढी छ ?

गणितीय वाक्यमा लेख्दा : - =

उत्तर : ओटा बिरालो बढी

बेलुनको सङ्ख्याभन्दा केटीको सङ्ख्या कतिले बढी छ ?

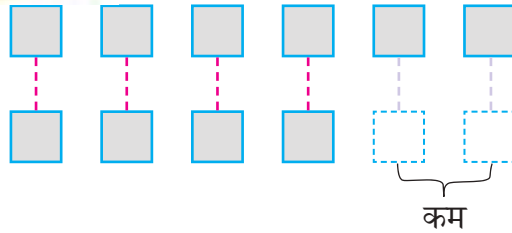
गणितीय वाक्यमा :

उत्तर : केटी बढी

घटाउनुहोस् :

कैटाको सङ्ख्याभन्दा साइकलको सङ्ख्या कतिले कम छ ?

गणितीय वाक्यमा : $6 - 4 = 2$

उत्तर : २ ओटा साइकल कम

स्याउको सङ्ख्या केराको सङ्ख्याभन्दा कतिले कम छ ?

गणितीय वाक्यमा :

उत्तर : स्याउ कम

कुर्सीको सङ्ख्या केटाकेटीको सङ्ख्याभन्दा कतिले कम छ ?

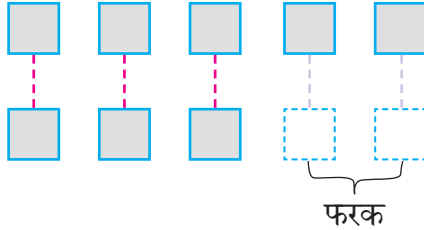
गणितीय वाक्यमा :

उत्तर : कुर्सी कम

घटाउनुहोस् :

केटा र केटीको सङ्ख्यामा कति फरक छ ?

गणितीय वाक्यमा : $5 - 3 = 2$

उत्तर : २ जना केटा बढी

ब्याट्री/सेल र घडीको सङ्ख्यामा कति फरक छ ?

गणितीय वाक्यमा :

उत्तर : ब्याट्री/सेल बढी

बगैँचामा ४ ओटा कुकुर र १ ओटा बिरालो छन् । कुकुर र बिरालाको सङ्ख्यामा कतिले फरक छ ?

गणितीय वाक्यमा :

उत्तर : कुकुर बढी

यहाँ ८ ओटा कुर्सी र ३ ओटा बेन्च छन् । कुर्सी र बेन्चको सङ्ख्यामा कति फरक छ ?

गणितीय वाक्यमा :

उत्तर : कुर्सी बढी

घटाउनुहोस् र जोडा मिलाउनुहोस् :

$३ - १$

९

$४ - १$

३

$५ - १$

२

$१० - १$

१

$८ - १$

४

$४ - ३$

०

$७ - १$

७

$२ - २$

६

$६ - १$

५

$९ - १$

८

९

$२ - ०$

८

$२ - १$

२

$९ - ०$

१

$९ - २$

७

$८ - ०$

६

$५ - १$

०

$८ - २$

४

$४ - १$

३

$९ - ४$

५

$५ - ५$

घटाउनुहोस् :

$$\boxed{२} - \boxed{२} = \boxed{}$$

$$\boxed{३} - \boxed{१} = \boxed{}$$

$$\boxed{३} - \boxed{२} = \boxed{}$$

$$\boxed{४} - \boxed{१} = \boxed{}$$

$$\boxed{४} - \boxed{२} = \boxed{}$$

$$\boxed{४} - \boxed{३} = \boxed{}$$

$$\boxed{५} - \boxed{१} = \boxed{}$$

$$\boxed{५} - \boxed{२} = \boxed{}$$

$$\boxed{५} - \boxed{३} = \boxed{}$$

$$\boxed{५} - \boxed{४} = \boxed{}$$

$$\boxed{५} - \boxed{५} = \boxed{}$$

$$\boxed{१०} - \boxed{७} = \boxed{}$$

$$\boxed{६} - \boxed{५} = \boxed{}$$

$$\boxed{६} - \boxed{३} = \boxed{}$$

$$\boxed{७} - \boxed{६} = \boxed{}$$

$$\boxed{७} - \boxed{५} = \boxed{}$$

$$\boxed{७} - \boxed{२} = \boxed{}$$

$$\boxed{८} - \boxed{२} = \boxed{}$$

$$\boxed{८} - \boxed{४} = \boxed{}$$

$$\boxed{८} - \boxed{५} = \boxed{}$$

$$\boxed{८} - \boxed{७} = \boxed{}$$

$$\boxed{९} - \boxed{५} = \boxed{}$$

$$\boxed{९} - \boxed{३} = \boxed{}$$

$$\boxed{१०} - \boxed{७} = \boxed{}$$

▶ खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

$$३ - \square = १$$

$$\square - ३ = ०$$

$$\square - २ = ३$$

$$५ - \square = ४$$

$$८ - \square = ७$$

$$९ - ७ = \square$$

▶ घटाउँदा १ आउने बाटो पत्ता लगाई झरेजर भेट्नुहोस् :

$$६ - ५$$

$$३ - २$$

$$८ - ७$$

$$९ - ३$$

$$९ - ८$$

$$७ - ४$$

$$१० - ९$$

$$५ - २$$

$$४ - १$$

$$६ - ३$$

$$१ - ०$$

$$७ - ४$$

$$८ - ५$$

$$७ - २$$

$$५ - ४$$

$$७ - ६$$

हिासलब गरौँ :

$$\begin{array}{r} ५ \\ + ४ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ४ \\ + ३ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ६ \\ + २ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ८ \\ + १ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ५ \\ - ४ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ४ \\ - ३ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ६ \\ - २ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ८ \\ - १ \\ \hline \square \end{array}$$

$$६ + २ = \square$$

$$८ + ० = \square$$

$$७ + ३ = \square$$

$$६ - २ = \square$$

$$८ - ० = \square$$

$$७ - ० = \square$$

खली ठाउँ भरुनुहोस् :

$$३ + \square = ४$$

$$५ + \square = ६$$

$$२ + \square = ५$$

$$३ - \square = २$$

$$४ - \square = १$$

$$७ - \square = ४$$

हिंसाब गरौँ :

(क) तपाईंसँग २ ओटा पेन्सिल छन् ।
२ ओटा पेन्सिल उपहार पाउनुभयो ।
अब जम्मा कतिओटा पेन्सिल भए ?

$$\boxed{2} + \boxed{2} = \boxed{4}$$

(ख) बाले ६ रुपियाँ दिनुभयो ।
आमाले ३ रुपियाँ दिनुभयो ।
अब जम्मा कति रुपियाँ भयो ?

$$\boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

(ग) मेरो घरमा ४ जना छौँ । मेरो साथीको
घरमा ३ जना छन् । दुवैको घरमा
गरी जम्मा कति जना हुन्छन् ?

$$\boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

(घ) छिमेकीका ८ ओटा बाखा थिए ।
उनले २ ओटा बाखा बेचेछन् ।
अब कतिओटा बाखा बाँकी रहे ?

$$\boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

(ङ) हप्ताका ७ दिनमध्ये १ दिन विद्यालय
जानुपर्देन । हप्तामा जम्मा कति दिन
विद्यालय जानुपर्छ ?

$$\boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

(च) मेरो घरमा ९ ओटा गाईवस्तु छन् । तिनीहरूमध्ये
२ ओटा गोरु छन् । गोरुबाहेक
अन्य कतिओटा गाईवस्तु रहेछन् ?

$$\boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

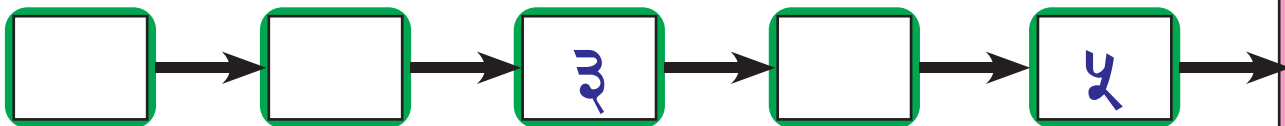

हेरौं, मैले कति सिकेँ ?

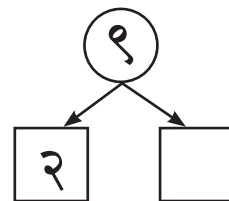
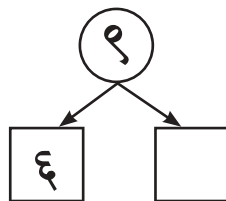
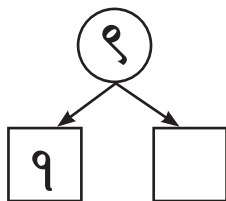
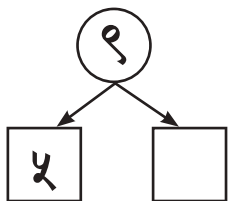
थोरैमा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

क्रमसँग आउने सङ्ख्याङ्क राखेर खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

हिसाब गर्नुहोस् :

जोड्नुहोस् :

$१ + ३ = \square$

$५ + ० = \square$

$० + ० = \square$

$३ + ४ = \square$

$६ + ३ = \square$

$५ + ५ = \square$

$$\begin{array}{r} २ \\ + ५ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ५ \\ + ३ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} २ \\ + १ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ० \\ + १ \\ \hline \square \end{array}$$

घटाउनुहोस् :

$$८ - ३ = \square \quad ६ - ४ = \square \quad ९ - ४ = \square$$

$$८ - ८ = \square \quad ७ - ३ = \square \quad ५ - १ = \square$$

$$\begin{array}{r} ६ \\ - ३ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ८ \\ - ५ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ९ \\ - २ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ५ \\ - ४ \\ \hline \square \end{array}$$

हिसाब गरौं :

(क) हरिसँग ९ ओटा गुच्चा रहेछन् । दाजुले २ ओटा गुच्चा दिनुभयो । हरिसँग कतिओटा गुच्चा भए ?

(ख) रमिलासँग ६ ओटा स्याउ थिए । उनले ३ ओटा स्याउ आफनी बहिनी मिनालाई दिइन् । अब रमिलासँग कतिओटा स्याउ बाँकी भए ?

M1.077.02

(ग) छिमेकीको घरमा ७ ओटा गाई थिए । उनले २ ओटा गाई बेचेछन् । अब कतिओटा गाई बाँकी रहे ?

घटाउनुहोस् :

$$३ - \square = १ \quad ५ + \square = ६ \quad ९ - ७ = \square$$

$$२ + \square = ५ \quad ८ + \square = ८ \quad ६ - २ = \square$$

जोड तालिका

▶ ठाडो र तेस्रो सङ्ख्या जोडी जोड तालिका भर्नुहोस् :

+	०	१	२	३	४	५
०						
१						
२						
३						
४						
५						

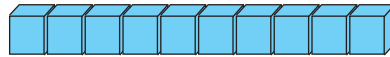
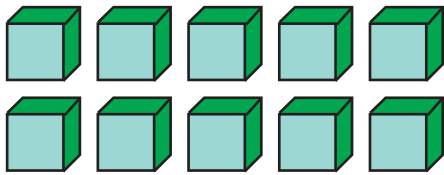
घटाउ तालिका

ठाडो सङ्ख्याबाट तेर्सो सङ्ख्या घटाई घटाउ तालिका भर्नुहोस् :

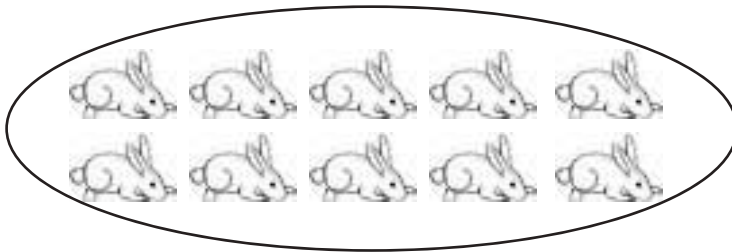
-	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१०											
९											
८											
७											
६											
५											
४											
३											
२											
१											
०											

▶ ११ देखि २० सम्मका गन्ती

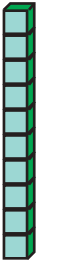

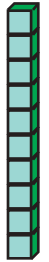

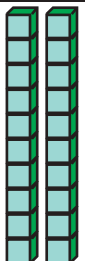
▶ १० को समूह बनाऔँ :

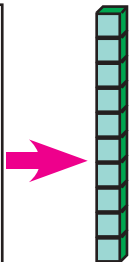
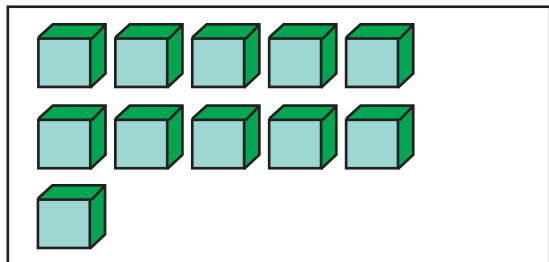
99 देखि 20 सम्मका गन्ती

									
दश	एक	दश	एक	दश	एक	दश	एक	दश	एक
१	१					१	४		
११						१४			
एघार		बाह्र		तेह्र		चौध		पन्ध्र	

									
दश	एक	दश	एक	दश	एक	दश	एक	दश	एक
								२	०
सोह्र		सत्र		अठार		उन्नाइस		बिस	

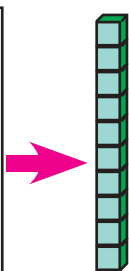
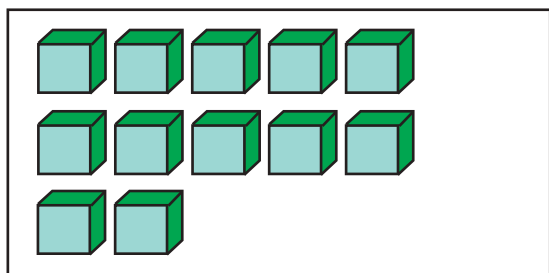
गन्ती गरेर लेख्नुहोस् :

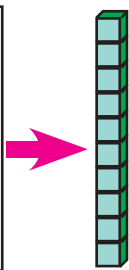
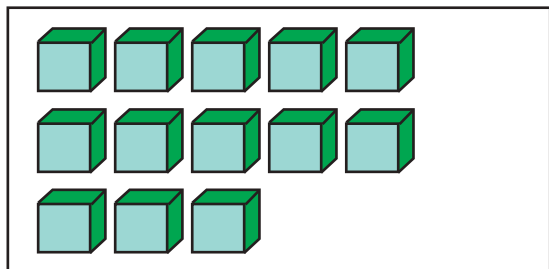
दश	एक
१	१

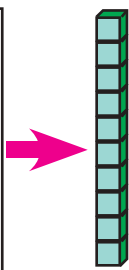
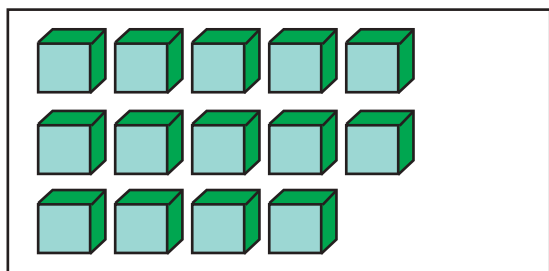
११

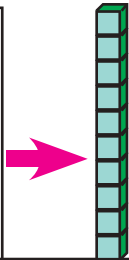
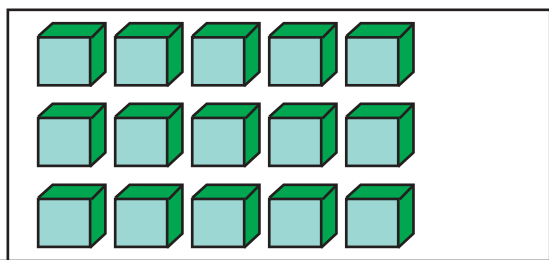
दश	एक

दश	एक

दश	एक

दश	एक

			<table border="1"> <thead> <tr> <th>दश</th> <th>एक</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <input data-bbox="1225 397 1330 489" type="text"/>	दश	एक		
दश	एक						
			<table border="1"> <thead> <tr> <th>दश</th> <th>एक</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <input data-bbox="1225 702 1330 794" type="text"/>	दश	एक		
दश	एक						
			<table border="1"> <thead> <tr> <th>दश</th> <th>एक</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <input data-bbox="1225 1007 1330 1099" type="text"/>	दश	एक		
दश	एक						
			<table border="1"> <thead> <tr> <th>दश</th> <th>एक</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <input data-bbox="1225 1339 1330 1432" type="text"/>	दश	एक		
दश	एक						
			<table border="1"> <thead> <tr> <th>दश</th> <th>एक</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <input data-bbox="1225 1653 1330 1746" type="text"/>	दश	एक		
दश	एक						

► मा सङ्ख्या भर्नुहोस् :

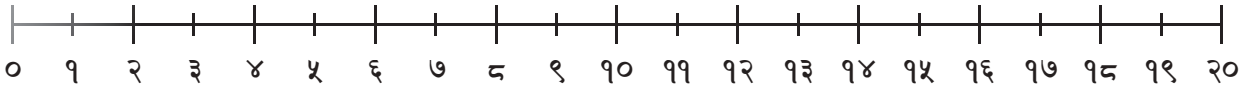
१० र ३ मिलाउँदा हुन्छ ।

१० र ७ मिलाउँदा हुन्छ ।

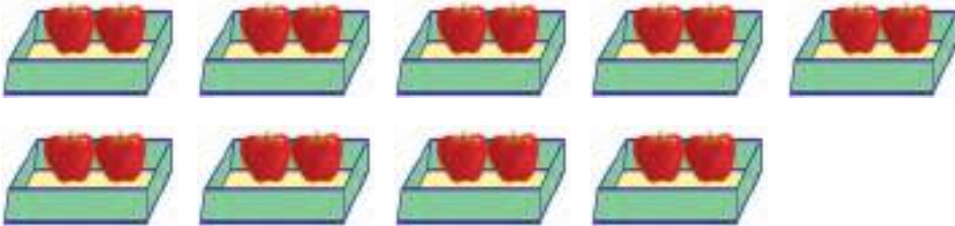
१० र १० मिलाउँदा हुन्छ ।

१० र मिलाउँदा १५ हुन्छ ।

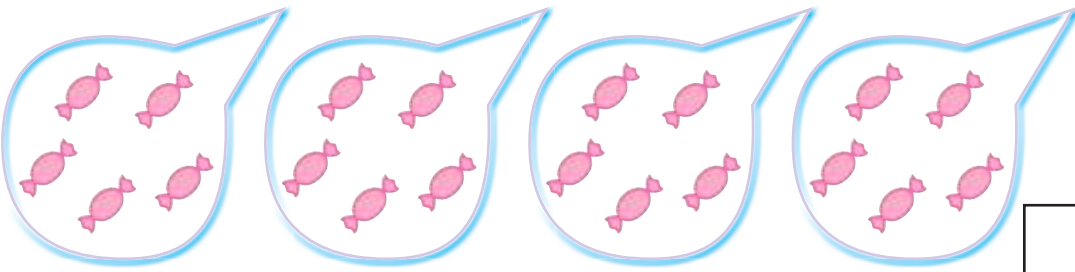
► २० सम्मका सङ्ख्याहरू गन्ती गर्नुहोस् :

► तल दिइएका वस्तुहरू गन्ती गर्नुहोस् :

स्याउ

चकलेट

घटाउनुहोस् :

१ दश र १ एक = ११ एघार

११

११

१ दश र २ एक = १२ बाह्र

१२

१२

१ दश र ३ एक = १३ तेह्र

१३

१३

▶ तालिका पूरा गर्नुहोस् :

१ दश र ४ एक = १४ चौध

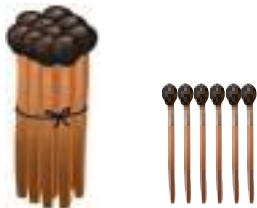
१४						

१ दश र ५ एक = १५ पन्ध्र

१५						

M1.087.02

१ दश र ६ एक = १६ सोह्र

१६						

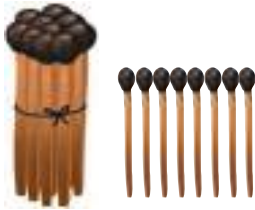
तालिका पूरा गर्नुहोस् :

१ दश र ७ एक = १७ सत्र

१७

१७						

१ दश र ८ एक = १८ अठार

१८

१८						

▶ तालिका पूरा गर्नुहोस् :

१ दश र ९ एक = १९ उन्नाइस

१९						

२ दश = २० बिस

२०						

▶ ठिक अगाडि के आउँछ ?

१४	१५
----	----

	१२
--	----

	१८
--	----

	११
--	----

	१७
--	----

	२०
--	----

▶ ठिक पछाडि के आउँछ ?

११	
----	--

१३	
----	--

१५	
----	--

१७	
----	--

१४	
----	--

१८	
----	--

▶ सानो सङ्ख्यालाई लगाउनुहोस् :

१७	१८
----	----

१४	१५
----	----

१५	१६
----	----

२०	१९
----	----

१८	१७
----	----

१२	११
----	----

▶ ठूलो सङ्ख्यालाई लगाउनुहोस् :

९	१९
---	----

८	१२
---	----

७	१७
---	----

११	१५
----	----

९	१४
---	----

१०	१८
----	----

बिचको सङ्ख्या भर्नुहोस् :

१२		१४
----	--	----

१५		१७
----	--	----

१०		१२
----	--	----

१८		२०
----	--	----

११		१३
----	--	----

१३		१५
----	--	----

अगाडि र पछाडिका सङ्ख्याहरू भर्नुहोस् :

	१२	
--	----	--

	१५	
--	----	--

	१६	
--	----	--

	१८	
--	----	--

	१९	
--	----	--

	१४	
--	----	--

खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

१०		१२	१३		१५
----	--	----	----	--	----

१५	१६			१९	२०
----	----	--	--	----	----

	१६	१५	१४		१२
--	----	----	----	--	----

सबैभन्दा सानो सङ्ख्यालाई ○ लगाउनुहोस् :

१२	१३	११
----	----	----

१४	१३	१६
----	----	----

१४	१३	१२
----	----	----

१३	१७	१९
----	----	----

११	१७	१८
----	----	----

१९	२०	१३
----	----	----

१५	१४	१७
----	----	----

१०	१८	१९
----	----	----

सबैभन्दा ठुलो सङ्ख्यालाई ○ लगाउनुहोस् :

१२	१३	१४
----	----	----

१४	११	१७
----	----	----

१३	१५	१२
----	----	----

१९	१५	१४
----	----	----

१८	१६	१४
----	----	----

१६	२०	१४
----	----	----

१४	१६	११
----	----	----

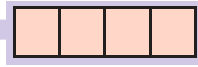
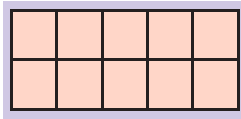
१२	१५	१९
----	----	----

योगफल २० सम्म आउने सङ्ख्याहरूको जोड

जोडौं :

सीतासँग १० ओटा केरा छन् । हरिसँग ५ ओटा केरा छन् । उनीहरूसँग जम्मा कति केरा भए ?

गणितीय वाक्यमा : $10 + 5 = \square$

उत्तर : \square केरा

जोड्नुहोस् :

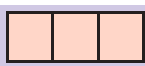
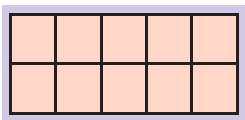
$10 + 2 = \square$ $10 + 7 = \square$ $10 + 6 = \square$ $10 + 10 = \square$

जम्मा चकलेटको सङ्ख्या कति होला ?

१३ ओटा चकलेट

४ ओटा चकलेट

गणितीय वाक्यमा : $13 + 4 = \square$

उत्तर : \square चकलेट

जोड्नुहोस् :

$12 + 9 = \square$

$14 + 2 = \square$

$11 + 7 = \square$

$15 + 4 = \square$

▶ जोड़नुहोस् :

$१२ + २ =$

$१२ + ५ =$

$१२ + ७ =$

$११ + १ =$

$१४ + ३ =$

$१५ + १ =$

$६ + १२ =$

$१ + १८ =$

$३ + १४ =$

$१० + ४ =$

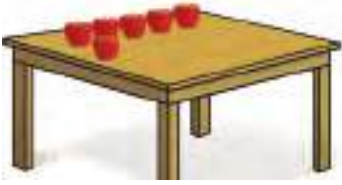
$१० + ८ =$

$५ + १० =$

हिंसाब गर्नुहोस्:

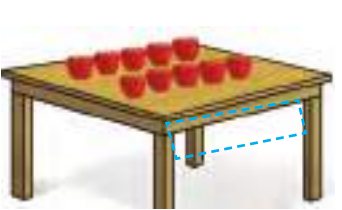
टेबलमा ६ ओटा स्याउ छन् । आमाले ४ ओटा थप्नुभयो । बुबाले पनि ३ ओटा थप्नुभयो । अब टेबलमा जम्मा कतिओटा स्याउ भए ?

६

६ + ४

६ + ४ + ३

गणितीय वाक्यमा : $६ + ४ + ३ = १३$ ओटा स्याउ

जोडौं :

$$८ + २ + ४ = \square$$

$$७ + ३ + ५ = \square$$

$$९ + १ + ६ = \square$$

$$५ + ५ + ३ = \square$$

$$२ + ३ + ४ = \square$$

$$५ + २ + १ = \square$$

$$४ + ३ + ३ = \square$$

$$८ + २ + १० = \square$$

हिसाब गर्नुहोस्:

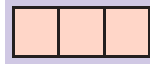
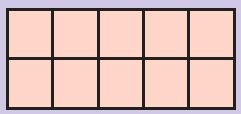
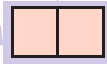
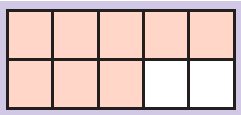
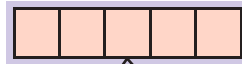
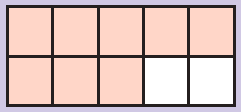
गोमासँग ८ ओटा केरा छन् । सन्तोषसँग ५ ओटा केरा छन् । उनीहरूसँग जम्मा कतिओटा केरा भए ?

८ ओटा केरा

५ ओटा केरा

१० मा गन्ती गर्ने हो भने सजिलो हुन्छ । त्यसैले पहिला १० बनाएर बाँकी रहेकालाई १० मा जोडौं ।

१० बनाउनका लागि ५ ओटा केराबाट २ ओटा केरा छुट्याई ८ ओटा केरामा मिलाउने

$$8 + 2 + 3 = 10 + 3$$

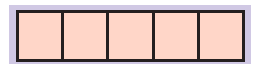
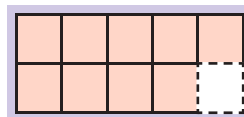
१० र ३ मिलाउँदा हुन्छ ।

गणितीय वाक्यमा : $8 + 5 = \square$

उत्तर : ओटा केरा

जम्मा कति हुन्छ ?

$$8 + 5 = \square$$

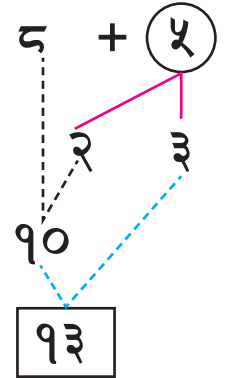
► ८ + ५ कसरी जोड्ने ?

१. १० बनाउनका लागि ८ मा जोड्नुपर्छ ।

२. ५ लाई र मा छुट्याउनुहोस् ।

३. १० बनाउनका लागि ८ र जोड्नुहोस् ।

४. १० र जोड्दा हुन्छ ।

यसरी पनि हिसाब गर्न सकिन्छ :

$$\begin{aligned} ८ + ५ &= ८ + २ + ३ \\ &= १० + ३ \\ &= १३ \end{aligned}$$

► १० बनाई जोड्नुहोस् :

$$८ + ४ = \boxed{}$$

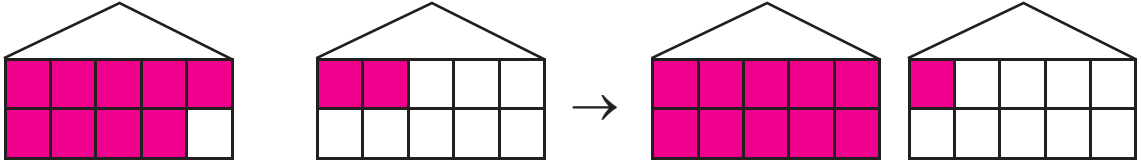
$$७ + ५ = \boxed{}$$

$$९ + २ = \boxed{}$$

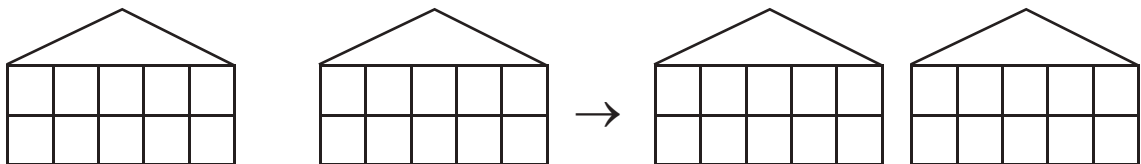
$$६ + ५ = \boxed{}$$

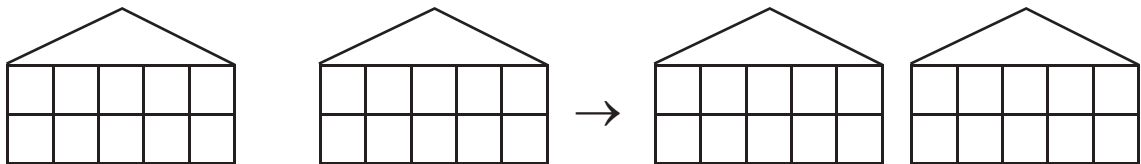
रख भरी जोड गर्नुहोस् :

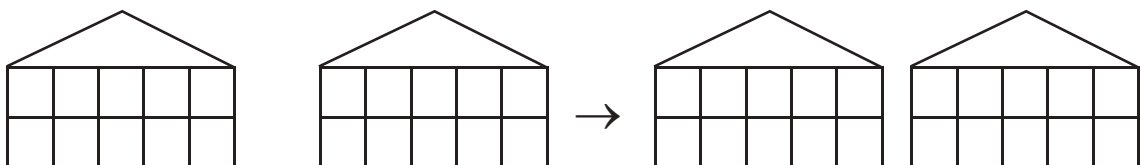
$$९ + २ = ११$$

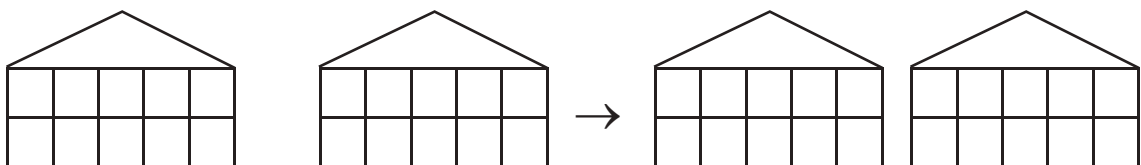
$$६ + ६ = \square$$

$$९ + ६ = \square$$

$$९ + ८ = \square$$

$$९ + ९ = \square$$

हिसाब गर्नुहोस् :

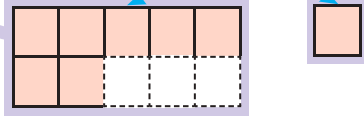
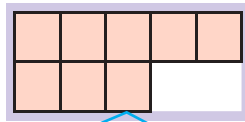
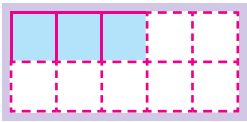
सीतासँग ३ ओटा केरा छन् । हरिसँग ८ ओटा केरा छन् । उनीहरूसँग जम्मा कतिओटा केरा भए ?

३ ओटा केरा

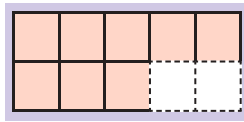
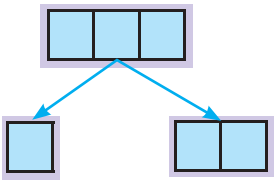
८ ओटा केरा

८ लाई टुक्याएर १० बनाएर जोडौं :

$$\begin{aligned} ३ + ८ &= ३ + ७ + १ \\ &= १० + १ \\ &= ११ \end{aligned}$$

३ लाई टुक्याएर पनि १० बनाउन सकिन्छ ।

$$\begin{aligned} ३ + ८ &= १ + २ + ८ \\ &= १ + १० \\ &= ११ \end{aligned}$$

गणितीय वाक्यमा : $९ + ३ = \square$

जम्मा कति हुन्छ ?

$२ + ९ = \square$

$४ + ८ = \square$

$६ + ८ = \square$

$८ + ९ = \square$

हिंसाब गर्नुहोस् :

जम्मा कतिओटा चराहरू छन् ?

९ ओटा चरा

गणितीय वाक्यमा : $९ + ६ = १५$

६ ओटा चरा

उत्तर : १५ ओटा चरा

ठडो रूपमा राखेर जोड्ने अभ्यास गरौं :

$$९ + ६ = १५$$

$$\begin{array}{r} ९ \\ + ६ \\ \hline १५ \end{array}$$

$$८ + ३ = ११$$

	८
+	३
१	१

$$७ + ५ = \square$$

$$६ + ८ = \square$$

जोड्नुहोस् :

$$\begin{array}{r} ९ \\ + ३ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ५ \\ + ८ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ७ \\ + ७ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ९ \\ + ६ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ८ \\ + ४ \\ \hline \square \end{array}$$

जोड़नुहोस् :

$$\begin{array}{r} ९ \\ + २ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ८ \\ + ३ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ९ \\ + ३ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ८ \\ + ४ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ७ \\ + ५ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ७ \\ + ७ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ९ \\ + ५ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ८ \\ + ५ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ८ \\ + ६ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ९ \\ + ४ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ८ \\ + ८ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ८ \\ + ७ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ९ \\ + ६ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ९ \\ + ७ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ९ \\ + ९ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} १२ \\ + ४ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} १३ \\ + ३ \\ \hline \square \end{array}$$

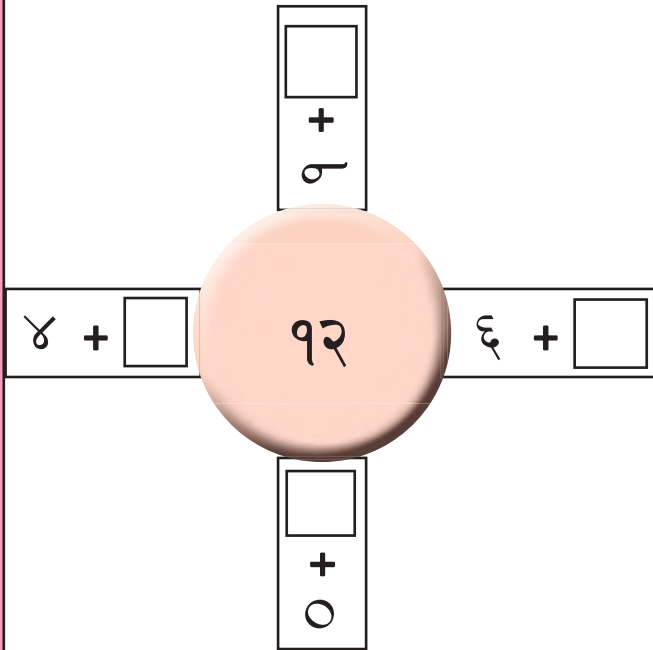
$$\begin{array}{r} १४ \\ + ४ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} १६ \\ + ४ \\ \hline \square \end{array}$$

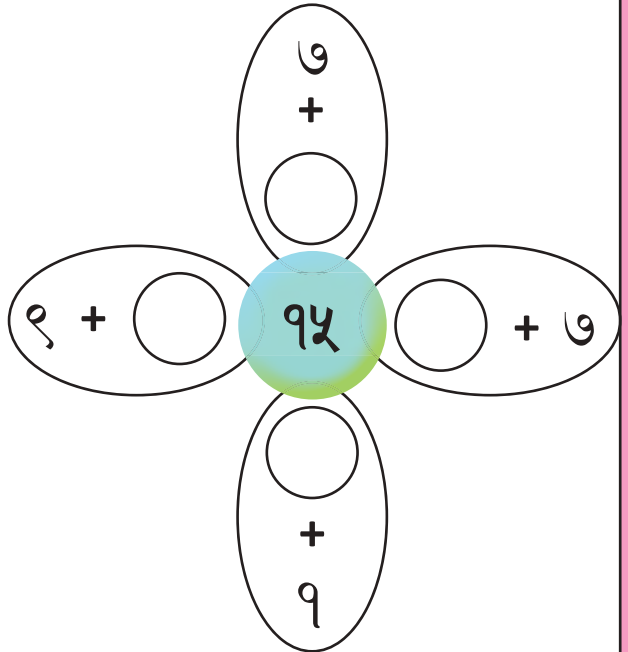
$$\begin{array}{r} १५ \\ + ४ \\ \hline \square \end{array}$$

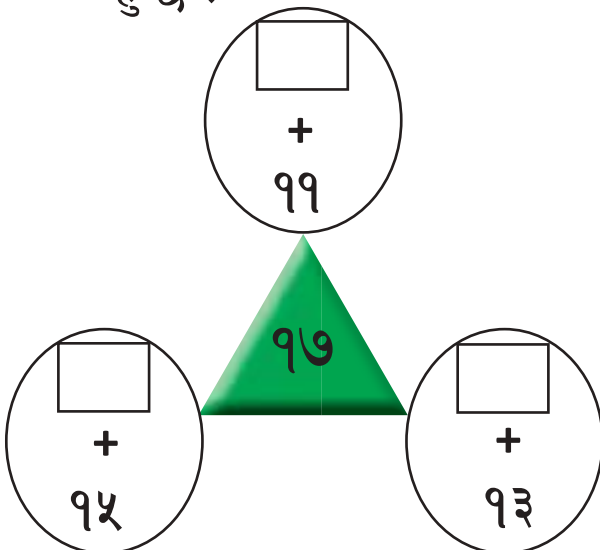
□ मा कुन सङ्ख्या राख्दा
१२ हुन्छ ?

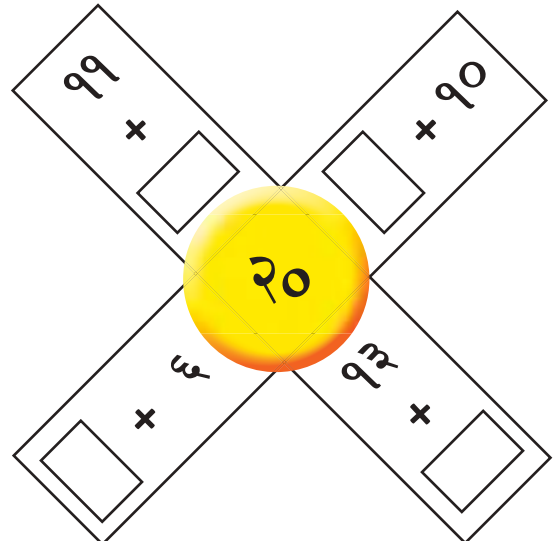
○ मा कुन सङ्ख्या राख्दा १५
हुन्छ ?

□ मा कुन सङ्ख्या राख्दा १७
हुन्छ ?

□ मा कुन सङ्ख्या राख्दा २०
हुन्छ ?

सलाम खेल

आवश्यक सामग्री : तासको एक गड्डी अथवा सङ्ख्या पत्ती

खेलाडी सङ्ख्या : ३

खेल्ने तरिका :

- सबैभन्दा पहिला खेल खेल्ने दुई खेलाडी आमुन्नेसामुन्ने बस्नुहोस् । तेस्रो खेलाडी ती दुई जनाको निधार देख्ने गरी बिचमा बस्नुहोस् । त्यसपछि तासको गड्डीमा भएका चित्रका पत्तीहरू (गुलाम, मिस्सी, बादसाह र जोकर) हटाउनुहोस् ।
- चित्रपत्तीहरू हटाइएका तासको गड्डीलाई घोटो पारेर दुई खेलाडीहरूमा बराबर बाँड्नुहोस् ।
- यसरी बाँडिएका तासहरूलाई आफ्नो अगाडि गड्डी बनाएर राख्नुहोस् । दुवै जनाले आफ्नो अगाडि भएको गड्डीमाथिको एउटा तासलाई एकै पटक आआफ्नो निधारमा राखेर साथीलाई सलाम गर्नुहोस् । आफूले उठाएको तास आफूले हेर्न पाइँदैन । साथीलाई तासले सलाम गर्दा तास साथीपट्टि फर्केको हुनुपर्छ ।
- तेस्रो खेलाडीले दुवै जनाको निधारमा भएको तासको सङ्ख्यालाई जोडी त्यसको जोडफल दुवैले सुन्ने गरी भन्नुहोस् ।
- जोडफल सुन्ने बित्तिकै आफ्नो साथीको निधारको तासलाई हेरेर आफ्नो निधारमा भएको तास चिन्नुपर्छ र तुरुन्तै आफ्नो निधारमा भएको सङ्ख्या बताउनुपर्छ ।
- दुई जनामध्ये जसले आफ्नो सङ्ख्या चाँडै बताउँछ, उसैले ती दुई तासहरू जित्छ ।
- यसैगरी आआफ्नो अगाडि भएका तासहरू नसकिँदासम्म खेल खेली राख्नुहोस् ।

गड्डीको तास सकिएपछि आ-आफूले जितेका तासहरू गन्नुहोस् । जससँग धेरै तास हुन्छ, उसले नै यो खेल जित्छ ।

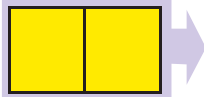

२० सम्मका सङ्ख्याहरूको घटाउ

घटाऔँ :

सीतासँग १२ ओटा केरा थिए । उनले २ ओटा खाइन् । अब कतिओटा केरा बाँकी रहे ?

गणितीय वाक्यमा : $१२ - २ = \square$

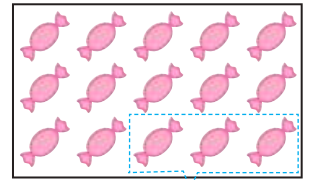
उत्तर : \square केरा

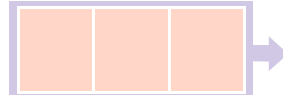
घटाउनुहोस् :

$१३ - ३ = \square$ $१६ - ६ = \square$ $१८ - ८ = \square$ $१५ - ५ = \square$

१५ ओटा चकलेटको थुप्रोबाट ३ ओटा बेच्दा कतिओटा चकलेट बाँकी रहे ?

१५ ओटा चकलेट

गणितीय भाषामा : $१५ - ३ = \square$

उत्तर : \square चकलेट

घटाउनुहोस् :

$१३ - २ = \square$

$१६ - १ = \square$

$१९ - ३ = \square$

$१७ - ४ = \square$

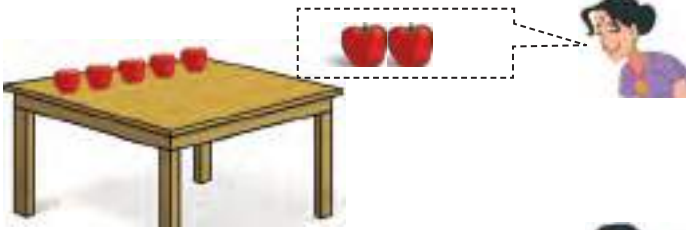

जोड र घटाउ :

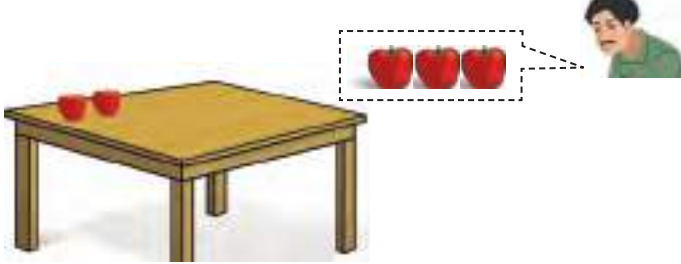
टेबलमा जम्मा ७ ओटा स्याउ छन् । आमाले २ ओटा स्याउ भिक्नुभयो । त्यसपछि बाबाले ३ ओटा स्याउ भिक्नुभयो भने टेबलमा कतिओटा स्याउ बाँकी रहे ?

७

७ - २

७ - २ - ३

गणितीय वाक्यमा- $७ - २ - ३ = २$

उत्तर : २ ओटा स्याउ

कति बाँकी हुन्छ ?

$$५ - २ - १ \neq \square$$

$$८ - २ - २ \neq \square$$

$$९ - ४ - ३ \neq \square$$

$$८ - ५ - १ \neq \square$$

$$६ - ४ - १ \neq \square$$

$$४ - १ - १ \neq \square$$

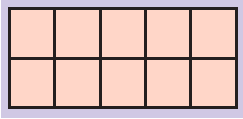
$$७ - १ - ४ \neq \square$$

$$१० - २ - ३ \neq \square$$

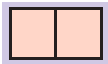
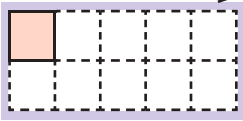
घटाउनुहोस् :

पसलमा जम्मा १२ ओटा सिसाकलम छन् । ९ ओटा सिसाकलम पसलेले बेचेछ । कतिओटा सिसाकलम बाँकी रहे ?

१० बाट घटाउँदा सजिलो हुन्छ ।

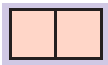
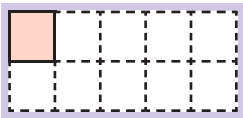
१२ भनेको १० र २ हो ।

१० बाट ९ घटाऔँ ।

अब १ र २ बाँकी रहन्छ ।

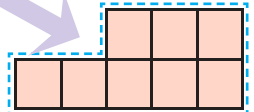
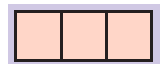
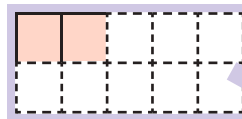
१ + २ भनेको हो ।

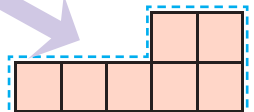
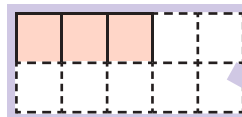
गणितीय वाक्यमा : $12 - 9 = \square$ उत्तर : ओटा सिसाकलम

१० बनाई घटाउनुहोस् :

$$13 - 7 \neq \square$$

$$11 - 6 \neq \square$$

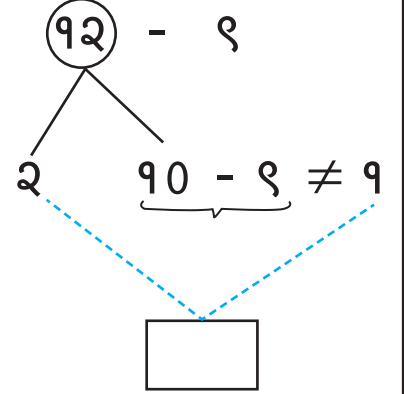

► १२ - ९ कति हुन्छ ?

१. १० बाट ९ घटाउनका लागि पहिले १२ लाई र मा छुट्याउनुहोस् ।

२. १० बाट घटाउ गर्नुहोस् ।

३. र मिलाउनुहोस् ।

यसरी पनि हिसाब गर्न सकिन्छ :

$$१२ - ९ \neq २ + \underline{१० - ९}$$

$$\neq २ + १$$

$$\neq ३$$

► १० बनाई घटाउनुहोस् :

$$१२ - ७ \neq \square$$

$$१३ - ९ \neq \square$$

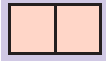
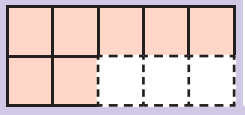
$$१६ - ९ \neq \square$$

$$१५ - ७ \neq \square$$

▶ घटाउनुहोस् :

हसिनासँग जम्मा १२ ओटा स्याउ छन् । तीमध्ये उनले ३ ओटा स्याउ भाइलाई दिइन् । उनीसँग जम्मा कतिओटा स्याउ बाँकी रहे ?

१० बाट ३ घटाउँदा ७ बाँकी रहन्छ ।
७ र २ मिलाउँदा हुन्छ ।

यसरी हिसाब गर्न सकिन्छ :

$$\begin{aligned} 12 - 3 &= 2 + \underbrace{10 - 3} \\ &= 2 + 7 \\ &= 9 \end{aligned}$$

गणितीय वाक्यमा : $12 - 3 = \square$ उत्तर : ओटा स्याउ

▶ १० बनाई घटाउनुहोस् :

$$16 - 6 = \square$$

$$12 - 8 = \square$$

घटाऔँ :

छानामा १२ ओटा परेवा थिए । ३ ओटा परेवा उडे । छानामा कतिओटा परेवा बाँकी रहे ?

गणितीय वाक्यमा : $12 - 3 = 9$
(तेर्सो रूपमा)

उत्तर: ९ ओटा परेवा
(ठाडो रूपमा)

$$12 - 3 = 9$$

$$\begin{array}{r} 12 \\ - 3 \\ \hline 9 \end{array}$$

घटाएर ठाडो रूपमा राख्नुहोस् :

$$11 - 5 = 6$$

	१	१
-		५

$$18 - 6 = \square$$

-		

$$13 - 7 = \square$$

-		

घटाउनुहोस् :

$$\begin{array}{r} 12 \\ - 8 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 15 \\ - 6 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 16 \\ - 7 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 13 \\ - 9 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 18 \\ - 6 \\ \hline \square \end{array}$$

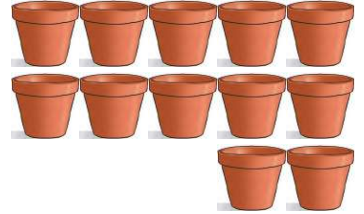

घटाउनुहोस् :

$$\begin{array}{r} 99 \\ - 9 \\ \hline 90 \end{array}$$

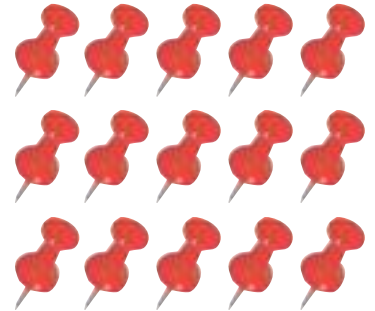
$$\begin{array}{r} 92 \\ - 8 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 93 \\ - 5 \\ \hline \square \end{array}$$

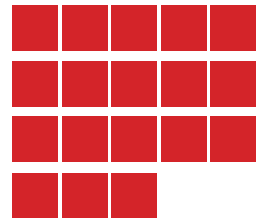
$$\begin{array}{r} 95 \\ - 5 \\ \hline \square \end{array}$$

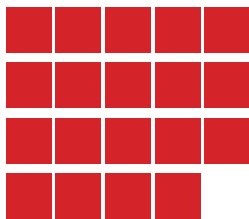
$$\begin{array}{r} 96 \\ - 6 \\ \hline \square \end{array}$$

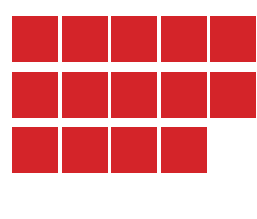
$$\begin{array}{r} 97 \\ - 7 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 99 \\ - 9 \\ \hline \square \end{array}$$

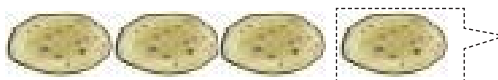

$$\begin{array}{r} 98 \\ - 8 \\ \hline \square \end{array}$$

१. चारओटा रोटी थिए । एउटा रोटी कुकुरलाई दिइयो ।
अब कतिओटा रोटी बाँकी रहे ?

$$4 - 1 = \square$$

जोड गर्नुहोस् :

$११ + १ =$	
$१२ + २ =$	
$१३ + ३ =$	
$१४ + ४ =$	
$१५ + ५ =$	
$१६ + ४ =$	

$९ + ७ =$	
$८ + ८ =$	
$९ + ९ =$	
$१४ + ४ =$	
$१२ + ८ =$	
$१० + १० =$	

घटाउ गर्नुहोस् :

$१० - ५ =$	
$१२ - ६ =$	
$१४ - ८ =$	
$१६ - ८ =$	
$१८ - ४ =$	
$१९ - ७ =$	

$१० - ६ =$	
$१२ - २ =$	
$१४ - ३ =$	
$१६ - ९ =$	
$१८ - ८ =$	
$१९ - ९ =$	

१. आमाले १५ ओटा रोटी पकाउनुभयो । ५ ओटा रोटी छोरीलाई दिनुभयो । अब आमासँग कतिओटा रोटी बाँकी रहे ?

जोड़ों र घटाओं :

टेबलमा जम्मा ६ ओटा स्याउ छन् । बाबाले २ ओटा स्याउ लिनुभयो । पछि आमाले ३ ओटा स्याउ किनेर टेबलमा राख्नुभयो । अब टेबलमा कतिओटा स्याउ भए ?

६

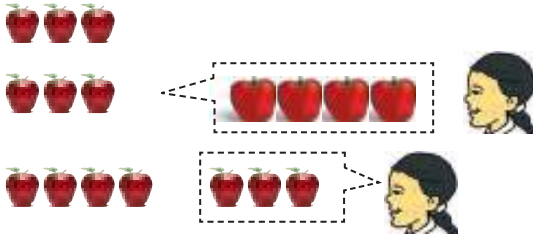
६ - २

६ - २ + ३

गणितीय वाक्यमा : $६ - २ + ३ = ७$

उत्तर : ७ ओटा स्याउ

जम्मा ५ ओटा स्याउ छन् । आमाले ४ ओटा स्याउ किन्नुभयो । पछि बाबाले ३ ओटा स्याउ लिनुभयो । अब जम्मा कतिओटा स्याउ भए ?

५

५ + ४

५ + ४ - ३

गणितीय वाक्यमा : $५ + ४ - ३ = ६$

उत्तर : ६ ओटा स्याउ

हिसाब गर्नुहोस् :

$$६ - १ + ४ \neq \square$$

$$५ + १ - ४ \neq \square$$

$$८ - ३ + ५ \neq \square$$

$$३ + ७ - ४ \neq \square$$

► मेरो पछाडि कति छ ?

आवश्यक सामग्री : एक मुठी ससाना ढुङ्गाहरू

खेलाडी सङ्ख्या : २ वा ३

खेलने तरिका :

- सबैभन्दा पहिले खेल खेलने दुई खेलाडी आमन्नेसामन्ने बस्नुहोस् । खेल कसबाट सुरु गर्ने भनी सल्लाह गर्नुहोस् । खेल सुरु गर्ने खेलाडीले आफ्नो हातमा केही ढुङ्गाहरू लिएर कति ओटा ढुङ्गाहरू छन् भनी साथीलाई गन्न लगाउनुहोस् ।
- अनि आफ्ना दुवै हात पछाडि लुकाउनुहोस् र साथीले नदेखने गरी दायाँ हातमा केही ढुङ्गाहरू राख्नुहोस् । अरु बाँकी सबै ढुङ्गाहरूलाई बायाँ हातमा मुठी पारेर पछाडि लुकाउनुहोस् । दायाँ हातलाई अगाडि ल्याएर साथीलाई त्यसमा भएका ढुङ्गाहरू देखाई मेरो पछाडि कति ढुङ्गाहरू छ भनी सोध्नुहोस् ।
- साथीले सही उत्तर दिएपछि बायाँ हातमा भएका ढुङ्गाहरू गन्न लगाई ठिक भए नभएको जाँच्नुहोस् ।
- त्यसै गरी दुवै साथीहरूले पालैपालो ५ पटकसम्म खेल खेल्नुहोस् ।

जोर र बिजोर छुट्याऔं

छलफल गरौं :

बिजोर

१

जोर

२

३

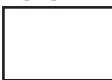
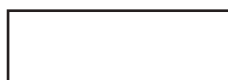
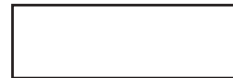
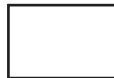
४

दिइएको जस्तै गरी २/२ ओटा वस्तुको समूह बनाई जोर र बिजोर छुट्याउनुहोस् :

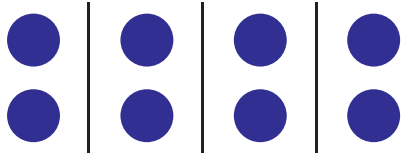
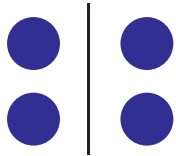
५

बिजोर

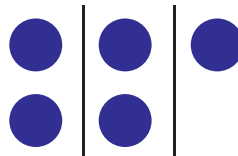
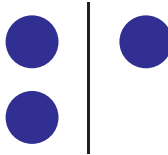

जोर

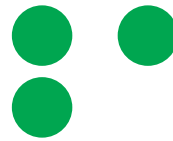

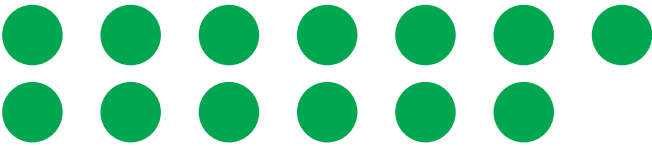
बिजोर

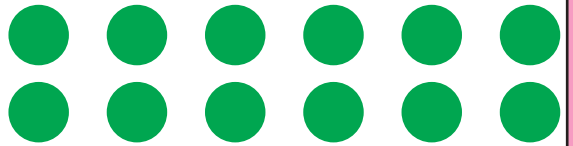

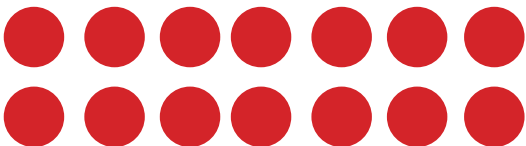
ठाडो धर्का तानेर जोर र बिजोर छुट्याउनुहोस् :

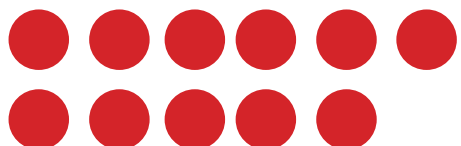

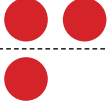

जोर र बिजोर

३

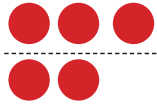
तेस्रो धर्का तान्दा तल र माथि बराबर भएन ।

२

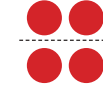
तेस्रो धर्का तान्दा तल र माथि बराबर भयो ।

५

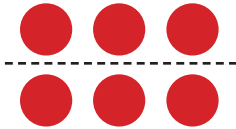
तेस्रो धर्का तान्दा तल र माथि बराबर भएन ।

४

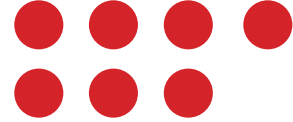
तेस्रो धर्का तान्दा तल र माथि बराबर भयो ।

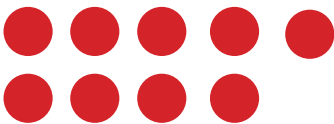
तेस्रो धर्का तानेर जोर र बिजोर छुट्याउनुहोस् :

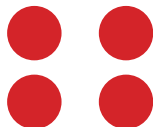
६

जोर

▶ जोर र बिजोर सङ्ख्या छुट्याएर लेख्नुहोस् :

१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९, १०
११, १२, १३, १४, १५, १६, १७, १८, १९, २०

जोर	बिजोर

२० सम्मका सङ्ख्याहरू अक्षरमा

पढ्नुहोस् र अक्षरमा लेख्नुहोस् :

१	एक	एक	एक	एक
२	दुई			
३	तीन			
४	चार			
५	पाँच			
६	छ			
७	सात			
८	आठ			
९	नौ			
१०	दश			
११	एघार			
१२	बाह्र			
१३	तेह्र			
१४	चौध			
१५	पन्ध्र			
१६	सोह्र			
१७	सत्र			
१८	अठार			
१९	उन्नाइस			
२०	बीस			

तल दिइएका सङ्ख्याङ्कहरूलाई अक्षरमा लेख्नुहोस् :

२	
५	
८	
७	
९	

१५	
११	
१३	
२०	
१७	

▶ अक्षरमा लेखिण्को सङ्ख्यालाई सङ्ख्याङ्कमा लेख्नुहोस् :

तीन	
चार	
एक	
दश	
छ	

बाह्र	
चौध	
उन्नाइस	
अठार	
सोह्र	

क्रमात्मक सङ्ख्याहरू

छलफल गरौं :

शिक्षण निर्देशन : विद्यार्थीहरूलाई चित्र अध्ययन गर्न लगाई क्रमात्मक सङ्ख्याहरूबारे प्रश्नोत्तर तथा छलफल गर्नुहोस् ।

छलफल गरौं :

प्रवेश द्वार

प्रवेशद्वारबाट पहिलो ४ स्थानमा रहेका जनावरहरू

प्रवेशद्वारबाट चौथो स्थानमा रहेको जनावर

□ लगाउनुहोस् :

प्रवेशद्वारबाट पहिलो ३ स्थानमा रहेका जनावर

प्रवेशद्वारबाट दोस्रो स्थानमा रहेको जनावर

बाहिर निस्कने द्वारबाट चौथो स्थानमा रहेको जनावर

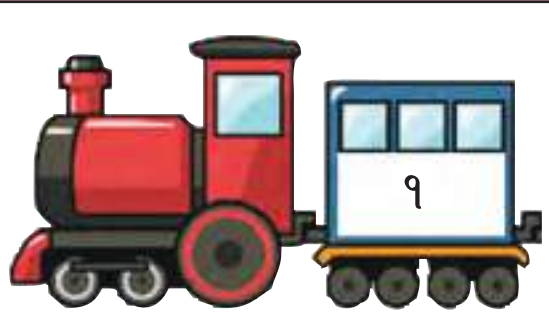

बाहिर निस्कने द्वारबाट तेस्रो स्थानमा रहेको जनावर

MS 14

2

Mathematics : GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.124.02 GRADE 1

MS 14

2

Mathematics : GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.124.02 GRADE 1

MS 14

2

Mathematics : GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.124.02 GRADE 1

MS 14

2

Mathematics : GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.124.02 GRADE 1

MS 14

2

Mathematics : GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.124.02 GRADE 1

MS 14

2

Mathematics : GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.124.02 GRADE 1

MS 14

2

Mathematics : GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.124.02 GRADE 1

MS 14

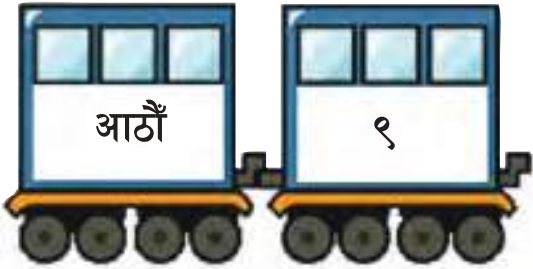
2

Mathematics : GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.124.02 GRADE 1

MS 14

2

Mathematics : GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.124.02 GRADE 1

MS 14

2

Mathematics : GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.124.02 GRADE 1

MS 14

2

Mathematics : GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.124.02 GRADE 1

MS 14

2

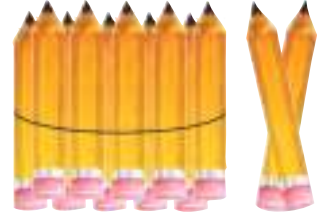
Mathematics : GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.124.02 GRADE 1

हेरौं, मैले कति सिकेँ ?

▶ सिसाकलमको सङ्ख्या गन्ती गरी लेख्नुहोस् :

▶ मा मिल्ने सङ्ख्या भर्नुहोस् :

१० र २ मिलाउँदा हुन्छ ।

१० र मिलाउँदा १७ हुन्छ ।

▶ ठिक अगाडि के आउँछ ?

<input type="text"/>	१३
----------------------	----

<input type="text"/>	१६
----------------------	----

<input type="text"/>	१०
----------------------	----

▶ ठूलो सङ्ख्यालाई लगाउनुहोस् :

१३	१४
----	----

१६	१२
----	----

११	१५
----	----

▶ सबैभन्दा सानो सङ्ख्यालाई लगाउनुहोस् :

१२	१३	१४
----	----	----

१४	११	१७
----	----	----

▶ खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

११

१४

▶ जोड्नुहोस् :

$$१० + ४ = \square$$

$$१२ + ७ = \square$$

$$१३ + ५ = \square$$

▶ जोड्नुहोस् :

$$९ + १ + ५ = \square$$

$$२ + ३ + ५ = \square$$

▶ १० बनाई जोड्नुहोस् :

$$८ + ६ = \square$$

$$९ + ५ = \square$$

$$७ + ४ = \square$$

$$\begin{array}{r} ९ \\ + ३ \\ \hline \square \end{array}$$

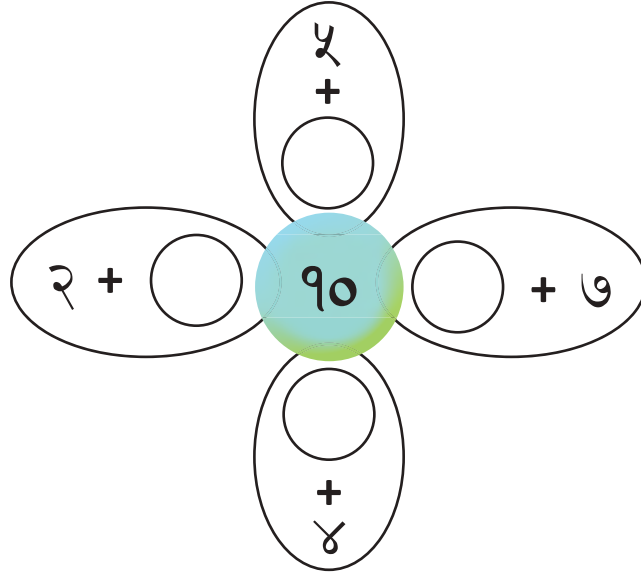
$$\begin{array}{r} ८ \\ + ७ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ९ \\ + ७ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ६ \\ + ५ \\ \hline \square \end{array}$$

▶ ○ मा कुन सङ्ख्या राख्दा १० हुन्छ ?

▶ घटाउनुहोस् :

$$१२ - २ = \square \quad १५ - ५ = \square \quad १६ - ४ = \square$$

$$८ - ४ - १ = \square \quad १० - ४ - २ = \square$$

$$१२ - ३ = \square \quad १४ - ६ = \square \quad ११ - ८ = \square$$

$$\begin{array}{r} १४ \\ - ३ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} १५ \\ - ७ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} १६ \\ - ८ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} १८ \\ - ५ \\ \hline \square \end{array}$$

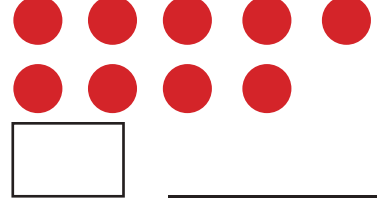
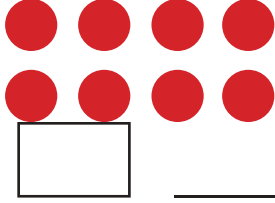
▶ हिसाब गर्नुहोस् :

$$५ - १ + २ = \square$$

$$८ + १ - २ = \square$$

जोर र बिजोर छुट्याउनुहोस् र लेख्नुहोस् :

तल दिइएका सङ्ख्याङ्कहरूलाई अक्षरमा लेख्नुहोस् :

५	
१२	

१४	
१९	

अक्षरलाई सङ्ख्याङ्कमा लेख्नुहोस् :

सत्र	
एघार	

पन्ध्र	
तेह्र	

प्रवेशद्वारबाट पाँचौं स्थानमा रहेको जनावरमा लगाउनुहोस् :

प्रवेश द्वार

बाहिर

बाहिर निस्कने चौथो स्थानमा रहेको जनावरमा लगाउनुहोस् :

प्रवेश द्वार

बाहिर

२१ देखि १०० सम्मका सङ्ख्याहरू

दश/दश गर्नाै :

$$२ \text{ दश} = २०$$

$$३ \text{ दश} = ३०$$

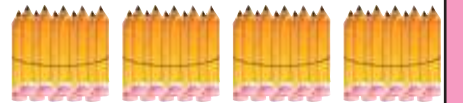
$$४ \text{ दश} = ४०$$

$$५ \text{ दश} = ५०$$

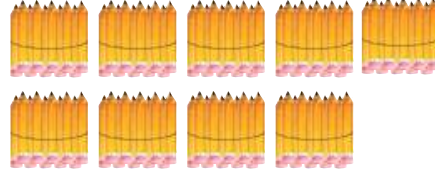
$$६ \text{ दश} = ६०$$

$$७ \text{ दश} = ७०$$

$$८ \text{ दश} = ८०$$

$$९ \text{ दश} = ९०$$

$$१० \text{ दश} = १००$$

जोडा मिलाउनुहोस् :

१ दश

६०

२ दश

४०

३ दश

७०

४ दश

१०

५ दश

३०

६ दश

२०

७ दश

५०

▶ उदाहरण हेरी खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

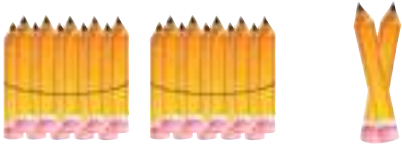

२ दश र १

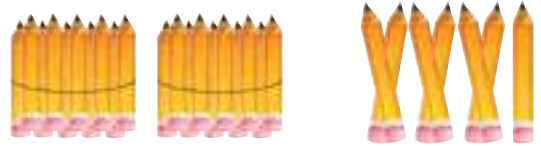
२१

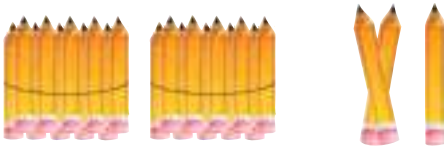
--	--

--	--

--	--

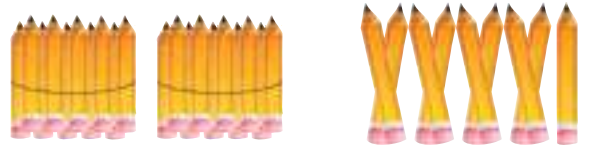
--	--

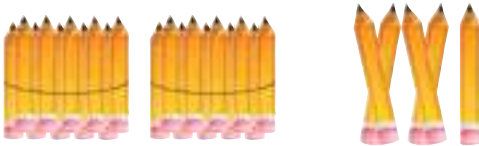
--	--

--	--

--	--

--	--

३ दश

३०

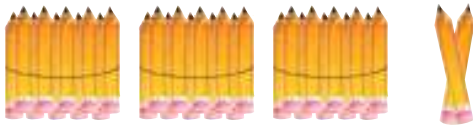
उदाहरण हेरी खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

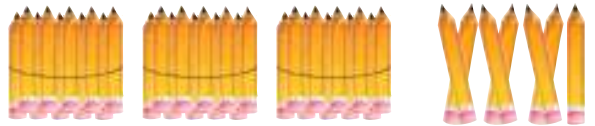
३ दश र १	३१
----------	----

--	--

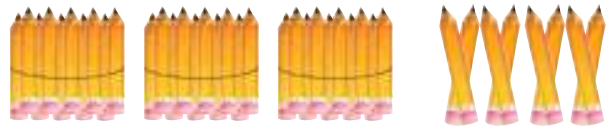
--	--

--	--

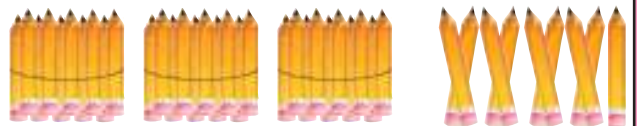
--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

४ दश	४०
------	----

▶ उदाहरण हेरी खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

४ दश र १	४१
----------	----

४ दश र २	
----------	--

४ दश र ३	
----------	--

४ दश र ४	
----------	--

४ दश र ५	
----------	--

४ दश र ६	
----------	--

४ दश र ७	
----------	--

४ दश र ८	
----------	--

४ दश र ९	
----------	--

५ दश	५०
------	----

▶ ठिक अगाडि के आउँछ ?

	२५
--	----

	३२
--	----

	४८
--	----

▶ ठिक पछाडि के आउँछ ?

२२	
----	--

३९	
----	--

४५	
----	--

▶ सानो सङ्ख्यालाई लगाउनुहोस् :

२१	२२
----	----

३०	२९
----	----

४५	४६
----	----

▶ ठुलो सङ्ख्यालाई लगाउनुहोस् :

२३	२४
----	----

३५	३२
----	----

४७	४९
----	----

▶ बिचको सङ्ख्या भर्नुहोस् :

२१		२३
----	--	----

२५		२७
----	--	----

३०		३२
----	--	----

२८		३०
----	--	----

४१		४३
----	--	----

४४		४६
----	--	----

▶ अगाडि र पछाडिका सङ्ख्याहरू भर्नुहोस् :

	२४	
--	----	--

	२८	
--	----	--

	३३	
--	----	--

	४३	
--	----	--

	४९	
--	----	--

	३६	
--	----	--

▶ खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

२१					
----	--	--	--	--	--

	३२				
--	----	--	--	--	--

	४०				
--	----	--	--	--	--

उदाहरण हेरी खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

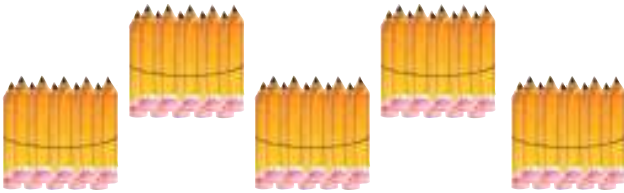

५ दश र १

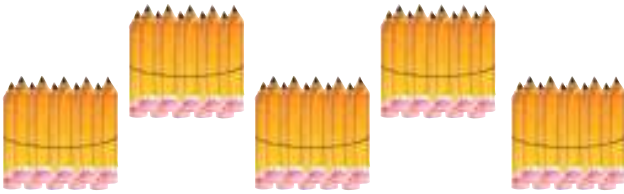
५१

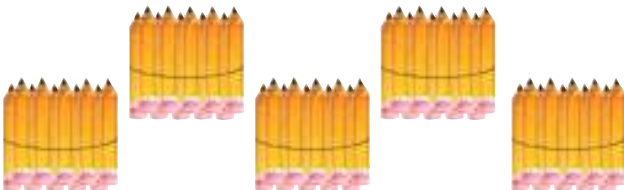
--	--

--	--

--	--

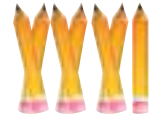
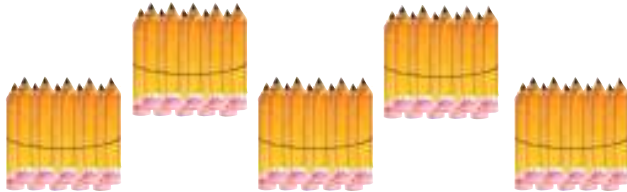
--	--

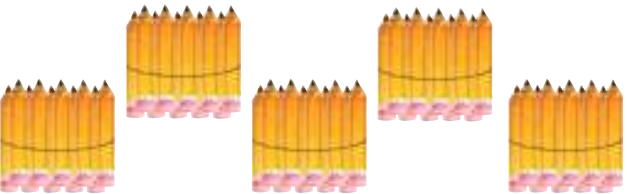
▶ उदाहरण हेरी खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

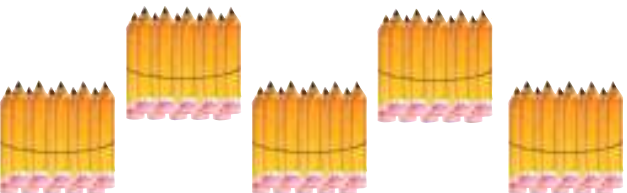
--	--

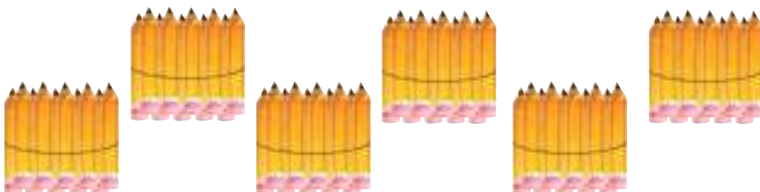
--	--

--	--

--	--

६ दश	६०
------	----

▶ उदाहरण हेरी खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

६ दश र १	६१
----------	----

६ दश र ३	
----------	--

६ दश र ५	
----------	--

६ दश र ७	
----------	--

६ दश र ९	
----------	--

६ दश र २	
----------	--

६ दश र ४	
----------	--

६ दश र ६	
----------	--

६ दश र ८	
----------	--

७ दश	७०
------	----

▶ उदाहरण हेरी खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

७ दश र १	७१
----------	----

७ दश र ३	
----------	--

७ दश र ५	
----------	--

७ दश र ७	
----------	--

७ दश र ९	
----------	--

७ दश र २	
----------	--

७ दश र ४	
----------	--

७ दश र ६	
----------	--

७ दश र ८	
----------	--

८ दश	८०
------	----

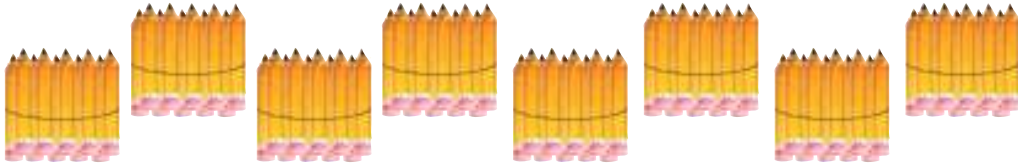

▶ उदाहरण हेरी खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

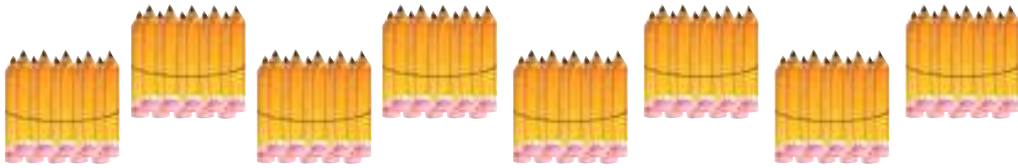

द दश र १

द१

--	--

--	--

--	--

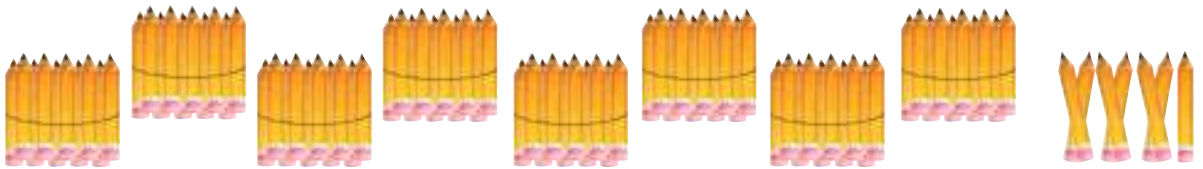
--	--

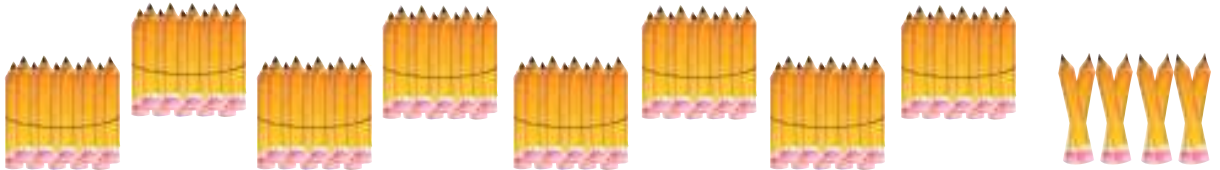
▶ उदाहरण हेरी खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

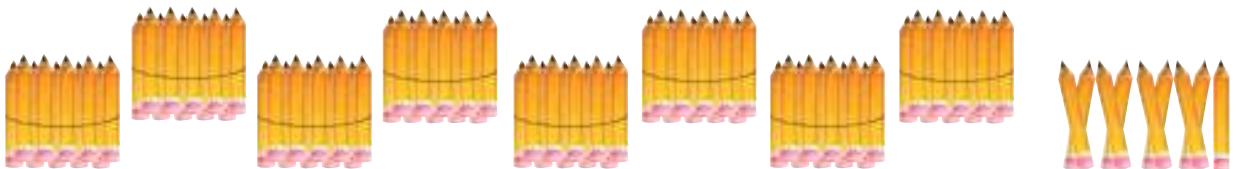
--	--

--	--

--	--

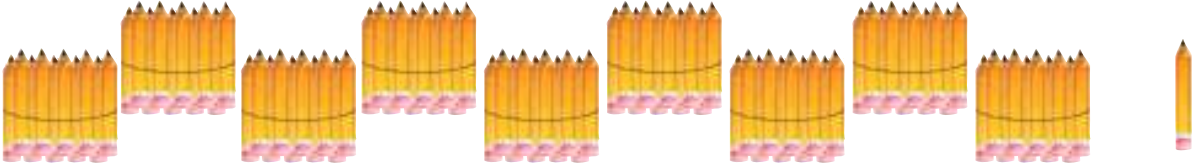
--	--

९ दश	९०
------	----

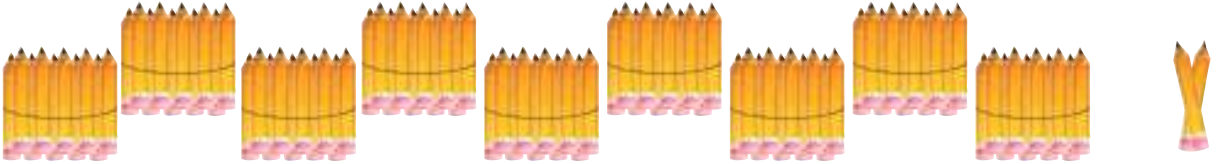

▶ उदाहरण हेरी खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

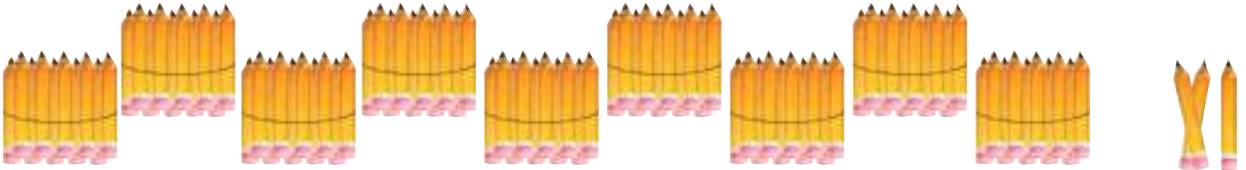

९ दश र १

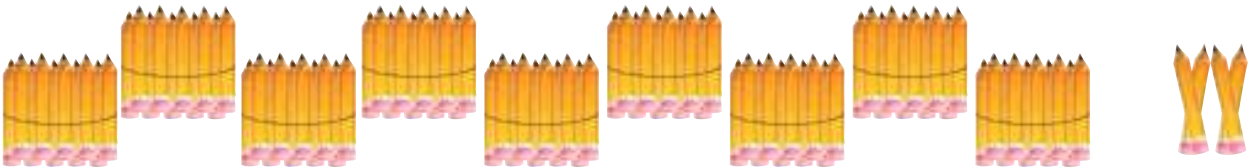
९१

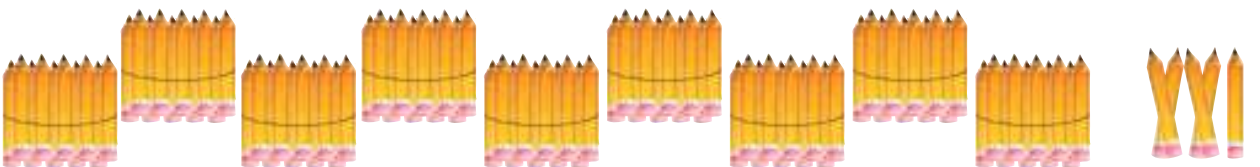
--	--

--	--

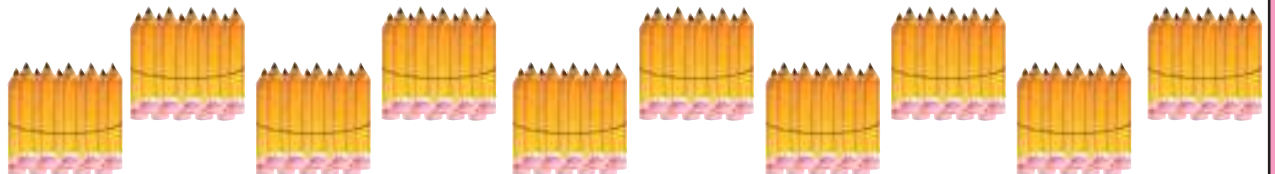
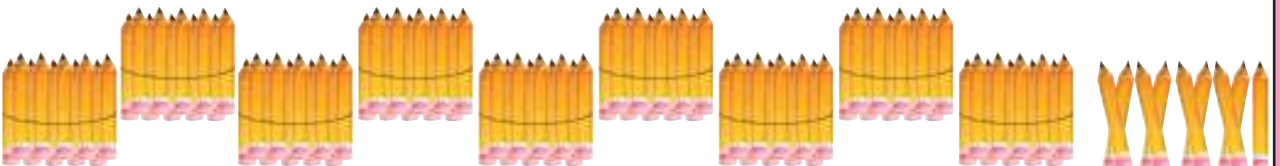
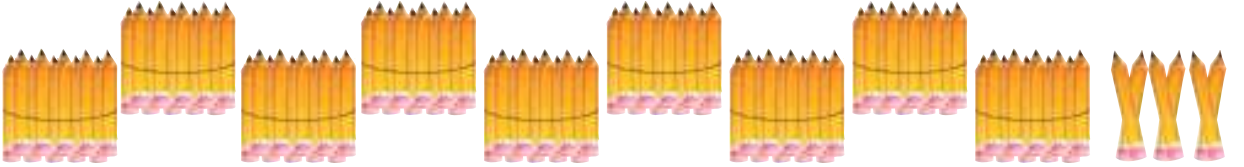
--	--

--	--

▶ उदाहरण हेरी खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

१० दश

१००

► ठिक अगाडि के आउँछ ?

	५०
--	----

	७१
--	----

	८८
--	----

► ठिक पछाडि के आउँछ ?

५३	
----	--

६४	
----	--

९२	
----	--

► सानो सङ्ख्यालाई ○ लगाउनुहोस् :

५१	५२
----	----

६३	६२
----	----

७६	७८
----	----

► ठुलो सङ्ख्यालाई ○ लगाउनुहोस् :

५८	६०
----	----

८३	७९
----	----

९८	९९
----	----

► बिचको सङ्ख्या भर्नुहोस् :

५८		६०
----	--	----

७५		७७
----	--	----

६६		६८
----	--	----

८८		९०
----	--	----

► अगाडि र पछाडिका सङ्ख्याहरू भर्नुहोस् :

	७३	
--	----	--

	९४	
--	----	--

▶ सबैभन्दा सानो सङ्ख्यालाई ○ लगाउनुहोस् :

५१	५२	५०
----	----	----

५९	६०	६१
----	----	----

५४	५६	५२
----	----	----

६३	६५	६२
----	----	----

९७	९१	९५
----	----	----

८८	८७	८३
----	----	----

▶ सबैभन्दा ठुलो सङ्ख्यालाई ○ लगाउनुहोस् :

५२	५४	५१
----	----	----

६३	६४	६५
----	----	----

६८	७०	७२
----	----	----

६९	७१	७०
----	----	----

८४	८६	८७
----	----	----

९५	९८	९४
----	----	----

▶ खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

७१					
	८२				
	९०				

योगफल १०० सम्म आउने जोड

► दुई अङ्कका सङ्ख्याहरूको जोड गरौं :

हरिसँग २ ओटा किताबहरू छन् । दुवै किताबका जम्मा पृष्ठ सङ्ख्याहरू जोडदा कति हुन्छ ?

५० पृष्ठहरू

३० पृष्ठहरू

दश	एक

५ ओटा दश र ३ ओटा दश जोड्यो भने ८ ओटा दश हुन्छन् ।

यसलाई यसरी जोड्न सकिन्छ :

$$\begin{array}{r}
 ५ \text{ दश} \\
 + ३ \text{ दश} \\
 \hline
 ८ \text{ दश}
 \end{array}
 \quad \rightarrow \quad
 \begin{array}{r}
 ५० \\
 + ३० \\
 \hline
 \boxed{}
 \end{array}$$

गणितीय वाक्यमा : $५० + ३० = \boxed{}$ उत्तर : $\boxed{}$ पृष्ठहरू

► जोड्नुहोस् :

$३० + १० = \boxed{}$

$४० + ३० = \boxed{}$

$२० + २० = \boxed{}$

$१० + ५० = \boxed{}$

$३० + ६० = \boxed{}$

$३० + ३० = \boxed{}$

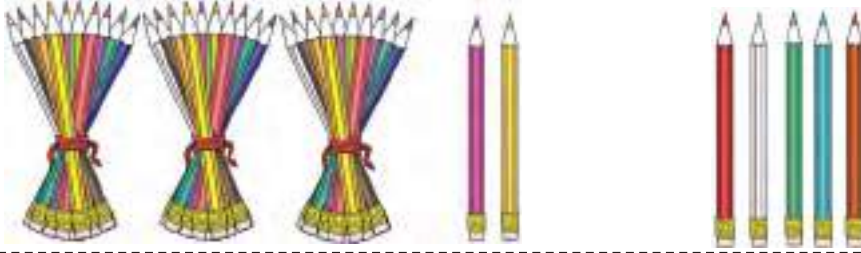
$५० + ५० = \boxed{}$

$७० + ३० = \boxed{}$

हिंसाब गर्नुहोस् :

सीतासँग ३२ ओटा सिसाकलम छन् । उनको बुबाले थप ५ ओटा सिसाकलम दिनुभएछ । उनीसँग अब कतिओटा सिसाकलम भए ?

दश	एक

यहाँ २ एक र ५ एक छन् । जम्मा ७ ओटा एक भए ।

हामीसँग ३ दश पनि छन् ।

यसलाई यसरी जोड्न सकिन्छ :

$$\begin{array}{r}
 ३ \text{ दश र } २ \\
 + ० \text{ दश र } ५ \\
 \hline
 ३ \text{ दश र } ७
 \end{array}
 \quad \rightarrow \quad
 \begin{array}{r}
 ३२ \\
 + ५ \\
 \hline
 \boxed{}
 \end{array}$$

गणितीय वाक्यमा : $३२ + ५ = \boxed{}$ उत्तर : $\boxed{}$ सिसाकलम

जोड्नुहोस् :

$६७ + २ = \boxed{}$

$८३ + ४ = \boxed{}$

$५४ + ४ = \boxed{}$

$७१ + ८ = \boxed{}$

$९२ + ७ = \boxed{}$

$३४ + ३ = \boxed{}$

हिसाब गर्नुहोस् :

३ + २४ कति हुन्छ ?

दश	एक

एकको स्थानमा ३ र ४ छन् ।
जम्मा ७ ओटा एक भए ।

हामीसँग २ दश पनि छन् ।

योगफल २७ भयो ।

यसलाई यसरी जोड्न सकिन्छ :

$$\begin{array}{r}
 0 \text{ दश र } 3 \\
 + 2 \text{ दश र } 4 \\
 \hline
 2 \text{ दश र } 7
 \end{array}
 \quad \rightarrow \quad
 \begin{array}{r}
 3 \\
 + 24 \\
 \hline
 \boxed{}
 \end{array}$$

गणितीय वाक्यमा : $3 + 24 = \boxed{}$ उत्तर : $\boxed{}$

जोड्नुहोस् :

$9 + 52 = \boxed{}$

$6 + 22 = \boxed{}$

$5 + 34 = \boxed{}$

$2 + 65 = \boxed{}$

$3 + 33 = \boxed{}$

$4 + 44 = \boxed{}$

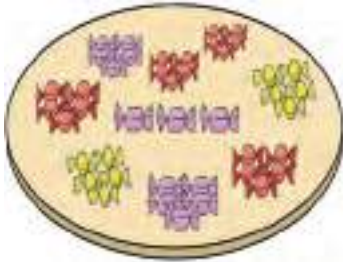
$2 + 76 = \boxed{}$

$7 + 29 = \boxed{}$

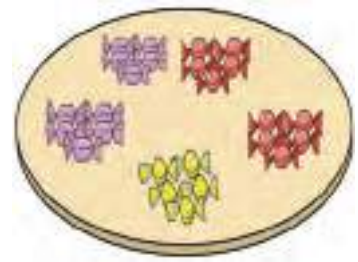

जोड़नुहोस् :

हरिसँग ४३ ओटा चकलेट छन् । सीतासँग २५ ओटा चकलेट छन् । दुवै जनासँग जम्मा कतिओटा चकलेट छन् ?

४३ ओटा चकलेट

२५ ओटा चकलेट

दश	एक

३ ओटा एक र ५ ओटा एक एकै ठाउँमा जम्मा गर्दा ८ ओटा एक हुन्छन् ।

यहाँ ४ ओटा दश र २ ओटा दश एकै ठाउँमा जम्मा गर्दा ६ ओटा दश हुन्छन् ।

यसलाई यसरी जोड्न सकिन्छ :

$$\begin{array}{r}
 ४ \text{ दश र } ३ \\
 + २ \text{ दश र } ५ \\
 \hline
 ६ \text{ दश र } ८
 \end{array}
 \quad \rightarrow \quad
 \begin{array}{r}
 ४३ \\
 + २५ \\
 \hline
 \square
 \end{array}$$

गणितीय वाक्यमा : $४३ + २५ = \square$ उत्तर : \square चकलेट

जम्मा कति हुन्छ ?

$४५ + ११ = \square$

$२३ + १२ = \square$

$३२ + ५१ = \square$

$३० + ३५ = \square$

जोड़नुहोस् :

एउटा क्रेटमा २३ अण्डा छन् । अर्को क्रेटमा १२ ओटा अण्डा छन् । २ ओटा क्रेटका अण्डा जोड्दा जम्मा कतिओटा अण्डा हुन्छन् ?

दश	एक

२३ ओटा अण्डा

१२ ओटा अण्डा

$$२३ + १२$$

	दश	एक
	२	३
+	१	२
	३	५

जम्मा ३५ अण्डा भए ।

जोड़नुहोस् :

दश	एक

	दश	एक
	२	४
+	१	२

दश	एक

	दश	एक
	३	३
+	३	१

जोड़नुहोस :

	दश	एक
	४	३
+	१	१

	दश	एक
	५	०
+	३	१

	दश	एक
	६	२
+	१	३

	दश	एक
	५	३
+	२	३

	दश	एक
	६	०
+	२	५

	दश	एक
	३	७
+	२	२

	दश	एक
	३	६
+	३	३

	दश	एक
	४	५
+	१	२

	दश	एक
	७	८
+	१	०

	दश	एक
	५	२
+	३	२

	दश	एक
	४	४
+	४	३

	दश	एक
	३	३
+	१	३

	दश	एक
	५	८
+	२	१

	दश	एक
	४	४
+	३	५

	दश	एक
	६	४
+	२	२

	दश	एक
	६	६
+	३	३

जोड़नुहोस् :

$$\begin{array}{r} २३ \\ + ११ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ३४ \\ + १४ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ४३ \\ + १२ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} २३ \\ + १५ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ५२ \\ + ३७ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ३४ \\ + १५ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ६२ \\ + १३ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ५५ \\ + २२ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ६७ \\ + २१ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ७८ \\ + ११ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ५० \\ + ३५ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ४४ \\ + ३३ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ४३ \\ + ४० \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ५९ \\ + ३० \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} २५ \\ + ५२ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ३६ \\ + ६३ \\ \hline \end{array}$$

सर्प र भन्चाड खेल खेल्नुहोस् :

आवश्यक सामग्री : “सर्प र भन्चाड” खेल तालिका, गोटी र डाइस

शिक्षण निर्देशन : विद्यार्थीलाई १-१०० सम्मका अङ्कहरूको गन्ती तथा जोडको अवधारणालाई आधार बनाई सर्प र भन्चाड खेल खेलाउनुहोस् । खेल खेलाइ सकेपछि “के मा कति जोडनुभयो ?” र “कसरी गन्ती गर्नुभयो ?” भनी छलफल पनि गराउनुहोस् ।

दुई अङ्कसम्मका सङ्ख्याहरूको घटाउ

► दुई अङ्कसम्मका सङ्ख्याहरू घटाऔँ :

सुनासँग ८० पृष्ठको एउटा किताब छ । उनले जम्मा २० पृष्ठ पढी सकेछन् । अब कतिओटा पृष्ठ पढ्न बाँकी छन् ?

८० पृष्ठ

दश	एक

८ ओटा दशबाट २ ओटा दश घटाउँदा
६ ओटा दश बाँकी हुन्छ ।

यसलाई यसरी घटाउन सकिन्छ :

$$\begin{array}{r}
 ८ \text{ दश} \\
 - २ \text{ दश} \\
 \hline
 ६ \text{ दश}
 \end{array}
 \quad \rightarrow \quad
 \begin{array}{r}
 ८० \\
 - २० \\
 \hline
 \square
 \end{array}$$

गणितीय वाक्यमा : $८० - २० = \square$ उत्तर : \square पृष्ठ

► घटाउनुहोस् :

$५० - ३० = \square$

$६० - ४० = \square$

$९० - ३० = \square$

$८० - ५० = \square$

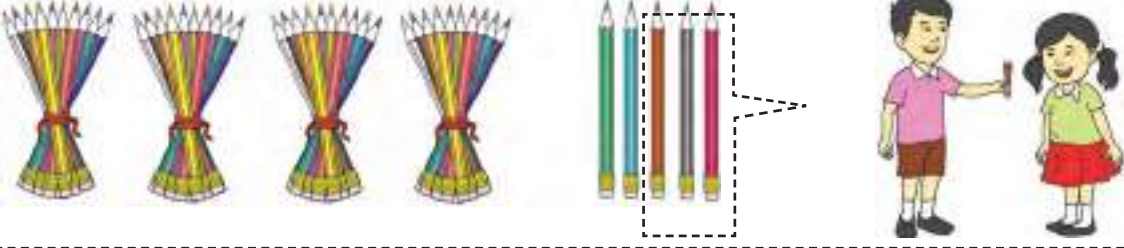
$८० - ६० = \square$

$७० - ४० = \square$

घटाउनुहोस् :

पेम्बासँग ४५ ओटा सिसाकलम छन् । उनले ३ ओटा सिसाकलम आफ्नो साथीलाई दिइन् । अब उनीसँग कतिओटा सिसाकलम बाँकी रहे ?

दश	एक

५ ओटा एकबाट ३ ओटा एक घटाउँदा
२ ओटा एक बाँकी हुन्छ ।

हामीसँग ४ ओटा दश पनि छन् ।

यसलाई यसरी घटाउन सकिन्छ :

$$\begin{array}{r}
 ४ \text{ दश र } ५ \\
 - ० \text{ दश र } ३ \\
 \hline
 ४ \text{ दश र } ८
 \end{array}
 \quad \rightarrow \quad
 \begin{array}{r}
 ४५ \\
 - ३ \\
 \hline
 \boxed{}
 \end{array}$$

गणितीय वाक्यमा : $४५ - ३ = \boxed{}$ उत्तर : $\boxed{}$ सिसाकलम

घटाउनुहोस् :

$३४ - २ = \boxed{३२}$

$२८ - ३ = \boxed{}$

$६३ - १ = \boxed{}$

$५६ - ४ = \boxed{}$

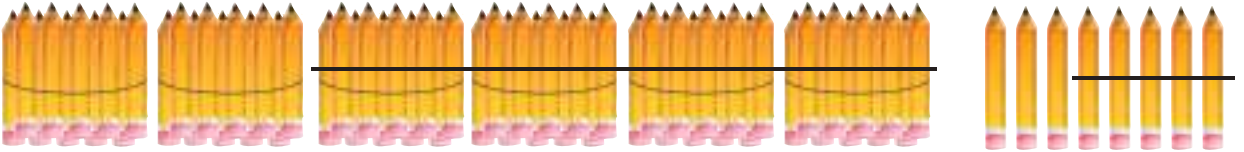
$८९ - ६ = \boxed{}$

$३५ - ३ = \boxed{}$

घटाउनुहोस् :

सोनामको पसलमा ६८ ओटा सिसाकलम थिए । उनले ४५ ओटा सिसाकलम बेचे । अब उनको पसलमा कतिओटा सिसाकलम बाँकी रहे ?

दश	एक																				
<table border="1"> <tr><td>10</td><td>10</td><td>10</td><td>10</td><td>10</td><td>10</td><td>10</td><td>10</td><td>10</td><td>10</td></tr> </table>	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	<table border="1"> <tr><td>10</td><td>10</td><td>10</td><td>10</td><td>10</td><td>10</td><td>10</td><td>10</td><td>10</td><td>10</td></tr> </table>	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10												
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10												

८ ओटा एकबाट ५ ओटा एक घटाउँदा
३ ओटा एक बाँकी रहन्छ ।

६ ओटा दशबाट ४ ओटा दश घटाउँदा
२ ओटा दश बाँकी रहन्छ ।

	दश	एक
	६	८
-	४	५

८ एकबाट ५ एक घटाउनुहोस् ।
६ दशबाट ४ दश घटाउनुहोस् ।

गणितीय वाक्यमा : $६८ - ४५ = \square$ उत्तर : \square सिसाकलम

घटाउनुहोस् :

$$७६ - १५ = \square$$

$$५८ - २६ = \square$$

$$६३ - ४२ = \square$$

$$४९ - २० = \square$$

$$७९ - ६० = \square$$

$$९७ - ७३ = \square$$

घटाउनुहोस् :

समिरसँग २७ ओटा कुखुरा थिए । उनले १२ ओटा कुखुरा बेचे । अब उनीसँग कति कुखुरा बाँकी रहे ?

दश	एक

→

दश	एक

दश	एक
२	७
- १	२
१	५

गणितीय वाक्यमा : $२७ - १२ = १५$

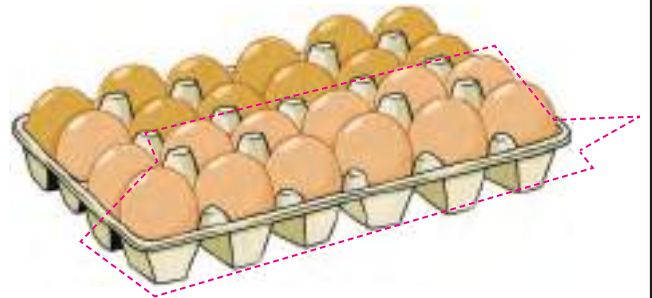
उत्तर : १५ कुखुराहरू

रियाले क्रेटमा भएका २४ ओटा अण्डामध्ये ११ ओटा अण्डा बेचिन् । अब उनीसँग कतिओटा अण्डा बाँकी रहे ?

दश	एक

→

दश	एक

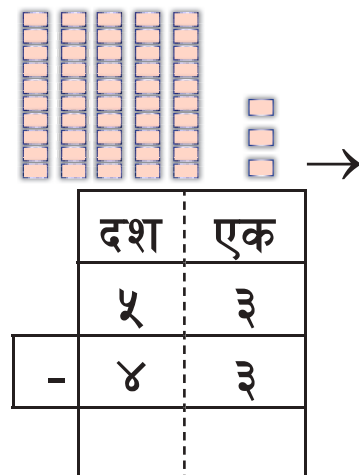
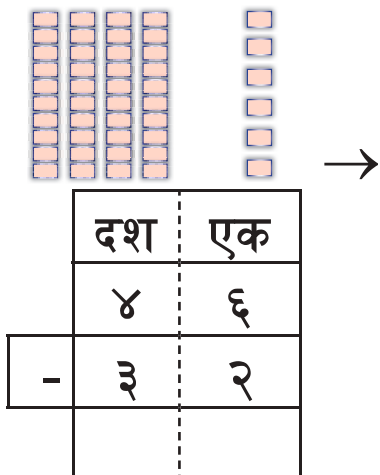
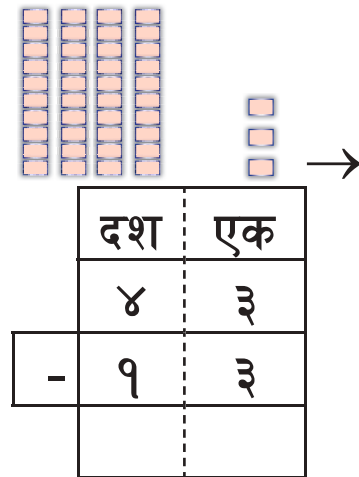
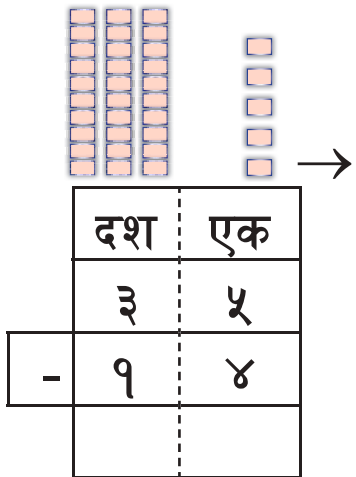
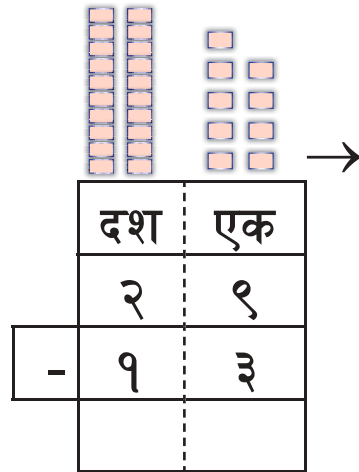
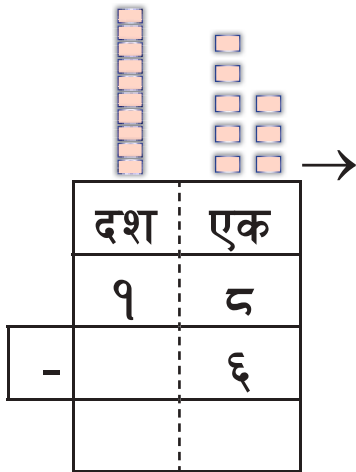
	दश	एक
	२	४
-	१	१
	१	३

गणितीय वाक्यमा : $२४ - ११ = १३$

उत्तर : १३ अण्डा

घटाउ गर्नुहोस् :

▶ घटाउनुहोस् :

	दश	एक
	४	२
-	२	२

	दश	एक
	६	६
-	२	१

	दश	एक
	४	९
-	२	३

	दश	एक
	६	७
-	४	३

	दश	एक
	३	९
-	२	४

	दश	एक
	८	८
-	४	५

	दश	एक
	७	७
-	३	४

	दश	एक
	८	९
-	५	६

	दश	एक
	७	८
-	४	६

	दश	एक
	९	६
-	३	५

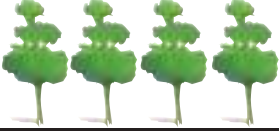

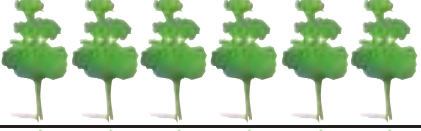
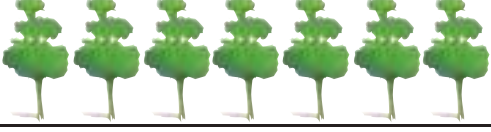

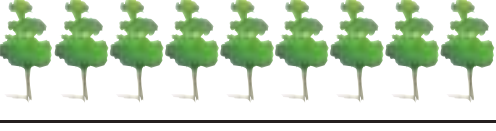

	दश	एक
	९	९
-	२	९

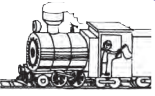
	दश	एक
	८	७
-	४	२

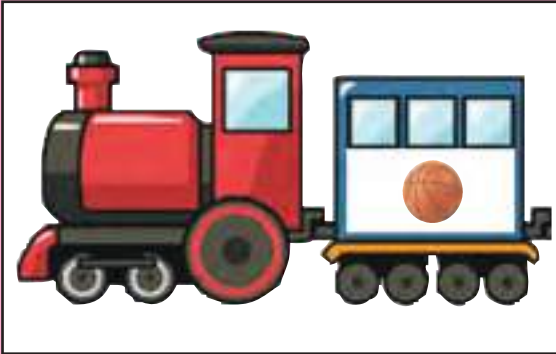
१०० सम्मका हिन्दु अरेबिक सङ्ख्याङ्कहरू

देवनागरी र हिन्दु अरेबिक सङ्ख्याङ्कहरू

	देवनागरी	हिन्दु अरेबिक
	१	1
	२	2
	३	3
	४	4
	५	5
	६	6
	७	7
	८	8
	९	9
	१०	10

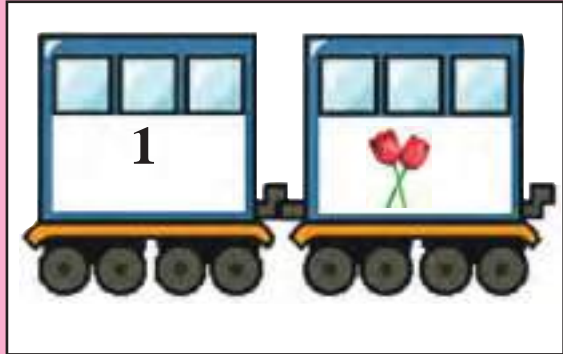

MS 18

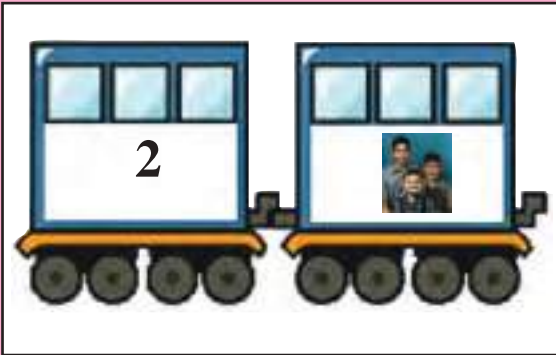
Mathematics : ♦ GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.151.02 GRADE 1

MS 18

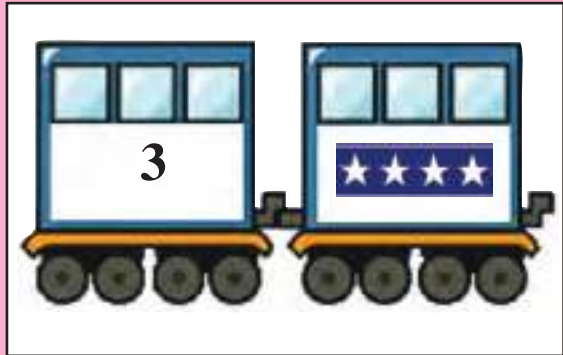
Mathematics : ♦ GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.151.02 GRADE 1

MS 18

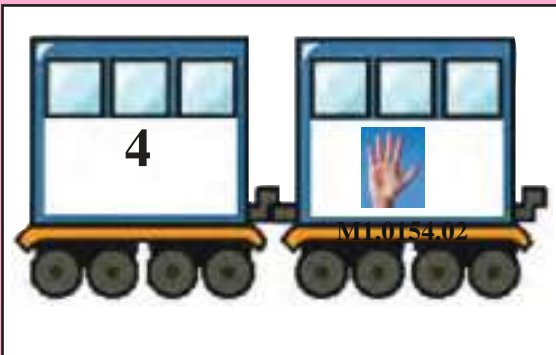
Mathematics : ♦ GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.151.02 GRADE 1

MS 18

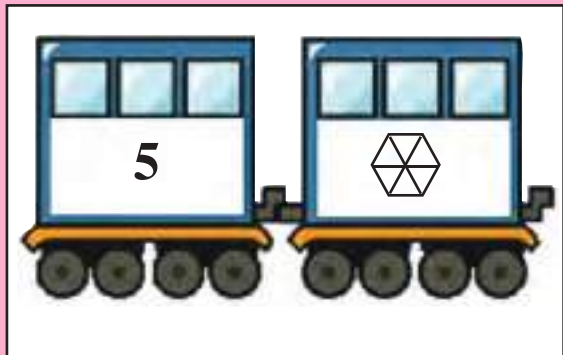
Mathematics : ♦ GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.151.02 GRADE 1

MS 18

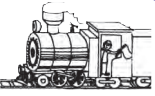

Mathematics : ♦ GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.151.02 GRADE 1

MS 18

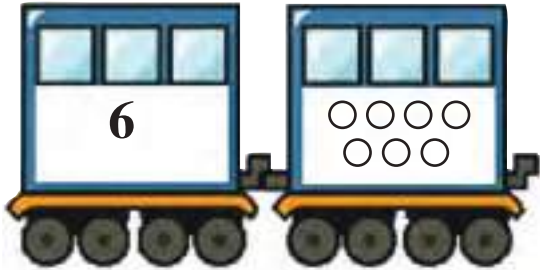

Mathematics : ♦ GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.151.02 GRADE 1

MS 18

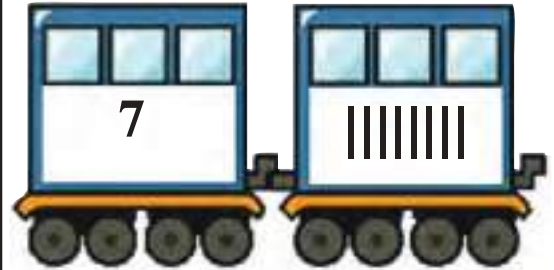
3

Mathematics : ♦ GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.151.02 GRADE 1

MS 18

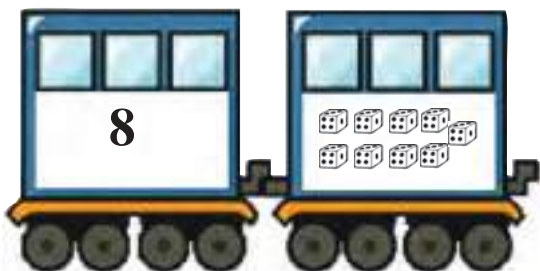
3

Mathematics : ♦ GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.151.02 GRADE 1

MS 18

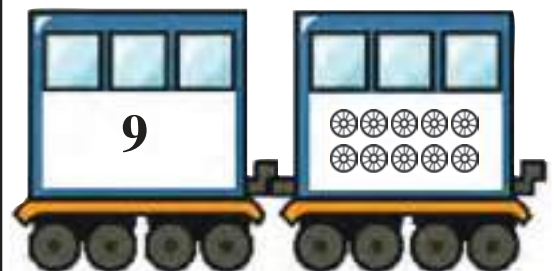
3

Mathematics : ♦ GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.151.02 GRADE 1

MS 18

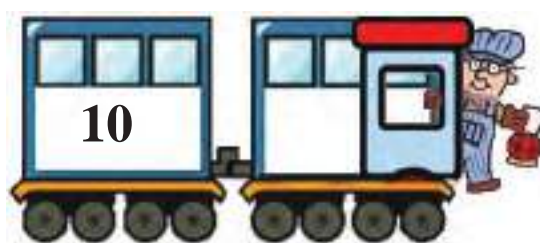
3

Mathematics : ♦ GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.151.02 GRADE 1

MS 18

3

Mathematics : ♦ GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.151.02 GRADE 1

MS 18

3

Mathematics : ♦ GOVN, MOEST/CDC/CEHRD M1.151.02 GRADE 1

▶ तल दिइएका देवनागरी सङ्ख्याहरूसँग मिल्ने हिन्दुअरेबिक सङ्ख्यामा जोडा मिलाऔँ :

१

7

२

5

३

6

४

8

५

4

६

1

७

2

८

3

९

9

▶ देवनागरी र हिन्दु अरेबिक सङ्ख्याङ्कहरू पढ्नुहोस् :

१	1
२	2
३	3
४	4
५	5
६	6
७	7
८	8
९	9
१०	10
११	11
१२	12
१३	13
१४	14
१५	15
१६	16
१७	17

१८	18
१९	19
२०	20
२१	21
२२	22
२३	23
२४	24
२५	25
२६	26
२७	27
२८	28
२९	29
३०	30
३१	31
३२	32
३३	33
३४	34

३५	35
३६	36
३७	37
३८	38
३९	39
४०	40
४१	41
४२	42
४३	43
४४	44
४५	45
४६	46
४७	47
४८	48
४९	49
५०	50

▶ पढ्नुहोस् र हिन्दु अरेबिक सङ्ख्याङ्कमा लेख्नुहोस् :

१	
२	
३	
४	
५	
६	
७	
८	
९	
१०	
११	
१२	
१३	
१४	
१५	
१६	
१७	

१८	
१९	
२०	
२१	
२२	
२३	
२४	
२५	
२६	
२७	
२८	
२९	
३०	
३१	
३२	
३३	
३४	

३५	
३६	
३७	
३८	
३९	
४०	
४१	
४२	
४३	
४४	
४५	
४६	
४७	
४८	
४९	
५०	

▶ देवनागरी र हिन्दु अरेबिक सङ्ख्याङ्कहरू पढ्नुहोस् :

५१	51
५२	52
५३	53
५४	54
५५	55
५६	56
५७	57
५८	58
५९	59
६०	60
६१	61
६२	62
६३	63
६४	64
६५	65
६६	66
६७	67

६८	68
६९	69
७०	70
७१	71
७२	72
७३	73
७४	74
७५	75
७६	76
७७	77
७८	78
७९	79
८०	80
८१	81
८२	82
८३	83
८४	84

८५	85
८६	86
८७	87
८८	88
८९	89
९०	90
९१	91
९२	92
९३	93
९४	94
९५	95
९६	96
९७	97
९८	98
९९	99
१००	100

▶ पढ्नुहोस् र हिन्दु अरेबिक सङ्ख्याङ्कमा लेख्नुहोस् :

५१	
५२	
५३	
५४	
५५	
५६	
५७	
५८	
५९	
६०	
६१	
६२	
६३	
६४	
६५	
६६	
६७	

६८	
६९	
७०	
७१	
७२	
७३	
७४	
७५	
७६	
७७	
७८	
७९	
८०	
८१	
८२	
८३	
८४	

८५	
८६	
८७	
८८	
८९	
९०	
९१	
९२	
९३	
९४	
९५	
९६	
९७	
९८	
९९	
१००	

▶ पढ्नुहोस् :

1	One	6	Six
2	Two	7	Seven
3	Three	8	Eight
4	Four	9	Nine
5	Five	10	Ten

▶ सङ्ख्याङ्कलाई अक्षरमा लेख्नुहोस् :

1	One	6	
2		7	
3		8	
4		9	
5		10	

▶ पढ्नुहोस् :

11	Eleven	16	Sixteen
12	Twelve	17	Seventeen
13	Thirteen	18	Eighteen
14	Fourteen	19	Nineteen
15	Fifteen	20	Twenty

▶ सङ्ख्याङ्कलाई अक्षरमा लेख्नुहोस् :

11	Eleven	16	
12		17	
13		18	
14		19	
15		20	

पढ्नुहोस् र लेख्नुहोस् :

१	1	One	११		
२			१२		
३			१३		
४			१४		
५			१५		
६			१६		
७			१७		
८			१८		
९			१९		
१०			२०		

हेरौं, मैले कति सिकेँ ?

▶ सबैभन्दा सानो सङ्ख्यालाई ○ लगाउनुहोस् :

१२	१३	११
----	----	----

१४	१३	१६
----	----	----

▶ अगाडि र पछाडि कति कति हुन्छ ?

	७३	
--	----	--

	८५	
--	----	--

▶ खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

३३				३७	
		५२			५५

▶ सङ्ख्याङ्कलाई अक्षरमा र अक्षरमा भएकोलाई सङ्ख्याङ्कमा लेख्नुहोस् :

9	
13	
	Eighteen
10	
	Fifteen

7	
	Five
	Eight
17	
	Nineteen

▶ खाली ठाउँ भर :

१			४			७			१०
११		१३	१४			१७		१९	
	२२		२४		२६		२८		३०
३१	३२	३३			३६	३७		३९	४०
४१			४४	४५			४८		५०
	५२			५५	५६		५८	५९	
६१		६३	६४		६६	६७			७०
	७२			७५		७७	७८	७९	
८१			८४			८७			९०
९१	९२	९३		९५	९६			९९	१००

▶ जोड गर्नुहोस् :

$$४४ + २५ = \square$$

$$३५ + ५२ = \square$$

$$\begin{array}{r} १२ \\ + ७ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ३५ \\ + ३० \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ४६ \\ + २३ \\ \hline \square \end{array}$$

▶ बाँकी कति हुन्छ ?

$$४४ - २४ = \square$$

$$५२ - ३२ = \square$$

$$\begin{array}{r} १२ \\ - ७ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ३५ \\ - ३० \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ४६ \\ - २३ \\ \hline \square \end{array}$$

▶ हिन्दुअरेविक सङ्ख्याङ्कमा लेख्नुहोस् :

९		४१	
१५		५६	
३५		७८	

समय

► कुन समयमा गरिन्छ ? छलफल गरौं :

१.

२.

३.

४.

५.

६.

७.

M1.0163.02

८.

▶ बिहान गर्ने क्रियाकलापमा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

▶ दिउँसो गर्ने क्रियाकलापमा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

▶ राती गर्ने क्रियाकलापमा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

सात बार

एक हप्तामा हुन्छ साथी सात ओटा बार
नबिराई भन्नु पर्छ भई होसियार ।

आइतवार पहिलो दिन हो सोमबार दोस्रो
अब भन साथी हो कुन बार हो तेस्रो ?

मङ्गलवार तेस्रो दिन हो बुधबार चौथो
यसै गरी दिन बित्छ थाहै नपाई छिटो ।

बिहीवार पाँचौं दिन हो शुक्रबार छैटौं
पढीलेखी ज्ञानी बनाँ अज्ञानलाई मेटौं ।

शनिवार सातौं दिन हो अन्तिम हो यो बार
यसपछि फेरि आउँछ उही आइतबार ॥

हप्ताका बारहरू

आइतबार	सोमबार	मङ्गलबार	बुधबार	बिहीबार	शुक्रबार	शनिबार
--------	--------	----------	--------	---------	----------	--------

उत्तर दिनुहोस् :

१. एक हप्तामा कति दिन हुन्छन् ?
२. आज कुन बार हो ?
३. हप्ताको पहिलो बार कुन हो ?
४. हप्ताको अन्तिम बार कुन हो ?
५. आइतबारपछि कुन बार आउँछ ?

▶ हप्ताका बारहरू पढ्नुहोस् :

आइतबार हप्ताको पहिलो बार हो ।	१	आइतबार
सोमबार हप्ताको दोस्रो बार हो ।	२	सोमबार
मङ्गलबार हप्ताको तेस्रो बार हो ।	३	मङ्गलबार
बुधबार हप्ताको चौथो बार हो ।	४	बुधबार
बिहीबार हप्ताको पाँचौँ बार हो ।	५	बिहीबार
शुक्रबार हप्ताको छैटौँ बार हो ।	६	शुक्रबार
शनिबार हप्ताको सातौँ बार हो ।	७	शनिबार

▶ खाली ठाउँ पूरा गर्नुहोस् :

सोमबार	दोस्रो	आइतबार	
बुधबार		शनिबार	
शुक्रबार		बिहीबार	
शनिबार			

▶ बारको क्रमअनुसारको सङ्ख्या लेख्नुहोस् :

आइतबार

शनिबार

मङ्गलबार

बिहीबार

शुक्रबार

बुधबार

सोमबार

सिक्का र नोटहरू

छलफल गरौं :

सिक्काहरू

५ पैसा

१० पैसा

२५ पैसा

५० पैसा

रुपियाँ १

रुपियाँ २

रुपियाँ ५

रुपियाँ १०

▶ जोडा मिलाउनुहोस् :

१० पैसा

रु. ५

२५ पैसा

५ पैसा

रु. १०

रु. २

रु. १

नोटहरू

रुपियाँ पाँच (रु. ५) अगाडिको भाग

रुपियाँ पाँच (रु. ५) पछाडिको भाग

रुपियाँ दश (रु. १०) अगाडिको भाग

रुपियाँ दश (रु. १०) पछाडिको भाग

रुपियाँ बीस (रु. २०) अगाडिको भाग

रुपियाँ बीस (रु. २०) पछाडिको भाग

नोटहरू

रुपियाँ पचास (रु. ५०) अगाडिको भाग

रुपियाँ पचास (रु. ५०) पछाडिको भाग

रुपियाँ सय (रु. १००) अगाडिको भाग

रुपियाँ सय (रु. १००) पछाडिको भाग

जोडा मिलाउनुहोस् :

रु. ५०

रु. १०

रु. १००

रु. ५

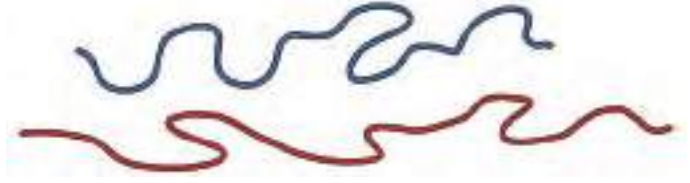

रु. २०

लम्बाइ

प्रयोगात्मक कार्य

चित्रमा दुईओटा तारहरू छन् । एउटा तार रातो र अर्को निलो रङको छ । कुन तार लामो होला ?

दुवै तारहरू सिधा हुने गरी तन्काऔँ ।

अभै थाहा भएन, कुन लामो छ ?

दुवै तारहरूलाई चित्रमा देखाएजस्तै गरी बराबरी मिलाऔँ ।

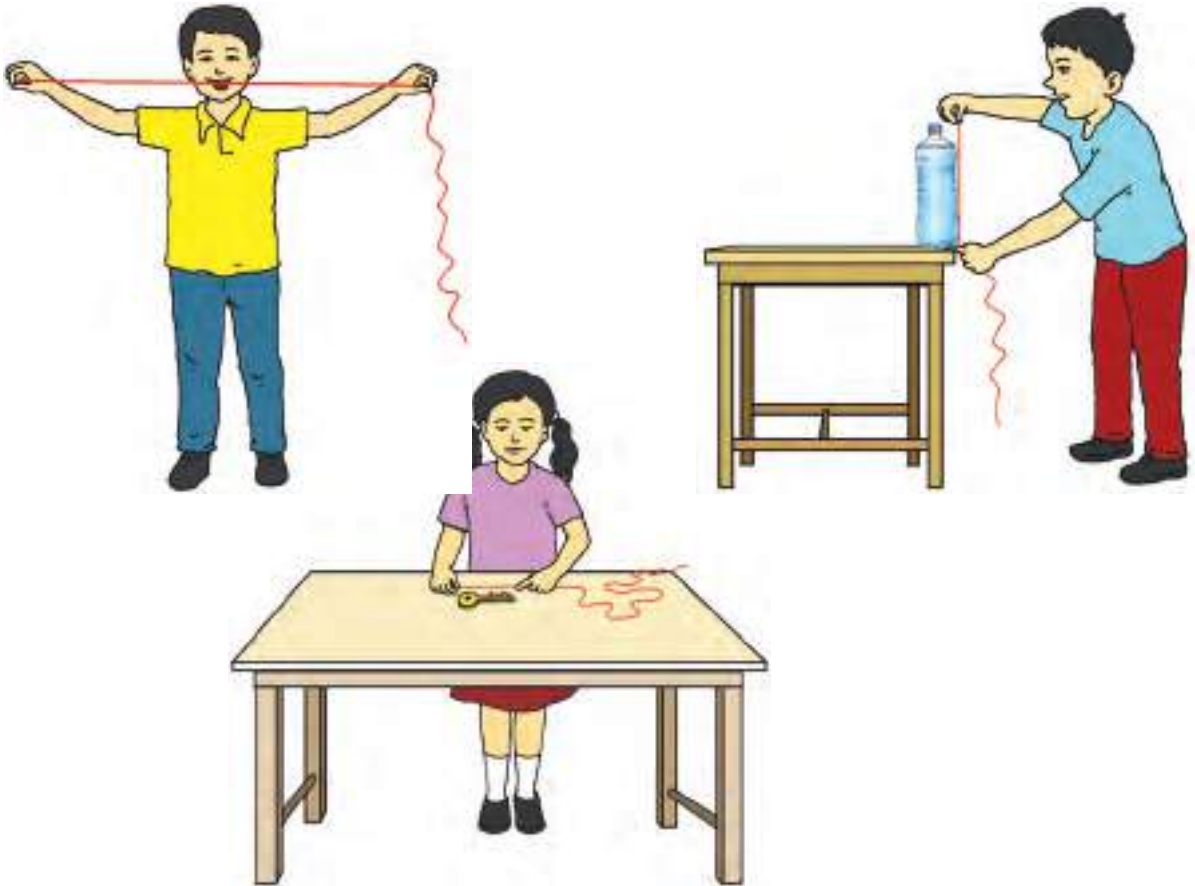
अब हामीलाई थाहा भयो । रातो तार निलो तारभन्दा लामो छ ।

डोरीको प्रयोग गरी विभिन्न वस्तुहरूको लम्बाईको तुलना

डोरीको प्रयोग गरेर लिइएको वस्तुको लम्बाइको नापलाई कालो/सेतो पाटीमा ट्रेस गरी छलफल गरौं :

पानीको बोतलको उचाइको नाप :

बाहाँको लम्बाइ :

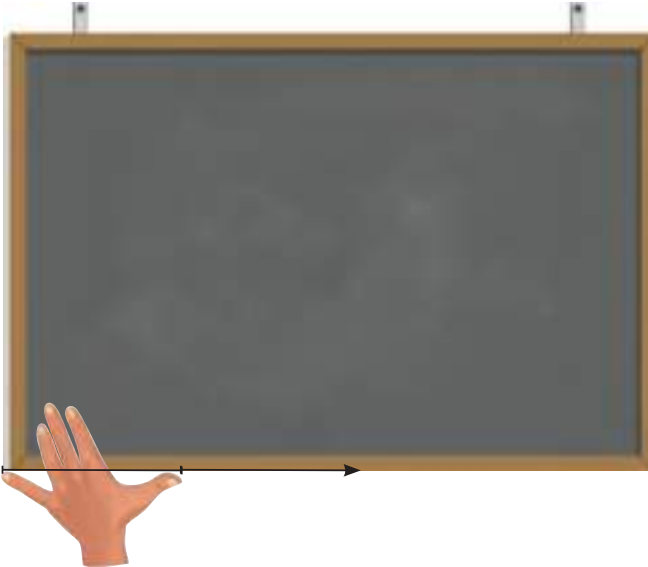
साँचोको लम्बाइ :

▶ कक्षाकोठाभित्र भएका वस्तुको सतहको लम्बाइ नाप्नुहोस् र लेख्नुहोस् :

पाटीको लम्बाइ कति होला ? बिचार गरौँ :

कति वित्ता ? -----

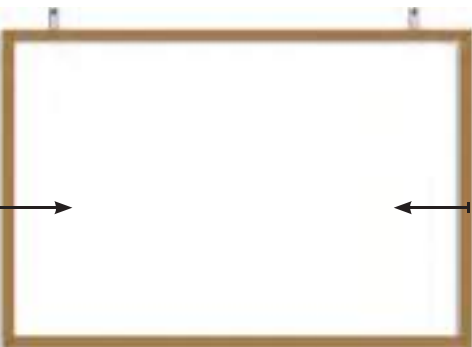
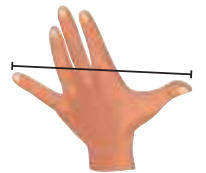
कति हात ? -----

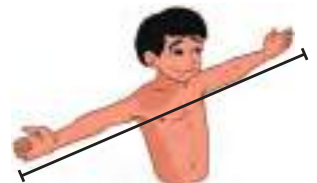
----- हात

----- वित्ता

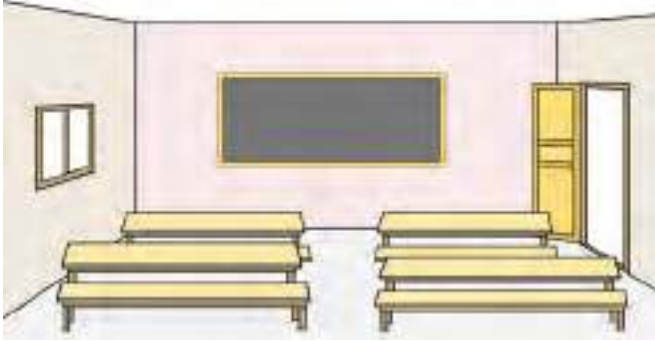

----- बाहाँ

तल दिइएका वस्तुहरू नापेर लेखौँ :

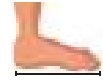
कक्षाकोठाको भित्ताको लम्बाइ :

----- पाइला

ढोकाको चौडाइ :

----- पाइला

बेन्चको लम्बाइ :

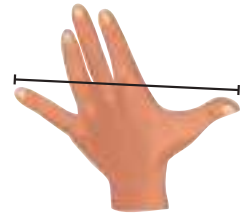
----- हात

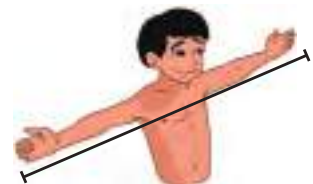
----- हात

----- बित्ता

----- बाहाँ

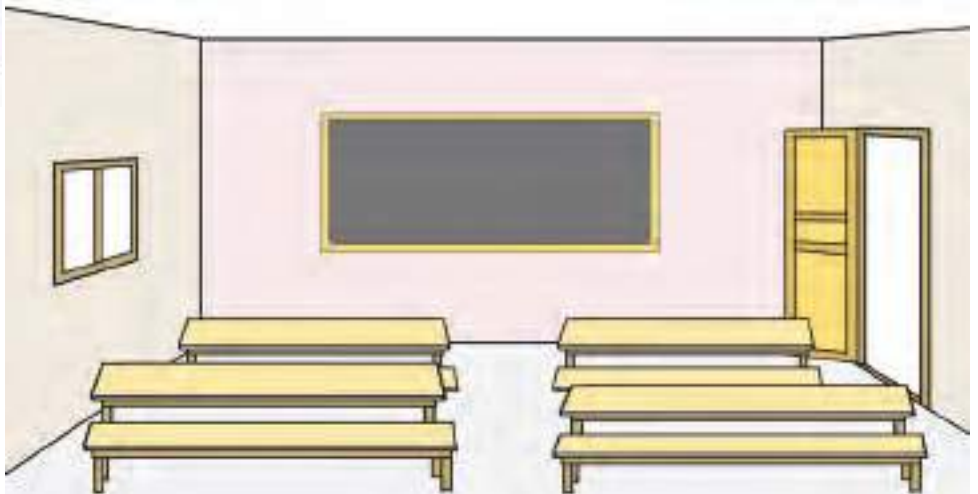

- ▶ तलका वस्तुहरूको लम्बाइ बित्ताले नापेर लामो र छोटो पत्ता लगाउनुहोस् :

- ▶ तलका वस्तुहरूको लम्बाइ हातले नापेर लामो र छोटो पत्ता लगाउनुहोस् :

चित्रग्राफ

तलको चित्र अध्ययन गरी निम्नलिखित प्रश्नहरूको उत्तर लेख्नुहोस् :

१. कतिओटा खरायो छन् ?

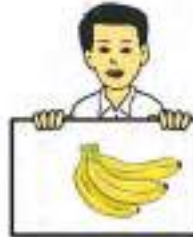
२. कतिओटा कुखुरा छन् ?

३. कतिओटा चरा छन् ?

४. कतिओटा बिरालो छन् ?

तपाईंलाई सबैभन्दा बढी मन पर्ने फलफूलको नाम के हो भनी सीताले साथीहरूलाई प्रश्न सोध्नुभयो । साथीहरूको जवाफअनुसार निम्नबमोजिम फलफूलहरू देखाइएको छ :

१. भुईँ कटहर मन पराउने विद्यार्थीहरूको सङ्ख्या कति छ ?

२. केरा मन पराउने विद्यार्थीहरूको सङ्ख्या कति छ ?

३. सबैभन्दा धेरै जनाले मन पराएको फलफूल कुन हो ?

४. कक्षामा रहेका जम्मा विद्यार्थीहरूको सङ्ख्या कति छ ?

चित्रग्राफ हेरी तलका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् :

५					
४					
३					
२					
१					

केरा

स्याउ

आँप

भुइँकटहर

सुन्तला

१. भुइँ कटहरको सङ्ख्या कति छ ?
२. केराको सङ्ख्या कति छ ?
३. सबैभन्दा धेरै कुन छ ?
४. जम्मा कति प्रकारका फलफूल छन् ?
५. केरा र सुन्तलामध्ये कुन धेरै छन् ?
६. सुन्तला र स्याउमध्ये कुन थोरै छन् ?

चित्रग्राफ हेरी तलका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् :

६					
५					
४					
३					
२					
१					

बाघ

गाई

बाँदर

कुकुर

हात्ती

बिरालो

१. बाघको सङ्ख्या कति छ ?
२. चित्रग्राफमा सबैभन्दा धेरै कुन जनावर छन् ?
३. बाँदर र गाईमध्ये कुन चाहिँ धेरै छन् ?
४. कुन दुईओटा जनावरको सङ्ख्या बराबर छ ?
५. जनावरहरूको सङ्ख्या जम्मा कति छ ?
६. सबैभन्दा थोरै कुन जनावर छन् ?
७. सङ्ख्याको आधारमा थोरैबाट धेरै जनावरहरू क्रम मिलाएर लेखनुहोस् ।

हेरौं, मैले कति सिकैँ ?

बिहान गर्ने क्रियाकलापमा ठिक (✓) लगाउनुहोस् :

जोडा मिलाउनुहोस् :

रु. ५

रु. ५०

रु. १००

रु. १०

हप्ताका सात बारहरूको नाम क्रमैसँग लेख्नुहोस् :

१.

२.

३.

४.

५.

६.

७.

तपाईंको गणित विषयको पाठ्यपुस्तक र अभ्यास पुस्तिकाको लम्बाइ अङ्गुलले नाप्नुहोस् र कुन लामो छ ? लेख्नुहोस् :

पाठ्यपुस्तकको लम्बाइ :

अभ्यास पुस्तिकाको लम्बाइ :

..... लामो छ ।

चित्रग्राफ हेरी तलका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् :

५					
४					
३					
२					
१					

केरा

स्याउ

आँप

भुइँकटहर

सुन्तला

१. भुइँ कटहरको सङ्ख्या कति छ ?
२. केराको सङ्ख्या कति छ ?
३. सबैभन्दा धेरै कुन छ ?
४. जम्मा कति प्रकारका फलफूल छन् ?
५. केरा र सुन्तलामध्ये कुन धेरै छन् ?
६. सुन्तला र स्याउमध्ये कुन थोरै छन् ?